

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΕΜΠ
ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ

ΚΩΔ. ΕΝΤΥΠΟΥ: 6427

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2021

Τεύχος 780

**ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Στόχος όλων μας είναι να ενημερώνουμε και να εμπλουτίζουμε τις γνώσεις μας γύρω από το παρελθόν και το σύγχρονο πολιτιστικό γίνεσθαι της Αλεξανδρούπολης αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

“Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ” επιζητεί τις συνεργασίες των αναγνωστών και τις θεωρεί απαραίτητες και χρήσιμες. Όλα τα αποστελλόμενα κείμενα λοιπόν πρέπει να αναφέρονται σ’ αυτά τα γεγονότα και κυρίως στο ιστορικό και ανεξερεύνητο παρελθόν της Αλεξανδρούπολης. Οι φίλοι αναγνώστες θα πρέπει να αποφεύγουν τις αναφορές σε περιστατικά και βιώματα καθαρά προσωπικά, εκτός εάν αυτά εγγίζουν γεγονότα και καταστάσεις γενικού πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Η Σ.Ε. θα έχει την ευχέρεια να επιλέγει την αποστελλόμενη ύλη και να κρίνει με αμερόληπτη διακριτικότητα ποια θα είναι κατάλληλα για δημοσίευση. Παρακαλούνται οι αναγνώστες που στέλνουν εργασίες προς δημοσίευση να επισυνάπτουν φωτογραφικό υλικό με σχετικές λεζάντες. Οι φωτογραφίες να είναι φωτογραφικά αντίγραφα και όχι φωτοτυπίες. Φωτογραφίες και κείμενα δεν επιστρέφονται. Οι συνεργασίες παρακαλούμε να αποστέλλονται στην εξής διεύθυνση: **Παναγιώτης Τσιακίρης, Επτανήσου 7 - 153 41 Αγία Παρασκευή Αττικής** και ηλεκτρονικά στο **e-mail :pan.tsiakiris@gmail.com**

Επειδή πιστεύουμε ότι διακαής πόθος όλων μας είναι η έκδοση του παρόντος περιοδικού να διαρκέσει πολλά χρόνια και σταδιακά να επιτυγχάνεται η βελτίωσή του με αύξηση σελίδων και προσθήκη χρωμάτων, παρακαλούμε να συμβάλετε στην προσπάθειά μας με οικονομική ενίσχυση. Μπορείτε λοιπόν να ενισχύσετε οικονομικά την έκδοση του περιοδικού με δύο τρόπους: α) Ως δωρεά ή χορηγία, β) Ως προσφορά για κοινωνικούς λόγους.

Και στις δύο περιπτώσεις μπορείτε να καταθέσετε το ανάλογο ποσόν στους παρακάτω λογαριασμούς:

• **ΤΡΑΠΕΖΑ ERG EUROBANK - ERGASIAS**
0026-0251-56-0100338892

IBAN: GR5702602510000560100338892
προς **ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ & ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ**
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

• **Τράπεζα ALPHABANK** (στο όνομα του Ταμιά Παναγιώτη Τσιακίρη)
226-002101-077000

IBAN: GR61 0140 2260 2260 0210 1077 000

Να ενημερώνετε τηλεφωνικώς την κατάθεση στο τηλέφωνο **210 6004855**, κιν. **6938231083** ή να στείλετε ταχυδρομική επιταγή στο όνομα του ταμιά **Παναγιώτη Τσιακίρη, Επτανήσου 7 - 153 41 Αγία Παρασκευή Αττικής** και όχι στον τίτλο του περιοδικού. Η αναγραφή ως δικαιούχου του τίτλου “Ο Φάρος της Αλεξανδρούπολης” καθιστά πολύ δύσκολη την είσπραξη, διότι το περιοδικό δεν είναι νομικό πρόσωπο.

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 78

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Πολιτιστικός και Ψυχαγωγικός

Σύλλογος Αλεξανδρουπολιτών Αττικής.

Συγγρού 137 & Αιγαίου Τ.Κ. 171 21 Νέα Σμύρνη

5ος όροφος, Τηλ. 210 3215354

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Παν. Παρασκευόπουλος Πρόεδρος

Ομηρίδου 82-84

185 37 Πειραιάς

Τηλ. 210 4181762

Υπεύθυνος κατά νόμον:

Παν. Παρασκευόπουλος Πρόεδρος Συλλόγου

Επιμέλεια ύλης:

Παναγιώτης Τσιακίρης

Τηλ. 210 600 48 55, κιν. 6938231083

Το κύριο άρθρο και όσα κείμενα είναι
ανυπόγραφα απηχούν τις απόψεις της Σ.Ε.

Τα ανυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις
του συγγραφέα.

Τιμή τεύχους 0,01 €

Κωδικός 6427

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

STILVOPRESS

Β. Μπουζάλας - Κ. Ζουγανέλης Ο.Ε.

Τηλ.: 210 9734630, 210 5781638

e-mail: omilosalphaomega@gmail.com

Τη Συντακτική Επιτροπή αποτελούν

το Δ.Σ. του Συλλόγου:

Παρασκευόπουλος Παναγιώτης, Γεωργίου Γρηγόρης,

Κοντογιώργης Απόστολος, Κουκουρικού-Ραχούλη

Στρατούλα, Τσιακίρης Παναγιώτης,

Καραμανίδου-Μίχου Γεωργία, Γεωργιάδης Αντώνης,

Δαϊδου Υβόννη, Δελαπόρτας Γεώργιος.

Διορθώσεις: Ελευθερία Δαουλτζή-Μανή

Εξώφυλλο -Οπισθόφυλλο:

*Λεπτομέρεια από τον ζωγραφιστό εσωτερικό
περίγυρο του Μουσείου Ραπορτα στην
Κωνσταντινούπολη, που αναπαριστά την Άλωση
της Πόλης από τους Τούρκους το 1453.*

Πηγή: Διαδίκτυο

Καλλιτεχνική Σύθεση: Απόστολος Μπουζάλας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Μαρία Γκούτη: Thrax Punkc: Οι παραδοσιακοί δρόμοι σε άλλη μορφή	4
Πέτρος Γ. Αλεπάκος: Πρόταση αξιοποίησης του Ταχυδρομείου στην Αλεξανδρούπολη	5
ΣΤΗΛΗ ΒΙΒΛΙΩΝ Επιμέλεια Θεόδωρος Ορδουμποζάνης	7
Γιάννης Αχουριώτης: Επιμέλεια Ανδρέας Καφετζής	8
Επιμέλεια Γρηγόρης Γεωργίου: «πέλαγα και πεσκάδες»	10
Επιμέλεια Παναγιώτης Τσιακίρης: Ο πρώτος Έλληνας στρατιώτης στην Αλεξανδρούπολη του 1920	12
ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ	13
Ζαφείρης Αλεξιάδης: Πασχαλινές μνήμες	14
ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	15
Ελένη Παντελή Σκάβδη: «Οι ωραίες μέρες»	16
Άγγελος Αγγελίδης (†): Το Λενάκι.....	19
Ρούλα Δαουλτζή-Μανή: Θύμισες από τον καθηγητή μας κ. Γεωργούση Θεόδωρο	20
Ράνια Πανταζίδου: Θεμιστοκλής-Τιμολέων Βισβίτζης	21
Ελευθέριος Χατζόπουλος: 29 Μαΐου 1453: «Η Πόλις εάλω»	22
Εύη Κυριακίδου: 6η Απριλίου 1914. Ημέρα μνήμης της γενοκτονίας του Θρακικού Ελληνισμού	23
Φωτεινή Σκάβδη-Σταθάτου: Δράσεις του Συλλόγου Κυριών & Δεσποινίδων Αλεξανδρούπολης	26
Γρηγόρης Γεωργίου: Σάτιρα και Επικαιρότητα	28
Επιμέλεια Παναγιώτης Τσιακίρης: Επίσκεψη της Προέδρου της Δημοκρατίας στην Αλεξανδρούπολη	29
Χρύσα Φανφάνη-Στούρα: Το φυτολόγιο	30
Κυριάκος Αρίκας: Η χρυσοθηρία απειλεί τη Θράκη	32
Γιώργος Χατζηανδρέου: «Οδός Εμπορίου» η «Όπερα της Αγοράς» (ΜΕΡΟΣ Β')	37
Επιμέλεια Ελευθέριος Χατζόπουλος: Ύμνος για την Αλεξανδρούπολη	41
Θεόδωρος Ορδουμποζάνης: Η Αλεξανδρούπολη έχει σχέση με την αρχαία Σάλη	42
Νικόλαος Βαφειάδης: Ανανεωμένη κοινωνική δικτύωση με ευαισθησία για όλους	44
Παναγιώτης Τσιακίρης: Μνήμες και πρόσωπα	45
Υβόννη Δαΐδου: Επιλογές από τον Τύπο της Αλεξανδρούπολης	46
ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ	48
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	50
Στρατούλα Κουκουρίκου: Συνταγές	51
Σκίτσα: Γρηγόρης Γεωργίου, Γιώργος Χατζηανδρέου	

Αγαπητοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσες
Αγαπητοί φίλοι και φίλες

Τη στιγμή που χαράσσονται αυτές οι γραμμές και ενώ ακόμη διανύουμε το τρίτο δεκαήμερο του Ιουνίου, ο πρώτος καύσωνας του φετινού καλοκαιριού έκανε την εμφάνισή του θέλοντας να μας υπενθυμίσει ότι είναι καιρός να προετοιμασθούμε για τις καλοκαιρινές μας διακοπές και τα μπάνια μας, αν είναι εφικτό, στις όμορφες ακρογιαλιές της πατρίδας μας.

Η χρονική περίοδος που αναφέρεται το παρόν τεύχος Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2021 συμπίπτει με μεγάλα γεγονότα που σημάδεψαν ανεξίτηλα το Έθνος μας. Από τη μια γιορτάζουμε με αισθήματα χαράς και αγαλλιάσεως την 101η επέτειο της ενσωμάτωσης της ιδιαίτερης πατρίδας μας στον Εθνικό κορμό, καθώς και τα 40 χρόνια από την ένταξη της Ελλάδας στην τότε Ε.Ο.Κ. και από την άλλη θυμόμαστε επετείους με δυσάρεστα συναισθήματα όπως τον Απρίλιο του 1204, οπότε είχαμε την πρώτη άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους, τον Μάιο του 1453 τη δεύτερη άλωση της από τους Τούρκους και τον Απρίλιο του 1941 την κατάρτηση της χώρας μας από τα γερμανικά στρατεύματα.

Δυστυχώς την ίδια περίπου χρονική περίοδο της περυσινής χρονιάς ενέσκηψε η μάστιγα του κορωνοϊού covid-19 με τις γνωστές δυσμενείς συνέπειες, τόσο αναφορικά με την υγεία του πληθυσμού όσο και τις οικονομικές συνέπειες στην Εθνική οικονομία και στους πολίτες.

Για τον Σύλλογό μας η πανδημία του κορωνοϊού είχε ως συνέπεια να ματαιωθούν οι εκδηλώσεις της απελευθέρωσης της Θράκης τόσο πέρυσι όσο και φέτος.

Όπως ήταν φυσικό δεν πραγματοποιήθηκαν οι εκδηλώσεις των "ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ" στην Αθήνα. Για τον ίδιο λόγο δεν πραγματοποιήθηκαν η Γενική Συνέλευση και οι αρχαιρεσίες που ήταν προγραμματισμένες για τον Απρίλιο του 2021. Επίσης δεν έγιναν οι δύο εκδρομές που συνήθως πραγματοποιούμε το πρώτο εξάμηνο κάθε χρονιάς.

Όσον αφορά στις εκδηλώσεις των "ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ" στην Αλεξανδρούπολη, όπως πληροφορηθήκαμε από τον τοπικό Τύπο, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κατερίνα Σακελλαροπούλου ανήμερα της 14ης Μαΐου παρέστη στον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου στην επίσημη δεξολογία για την 101η επέτειο απελευθέρωσης της πόλης, χοροστατώντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Άνθιμου. Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων από την Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Ηρώο Δόμνας Βισβίτζη.

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, συνεχίζοντας την περιοδεία της στον Έβρο, επισκέφθηκε την Ορεστιάδα, τη Νέα Βύσσα, το Διδυμότειχο και το Σουφλί.

Τέλος όσον αφορά στις δικές μας δραστηριότητες, όταν με το καλό το επιτρέψουν οι υγειονομικές συνθήκες, θα τις επαναλάβουμε με την ίδια και ακόμη περισσότερη θέρμη.

Και αυτό το τεύχος περιλαμβάνει ποικίλη και ενδιαφέρουσα ύλη που να ανταποκρίνεται στις επιθυμίες όλων. Παράλληλα περιλαμβάνει διάφορες συνεργασίες από συμπολίτες μας που διαμένουν στην Αττική, στην Αλεξανδρούπολη και αλλού, καθώς και άλλες ενδιαφέρουσες σελίδες.

Κλείνοντας σας ευχόμαστε από βάθους καρδιάς Καλό Καλοκαίρι! Χαρούμενες διακοπές! Εμβολιαζόμενοι άπαντες και έχοντας κατά νου και εφαρμόζοντας τις οδηγίες των ειδικών, αντιμετωπίζουμε το παρόν και το μέλλον με αισιοδοξία.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Παναγιώτης Ορ. Παρασκευόπουλος

Thrax Punkc: Οι παραδοσιακοί δρόμοι σε άλλη μορφή

Γράφει η Δρ ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ Μαρία Γκούτη

Ένας επαγγελματικός τομέας που υπέστη άμεσα και πολλαπλά τις συνέπειες της πανδημίας ήταν οι καλλιτέχνες: μουσικοί, ηθοποιοί, τεχνικοί, εμπυχωτές ομάδων και τεχνικοί που απασχολούνταν στον χώρο του διά ζώσης θεάματος και χρειάστηκε να ανακαλύψουν τις ζωντανές αναμεταδώσεις ή άλλους εναλλακτικούς τρόπους προβολής του έργου τους. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ίδρυμα Ωνάση (Onassis Foundation) επιμελήθηκε μιας σειράς ζωντανών αναμεταδόσεων από τη μουσική σκηνή της Θεσσαλονίκης WE για συγκροτήματα και καλλιτέχνες από τη βόρεια Ελλάδα. Η παρακολούθηση μπορούσε να πραγματοποιηθεί με ελεύθερη πρόσβαση μέσω της εφαρμογής του youtube. Αυτή η δυνατότητα μου έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσω μια διαφορετική προσέγγιση στην ενορχήστρωση των παραδοσιακών ρυθμών της Θράκης, καθώς ένα κυριακάτικο βράδυ παρακολούθησα τη ζωντανή ροή του συγκροτήματος Thrax Punkc. Αναζήτησα περισσότερες πληροφορίες για αυτή την πρωτότυπη καλλιτεχνική πρωτοβουλία, που πραγματοποιεί μια δεύτερη ανάγνωση στην παραδοσιακή μουσική της Θράκης.

Το συγκρότημα ξεκίνησε το 2008. Σύμφωνα με τον σχετικό ιστότοπο, η ιδέα ήρθε από τη διάθεση να εκτελέσουν τα θρακιώτικα κάλαντα με χρήση όχι μόνον παραδοσιακών οργάνων. Έχουν παίξει μέχρι σήμερα σε σχεδόν όλων των ειδών τις μουσικές εκδηλώσεις: από πανηγύρια και γάμους μέχρι μουσικές σκηνές και φεστιβάλ. Τα δύο αρχικά μέλη ήταν ο Γιώργος Σταυρίδης και ο Βαΐτης Χαρακοπίδης, ενώ αργότερα προστέθηκε στην παρέα και ο Πάνος Γκίνης. Ο Γιώργος Σταυρίδης παίζει νταούλι, θρακιώτικη λύρα και ο Βαΐτης Χαρακοπίδης παίζει γκάιντα, καβάλι και ζουρνά. Και οι δύο πλαισιώνουν φωνητικά τις παραδοσιακές μελωδίες. Ο Πάνος Γκίνης παίζει ηλεκτρική κιθάρα και στο άλμπουμ που κυκλοφόρησε το 2019 ασχολείται και με τα φωνητικά.

Θα αναρωτιέται κανείς τι κοινό έχουν τα κάλαντα και οι παραδοσιακοί ήχοι της Θράκης με την πανκ και ροκ μουσική σκηνή. Η απάντηση έρχεται, αν αναζητήσει κανείς τα μουσικά άλμπουμ του συγκροτήματος, κάτι τόσο γρήγορο και εύκολο σήμερα! Εκεί θα ακούσετε γνωστά παραδοσιακά κομμάτια

της Θράκης (κόνιαλι, ψες είδια, κουκουνούδα, βασιλικούδα κ.ά) δοσμένα σε μια άλλη μουσική διάσταση χωρίς να χάνουν τη δύναμη και την αρτιότητά τους. Στοιχεία της progressive rock με τον βαρύ ήχο των ηλεκτρικών οργάνων και των πλήκτρων ενώνονται με τους δυναμικούς ρυθμούς της θρακικής παράδοσης σε μια καινοτόμο μουσική δημιουργία. Αξίζει να θυμίσουμε ότι τα μουσικά μοτίβα της θρακικής παράδοσης έχουν κατά καιρούς αποτελέσει πηγή έμπνευσης για πολλούς δημιουργούς, με κυριότερο και λαμπρότερο, τον Μάνο Χατζιδάκη, ο οποίος τα μεταμόρφωσε με την ενορχήστρωσή του σε νέες μουσικές συνθέσεις.

Έχει ενδιαφέρον να δούμε την άποψη των ίδιων των δημιουργών για το συγκρότημά τους: «Οι ΘΡΑΞ ΠΑΝΚC είναι ένα συγκρότημα, με καταβολές από την περιοχή της Θράκης, που πειραματίζεται και ενσωματώνει διάφορα μουσικά στοιχεία στον ήχο του. Τα παραδοσιακά τραγούδια φέρουν τόση αυθεντικότητα στις μελωδίες και στον στίχο τους, που αβίαστα παραμένουν επί της ουσίας ανεξίτηλα στο πέρασμα του χρόνου. Κάθε γενιά προσαρμόζει τη δική της οπτική σε αυτά και τα μεταδίδει στην επόμενη. Έτσι και οι ΘΡΑΞ ΠΑΝΚC με κύρια εργαλεία τη γκάιντα, το νταούλι και την ηλεκτρική κιθάρα, σε ταξιδεύουν σε άλλες εποχές, ιστορίες και συναισθήματα, τόσο διαχρονικά, που παρελθόν, παρόν και μέλλον δείχνουν να είναι ένα. Το ομώνυμο άλμπουμ αντικατοπτρίζει ακριβώς αυτό, όσον αφορά την πορεία του σχήματος [...] ανακεφαλαιώνει την πολύχρονη δραστηριότητα της μπάντας, με εμφανή τόσο τα στοιχεία του παρελθόντος, όσο και τα στοιχεία αυτά, που την κάνουν να εξελίσσεται και να συνεχίζει.»

Η σύζευξη τέτοιων μουσικών στοιχείων θα μπορούσε περισσότερο να ενώνει εποχές και γενιές και να ανανεώνει τους μουσικούς ρυθμούς της παράδοσης φέρνοντάς τους στο σήμερα.

Σύνδεσμοι:

(13) Thrax Punks - ΘΡΑΞ ΠΑΝΚC (Full Album) - YouTube Home (thraxpunks.com)

ΘΡΑΞ ΠΑΝΚC (Thrax Punks) (bandcamp.com) Σε αυτό τον σύνδεσμο μπορείτε να κατεβάσετε το μουσικό υλικό του συγκροτήματος.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πρόταση αξιοποίησης του Ταχυδρομείου στην Αλεξανδρούπολη

Γράφει ο **Πέτρος Γ. Αλεπάκος**, Δικηγόρος - ιστορικός ερευνητής

Εν όψει της σύστασης της διακομματικής επιτροπής για τη Θράκη παραθέτω μια πρόταση για το διατηρητέο κτήριο του ταχυδρομείου της πόλης μας με σκοπό την αξιοποίησή του προς όφελος της πόλης και την ανάδειξη της ιστορίας του, γιατί είναι το μοναδικό σχεδόν κτήριο με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην απελευθέρωση της πόλης και την ενσωμάτωσή της στον εθνικό κορμό.

Η μεγάλη ανάπτυξη του **Δεδέαγατς** ως συγκοινωνιακού κόμβου μεταξύ ανατολής και Δύσης και επίγειου της **Αδριανούπολης** οδήγησε στην απόφαση το 1883 η έδρα του σαντζακίου να μεταφερθεί από το **Διδυμότειχο** στη νέα πόλη, η οποία πλέον άρχισε να αναπτύσσεται γοργά. Ακολούθησε και η έδρα της Μητροπόλεως της **Αίνου**.

Η μεταφορά της έδρας του Σαντζακίου στην πόλη του Δεδεαγατς και οι πολλά υποσχόμενες προοπτικές στην ανάπτυξη της πόλης έκανε την Οθωμανική Διοίκηση να πειστεί ότι πρέπει να κατασκευαστεί στον παραλιακό δρόμο της πόλης ένα συγκρότημα διοικητικών κτηρίων στα οποία περιλαμβάνονταν διοικητήριο, ταχυδρομικός και τηλεγραφικός σταθμός, αστυνομία, στρατώνες, φυλακές και δικαστήριο. Επίσης διαμορφώθηκε ένας καταπληκτικός σε ομορφιά κήπος. Στον ίδιο χώρο κτίστηκε και μεγαλοπρεπές Τζαμί στη θέση του σημερινού Α΄ παιδικού σταθμού. Στη μεταπτυχιακή διατριβή της η Τεμριτσίδα Μαρία ανακάλυψε στο πρωθυπουργικό αρχείο **Κωνσταντινούπολης** έγγραφα του **1883** στα οποία αναφέρονται τα έξοδα για την ανέγερση Διοικητηρίου για τους δημόσιους υπαλλήλους, που θα μεταφέρονταν από το

Διδυμότειχο στο **Δεδέαγατς** λόγω σπουδαιότητας του τελευταίου. Επίσης σε έγγραφο του **1887** αναφέρεται ότι εγκρίθηκε η τοποθέτηση επιπλέον υπαλλήλων του τηλεγραφείου λόγω της σπουδαιότητας του Δεδέαγατς από εμπορικής και στρατιωτικής πλευράς. Η δημιουργία μάλιστα αυτού του διοικητικού κέντρου είχε σαν αποτέλεσμα να ονομαστεί η όμορη συνοικία της πόλης ως **συνοικία του Διοικητηρίου**.

Πολύ ενδιαφέρουσες πληροφορίες μας δίνει και το οθωμανικό Λεξικό της Ιστορίας και της Γεωγραφίας του **Ali Cevad**, που εκδόθηκε στην **Κωνσταντινούπολη** το **1895** «Memalik-i Osmaniye'nin Tarih ve Coğrafya Lügatı»: «*Νεοσύστατη πόλη στα νότια της επαρχίας της Αδριανουπόλεως, στην ακτή του Αιγαίου πελάγους μεταξύ Αίνου και Μάκρης. Η πόλη αυτή πριν από 25 χρόνια ήταν μια κενή θέση μέχρι που οι σιδηρόδρομοι της Ρούμελης αποφάσισαν να ιδρύσουν εδώ ένα σταθμό για το Κουλελή-Μπουργκάς και από τότε άρχισε η ανάπτυξη με αποτέλεσμα να βλέπει κανείς σήμερα 1.500 σπίτια και μαγαζιά. Σε περίπτωση που γίνει ο σχεδιαζόμενος λιμένας, είναι προφανές ότι θα αποκτήσει πολύ περισσότερη σημασία. Υπάρχουν δυο τζαμιά στην πόλη, δυο χαμάμ, μία αρκετά όμορφη κρήνη, ένα διοικητήριο, στρατώνες και κτήριο της χωροφυλακής, Γεωργική Τράπεζα, μια μεγάλη αποθήκη με αλάτι, ένα μικρό λιμάνι με ένα μηχανισμό που κινείται με πετρέλαιο (Φάρος), ιεροδιδασκαλείο και διάφορα σχολεία...».*

Κατά την επακολουθήσασα Βουλγαρική κατοχή **1912-1918** το κυρίως κτήριο του Διοικητηρίου(νυν Πρωτοδικείο), που επι Οθωμανικής κυριαρχίας αποτελούσε την έδρα του εκάστοτε Μουτεσαρίφη πρέπει να εγκαταλείφθηκε αλλά παρέμεινε σε χρήση το κτήριο που σήμερα στεγάζει το Ταχυδρομείο και εσφαλμένα μάλιστα αναγράφει ως διεύθυνσή του τη Λεωφόρο Μεγάλου Αλεξάνδρου ενώ το ορθό είναι Βασιλέως Αλεξάνδρου.

Όπως έγραψε ο ανταποκριτής της Εφημερίδας «**ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**», στο φύλλο της **29.5.1920** και περιγράφει με μεγάλη γλαφυρότητα την ημέρα της απελευθέρωσης (14 Μαΐου 1920) μεταξύ άλλων: «Την

επομένην περί την 10ην π.μ. οι κώδωνες της Μητροπόλεως εκάλουν τους Έλληνες υπηκόους ανεξαρτήτως φυλής και θρησκειύματος εις πάνδημον δοξολογίαν. Κατά ταύτην εν ή παρέστησαν πλην των Ελλήνων και Γάλλων αξιωματικών, πάσαι αι ξένοι κοινότητες μετά των σχολείων των, μηδέ της Βουλγαρικής εξαιρουμένης, ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος, διά λόγου μεστού υψηλών εννοιών και ρητορικής εξάρσεως, εξήρε την μεγάλην του γεγονότος σημασίαν. Μετά την δοξολογίαν εγένετο δεξίωσις των αξιωματικών υπό της Κοινότητος εν τω μεγάρω της Ιεράς Μητροπόλεως. ...Ο στρατηγός εξελθών εις τον εξώστην ωμίλησεν εις το κάτωθεν αναμένον πλήθος, μεθ' ον όλη εκείνη η μάζα χυθείσα εις την πόλιν έφθασε, δια διαφόρων οδών, εις το Διοικητήριον, όπου θ' ανυψούτο η Ελληνική σημαία, υποστελλομένης της Γαλλικής...»

Οι φωτογραφίες που διασώθηκαν δείχνουν την υποστολή της Γαλλικής σημαίας και ανύψωση της Ελληνικής στο κτήριο του σημερινού Ταχυδρομείου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τη Διασυμμαχική Κατοχή (**THRACE INTERALLIE**) το εν λόγω κτήριο αποτέλεσε το Διοικητήριο της πόλης.

Με την υπ' αριθμ. **3569/2-9-2013** Απόφαση του

Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης (ΦΕΚ ΑΑΠ 332/20.9.2013) χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο το κέλυφος του κτηρίου των «Ελληνικών Ταχυδρομείων» που βρίσκεται επί των οδών Μεγ. Αλεξάνδρου 42 και Ν. Φωκά 1 στην Αλεξανδρούπολη φερομένου ως ιδιοκτησίας «ΕΛΤΑ Α.Ε.» και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης αυτού.

Λόγοι για αυτόν τον χαρακτηρισμό αποτέλεσαν οι εξής: α) Το κτήριο είναι αξιόλογο με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό χαρακτήρα, β) Πρόκειται για ένα ιστορικό κτήριο, των αρχών του 20ού αιώνα με νεοκλασικά στοιχεία στην οργάνωση των όψεών του και αρχές συμμετρίας, γ) Καθιερώθηκε εδώ και πολλά χρόνια ως κτήριο δημόσιου χαρακτήρα στην πόλη της Αλεξανδρούπολης, δ) Βρίσκεται σε ιδιαίτερα κεντρικό σημείο της πόλης και συμβάλλει στην ανάδειξη της εικόνας του αστικού τοπίου της.

Αυτό όμως δεν αρκεί. Θα πρέπει να το διεκδικήσει ο Δήμος από τα ΕΛΤΑ, τις ανάγκες των οποίων δεν μπορεί ούτε ως ή άλλως να εξυπηρετήσει και ακολούθως επειδή αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ιστορίας της Πόλης μας, να αξιοποιηθεί κατάλληλα π.χ. ως Μουσείο Ιστορικής Μνήμης της Ενσωμάτωσης της Θράκης - 14ης Μαΐου κ.λπ.

Την ως άνω πρότασή μου εισηγήθηκε ενώπιον της Κοινότητας Αλεξανδρούπολης στην από 21-10-2020 συνεδρίασή της, ο σύμβουλος Δημήτριος Μερκούρης, τον οποίο ευχαριστώ, και με την υπ' αριθ.42/2020 ομόφωνη απόφασή της η Κοινότητα έκανε δεκτή την εισήγηση όπως διεκδικήσει ο Δήμος Αλεξανδρούπολης το εν λόγω κτήριο για να μπορέσει να αξιοποιηθεί κατάλληλα.

Περιμένουμε τώρα τον Δήμαρχο να κινητοποιηθεί προς αυτή την κατεύθυνση.

ΠΗΓΕΣ

1. Η δημιουργία Οθωμανικού διοικητικού κέντρου στο Δεδεάγατς της μεγάλης ακμής (1882-1912) στο <http://alepakos.blogspot.com>
2. Μεταπτυχιακή διατριβή ΜΑΡΙΑΣ ΤΕΜΠΡΤΣΙΔΗ 2009
3. Η γραμμή του Οθωμανικού Ενωτικού σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης - Κωνσταντινούπολης (JSC) στο ΔΕΔΕΑΓΑΤΣ, άρθρο που δημοσιεύτηκε στο φύλλο 234 Σεπτέμβριος 2010 της εφημερίδας "ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ".
4. Η κατάληψη του ΔΕΔΕ-ΑΓΑΤΣ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΕΙΔΕ Ο ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, άρθρο που δημοσιεύθηκε στο Φύλλο 58 Μάιος - Ιούνιος 2009 ΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ και στο Φύλλο 268 Μάιος 2011 της εφημερίδας "ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ".

στήλη βιβλίων

Επιμέλεια: **Θεόδωρος Ορδουμποζάνης**

Γιάννης Λασκαράκης Κυνηγημένοι από την Ιστορία

Πάντα χαίρομαι όταν αποφασίζω να γράψω κάτι για ένα βιβλίο που μου άρεσε πολύ. Εδώ όμως χαίρομαι διπλά. Ο λόγος είναι ότι ο συγγραφέας, **Γιάννης Λασκαράκης** είναι ένας παλιός καλός φίλος και συνεργάτης συνάμα όταν έγγραφα στη ΓΝΩΜΗ τον πρωινό καφέ και γιατί με τίμησε και μου προσέφερε με αφιέρωση το πόνημά του αυτό μόλις πρωτοκυκλοφόρησε. Και για μια ακόμη φορά ξαφνιαστήκα από τη νέα αυτή συγγραφική δουλειά του. Πρόκειται για το ιστορικό μυθιστόρημα με τίτλο «**Κυνηγημένοι από την Ιστορία**» από τις εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ.

Ομολογώ μου πήρε πολύς καιρός να το διαβάσω όλο, γιατί πρόκειται για ένα τεράστιο έργο (κοντά 600 σελίδες) με πάρα πολλές ιστορικές παραπομπές, που μόνο η ανάγνωσή τους και η έρευνά τους απαιτεί χρόνο, και κυρίως γιατί για εμένα προσωπικά (ελπίζω και για κάθε αναγνώστη) αποτέλεσε ένα μάθημα ιστορικής αυτογνωσίας της πατρίδας μου, της Θράκης, και έχρηζε μεγάλης προσοχής, αφού πολλά από όσα αναφέρονται στην πλοκή του έργου αποτελούν πραγματικά ιστορικά γεγονότα για τα οποία, δυστυχώς, πολύ λίγα πράγματα έχουμε ακούσει ή διαβάσει. Ή διδαχτεί.

Όλη η πορεία του έργου είναι ένα ενδιαφέρον συνεχές περιπετειώδες και πολυτάραχο μακρινό οδοιπορικό από τη Μεγαλόνησο της Κρήτης, από όπου ξεκινά η αφήγησή του, στη Θεσσαλία του 1897, στη Θεσσαλονίκη, στη Θράκη, στο Δεδέαγατς, στον Δραγούμη, την Κωνσταντινούπολη, στα βάθη της Ανατολίας, τον Πόντο και πάλι στη Θράκη του 1922. με ξεναγό πάντα τον ήρωά του, έναν νεαρό ένθερμο πατριώτη από την Κρήτη, που ζει και αυτός τις δικές του περιπέτειες, αγωνίες, περιπλανήσεις και δυνατούς έρωτες! Και μέσα από την περιπλάνηση αυτή, μεταξύ φτώχειας και ευημερίας, πλούτου και χλιδής, απληστίας και στέρησης, εμπορίου και κινδύνων, συνύπαρξης Οθωμανών και χριστιανών, ερώτων και παθών, φίλων και εχθρών, αγώνων για την απελευθέρωση της πατρίδας, που όλα δένονται και πλέκονται σφιχταγκαλιασμένα σε ένα μεγάλο κουβάρι, μας οδηγεί ο συγγραφέας στο αποκορύφωμα που δεν είναι άλλο από τη μεγάλη καταστροφή του Ελληνισμού. Την προσφυγιά και τον αφανισμό, την καταστροφή ανθρώπινων

ζωών και περιουσιών και τα ανεξίτηλα σημάδια που άφησε πίσω της η ταραγμένη εκείνη εποχή. Είναι η ιστορία μας, η δική μας ιστορία, που όπως έγραφε ο αείμνηστος Άγγελος Ποιμενίδης το 1938, δεν την είδαμε ποτέ γραμμένη στο χαρτί. Κομμάτια αυτής της ιστορίας τόλμησε ο συγγραφέας να συμπεριλάβει στο έργο του.

Η πλοκή του έργου, δεμένη πολύ καλά, κρατά σε διαρκή αγωνία τον αναγνώστη. Η περιγραφή γεγονότων, τόπων και ανθρώπων είναι λεπτομερής, απόλυτα ακριβής ιστορικά και συναρπαστική. Οι χαρακτήρες πλάθονται (και περιγράφονται) με μεγάλη μαεστρία. Είναι πολύ καλά και με λεπτομέρεια σκιαγραφημένοι οι ήρωες, ο καθένας με τον δικό του ιδιαίτερο χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να νιώθει στο τέλος ο αναγνώστης ότι τους γνωρίζει πολύ καλά και συμπάσχει μαζί τους. Σαν

να ήταν δικοί του άνθρωποι. Εύκολα επίσης ο αναγνώστης θα αντιληφθεί ότι ο συγγραφέας πρέπει να συνδέεται και με δεσμούς αίματος με τους πρωταγωνιστές του, που τους νοιώθει δικούς του, κάτι που μαρτυρά η Κρητική καταγωγή του επιθέτου του, η ύπαρξη στο οικογενειακό του περιβάλλον παρόμοιων ονομάτων με αυτά των πρωταγωνιστών του και η Θρακιώτικη νοοτροπία και αγάπη του συγγραφέα για αυτόν τον τόπο που ζει.

Εξ ιδίων γνωρίζω τα πάρα πολλά ταξίδια που έκανε ο συγγραφέας για να περιγράψει όσο το δυνατόν με περισσότερη ακρίβεια τους τόπους όπου δραματίζονται σκηνές από το έργο του.

Μια προσπάθεια που πρέπει να κράτησε αρκετά χρόνια.

Και τέλος η γλώσσα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας είναι απλή και κατανοητή που δίνει απόλυτα με την πλοκή του έργου.

Είναι ένα έργο που θα πρέπει να διαβαστεί απ' όσους θέλουν να μάθουν άγνωστα κομμάτια της ιστορίας του Θρακικού και όχι μόνο Ελληνισμού και για αυτό δεν πρέπει να λείπει από καμία βιβλιοθήκη.

Αισθάνομαι τέλος την υποχρέωση να ευχαριστήσω τον συγγραφέα για την τιμή που μου έκανε να με αναφέρει στο τέλος του έργου του και να με ευχαριστήσει για την όποια πενιχρή μου συμβολή στην αποτύπωση ιστορικών γεγονότων του Δεδέαγατς.

Να είναι καλά ο συγγραφέας να μας χαρίζει και άλλα, πολλά, τέτοια βιβλία. Για να μάθουμε ξανά την ιστορία μας όλη... κι απ' την αρχή!

ΟΙ ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ ΤΗΣ ΑΙΝΟΥ

Γιάννης Αχουριώτης

Ο «Ακαλημέριστος» σοφός μπακάλης

Επιμέλεια: Ανδρέας Καφετζής

Παραθέτουμε 3 ακόμη επιφυλλίδες που έφερε στην επιφάνεια η “ανασκαφή” στα αρχεία του «Ακαλημέριστου».

ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Παιδί της εκκλησίας από μικρός, υπηρέτησα τον Ναόν Κυρίου ευδόκιμα και με θρησκευτική πίστη πήγαινα και όχι υποκριτικά για το θεαθήναι.

Κανονάρχης με πατέντα, καλλίφωνος και «γιγνώσκων α ανεγίγνωσκα» αμολούσα κάτι Αποστόλους και κάποια «Κέλευσον Δέστοπα άγιε», ήχος πλάγιος του πρώτου, που εσειέτο του ναού το καταπέτασμα. Ως και αναγνώστης χειροτονήθηκα απ' της Χώρας τον Δεσπότη, γονατισμένος μετά φόβου Θεού μπροστά στο Ιερό. Άξιος, άξιος, άξιος, φώναζε το χριστεπώνυμον πλήρωμα του ναού και ομολογώ πως μέσα μου αισθανόμουν μια κάποια εύλογη περηφάνεια και σκεφτόμουν: «Βρε, για δεσ, για να φωνάζει τόσοσ κόσμος, άξιος, άξιος, θα πει πως ταυτόχρονα είχα επωμισθεί και την διακονίαν του Ιερού Βήματος, κατοχυρωμένος με «ελευθέρας εισόδου» εις αυτό. Έμπαινα σε ορισμένα διαστήματα, ετοιμάζα το ζέον ύδωρ, το αντίδωρο από τα πρόσφορα, λιμπιζόμουν μερικά επιτυχημένα και ολόασπρα, ζελιγωμένος έτσι μου 'ρχότανε να καταβροχθίσω ένα, μα έλα ντε που δεν έκανε να βάλω στο στόμα τίποτε ως την απόλυση. Κατακαυμένο παλιό μου «πιστεύω», πού είσαι τώρα... σαν πόσα πρεσβεύω μου δεν κλονίστηκαν μέσα μου, στο πέραςμα των χρόνων!

Με τους παπάδες «κώλος και βρακί», που λένε. Γραμματείς και Φαρισαίοι αυτοί, Ιούδας εγώ, ο κρατών τον κορβανάν. Έβγαينه ο δίσκος «δια τους ιερείς της εκκλησίας» –άμισθοι οι τότε παπάδες, τα τυχερά οι απολαβές τους– και το εισπραχθέν ποσό περιήρχετο σε μένα, σε πρόσωπο ουδέτερο δηλαδή και εμπιστοσύνης.

Συγκέντρωνα τον τζίρο στο καθαρό κυριακάτικο μαντήλι και, μετά την απόλυση, να 'μαστε παπάδες και ψαλοπαίδι στην ταβέρνα του Μπαρμπαργύρη

για να γίνει η μοιρασιά. Ήξερε ο Μπαρμπαργύρης την υπόθεση –ερασιτέχνης ψάλτης άλλωστε κι αυτός– και μας έμπαζε σε κάποιο ιδιαίτερο «διαμέρισμα» της ταβέρνας του. Άνοιγα τον κορβανά και κάτω απ' τα αετίσια μάτια των παπάδων γινότανε η μοιρασιά. Τόσα για τον παπα..., τόσα για τον παπα..., ισάριθμα για τον αβέρκιο. Περίσσευαν φυσικά κάποια λιανά, σιλντισμένα και αξιοθρήνητα, στην μπάντα τούτα για σπονδή. Κρασιά και μεζέδες για τους παπούληδες, ένα παλιολούκουμο για μένα. Ας είναι, σπολλάτη. Ο τζίρος άλλωστε ήταν ισχνός σαν τσίρος. Τι είναι ο κάβουρας να 'ναι και το ζουμί του.

Χρόνια παλιά, δύσκολοι καιροί, το χρήμα δεν ζοδεντότανε με τη σέσουλα αλλά με κουταλάκι γλυκού. Αφού κι εγώ προσωπικώς ένας... πρωτοκανονάρχης, αναγνώστης και του ιερού παραστεκάμενος, σαν έβγαλα δίσκο μια κάποια μεγαλογοιρτή «διά τον αναγνώστην της εκκλησίας, βοήθειά σας», η όλη εισπραξίς απέδωσε σε γρόσια εξ, αριθμ. 6. Βάλε γρόσι για τη λεβάντα του μπουχουρντανιού, κέρδη καθαρά γρόσια πέντε. Και να ξελαρυγγίζεσαι ολοχρονίς για πέντε γροσιών αμοιβή! Ου να χαθείτε, ευσεβείς συγχριστιανοί, συμπατριώτες. Με τάραζαν στα λιανώματα –κάλπικα τα μισά– και άλλοι ρίχναν μεταλλίκι παίρνοντας για ρέστα δύο.

Ματσαράγκα, που λένε, και εκτός Ναού και εν μέσω Ναώ και πάντοτε και εν παντί.

ΓΙΑΝΓΚΙΝ ΒΑΡ

Συνέβη κάποτε σε κινηματογράφο της πόλης μας.

Παιζόταν μια τουρκική ταινία με περιεχόμενο, φυσικά, χανουμάκια, ουρί του παραδείσου, χορούς κοιλιάς και αμανέδες σπαραξικάρδιους. Ασφυκτικά γεμάτη η αίθουσα από δικούς μας ηδονοβλεψίες και άλλους τόσοσ τουρκόγυφτους.

Οπότε, σε μια στιγμή, τσιφτετέλι που εκτελούσε ένα χανουμάκι επί της οθόνης ακούστηκε μια εκ βαθέων φωνή «Αμάν Αλλάχ, γιανγκίν βαρ». Αρκετοί οι τουρκομαθείς ανάμεσα στο φιλοθεάμον κοινό που ξεσηκώθηκαν πανικόβλητοι, βιαστικοί να φτάσουν στην έξοδο, ειδοποιώντας και τους άλλους: «Πυρκαγιά, πυρκαγιά!»

Πατείς με πατώ σε, ο σώζων εαυτόν... Λαχτάρες, κακώσεις, θύματα.

Τι είχε συμβεί; Απλούστατα, κάποιος νεαρός γύφτος, ερωτοχτυπημένος φαίνεται με το κορίτσι, τη Ζεϊρα, και συνεπαρμένος από της χορευτριάς τον εξωτικό χορό και το τραγούδι το λάγνο, ξέσπασε: «Γιανγκίν βαρ, ισιμί γιανιγιόρ» (Πυρκαγιά, καίγονται τα μέσα μου). Τελικά, βεβαίως, επικράτησε ησυχία και ηρέμησε το πανικόβλητο πλήθος και ο σεβνταλής συνελήφθη.

Τι να τον κάνεις; Πιάσε τον ζυπόλυτο και πάρτου τα παπούτσια. Να τον λυντάρεις; Αν είναι δυνατόν! Να έχουμε διπλωματικές παραστάσεις με την Άγκυρα, επί κακοποιήσει της τουρκικής μειονότητας; Αλλάχ ασκινά (Θεός φυλάξει)!

ΜΠΑΝΚΑ ΠΑΡΑ ΒΕΡΙΟΡ

Πολλά τα βέλη των Τούρκων στα μαλακά μας, ανάλογα και τα δικά μας γι' αυτούς, ένα και τούτο.

Κάποιος γερο-Τούρκος, από τα Δίκελλα ας πούμε, από τότε που γνώρισε το παλιό Δεδέαγατς στα μικράτα του, δεν ξαναπάτησε δώθε. Και είπε να κατηγορήσει επί τέλους στον μεγάλο κασαμπά μια και σήμερα τα «ελαιοφωρεία» σε μεταφέρουν μια και δυο στον κόσμο τις άκρες, στη Μέκκα και τη Μεδίνα ακόμα. Και νάσου τον εις πόλιν Αλεξάνδρου. Μάγκας βγήκε για σεργιάνι. Και απεθαύμαζε της πόλης τα αξιοθέατα, τα πολυόροφα κτήρια, των καταστημάτων τις βιτρίνες και κάθε τόσο αναφωνούσε «βάι, βάι τι πράματα και θάματα είναι τούτα». Ιδίως μια βιτρίνα με τις κούκλες της, που η μία του προπαντός «τσιμ-τσιπλάκ» (θεόγυμνη), μ' έναν στηθόδεσμο μονάχα, συγκέντρωσε απάνω της τα πονηρά ίσως βλέμματά του, ημερών αρχαίων μελετήματα. Τσίτσιδη έτσι καθώς ήταν, του 'ρχόταν να βγάλει το κάποτό του ρίχνοντας στις πλάτες της, για να μην πουντιάσει η κοπέλλα, χειμώνας καιρός καθώς ήτανε.

Και περιεργαζόμενος τούτο κι εκείνο βρέθηκε μπρος στην Εθνική Τράπεζα. Ημέρα πληρωμής συνταξιούχων και εμπορικές συναλλαγές. Κόσμος και κόσμος μπαινόβγαινε, πλησίαζαν στο ταμείο, έδινε ο ταμίας στον καθένα χρήματα, όσα ίσως μπορούσε να χουφτώσει από τις στίβες των χαρτονομισμάτων, τα τσέπωνε ο ένας, ο άλλος τα καταμετρούσε κιόλας λες κι έρριζε πέτρα και του πόνεσε το χέρι μια και τζάμπα λεφτά πήρε! Δε βάσταξε ο αγάς και ρώτησε κάποιον τουρκομαθή:

– Τι γίνεται εδώ πέρα καρντάσι μ';

Ατσίδας ο δικός μας κατάλαβε την ψυχολογική κατάστασή του και του πέταξε τη φόλα, αδιάφορα τάχα:

– Μπάνκα παρά βέριορ (η τράπεζα μοιράζει λεφτά).

Τη δάγκωσε ο Τούρκος και σκέφθηκε: «Βρε, για δεξ τι γίνεται στον κόσμο, εδώ λεφτά μοιράζουν κι εμείς εκεί στο χωριό πέρα βρέχει!»

Και βεβαιωμένος πια για του λόγου το αληθές καρφώθηκε στην ουρά των δικαιούχων, ως που μεσημέρι πια απόμεινε μοναχός προ του γκισέ του ταμείου. Τον είδε ο ταμίας, τουρκομαθής κι αυτός κατά σύμπτωση, κι απορημένος τον ρώτησε:

– Τι τρέχει αγά μου; έτοιμος να τον εξυπηρετήσσει, έστω και την δωδεκάτην.

– Να μπε τζάνουμ, ώρες τώρα μοίρασες κι αν μοίρασες λεφτά στον κόσμο. Σειρά μου τώρα «Μπανάντα βερ» (Δώσε και σε μένα).

Μπήκε ο ταμίας στο νόημα ότι κάποιος του πέταξε την πετριά, φιλοτιμήθηκε ως τόσο να τον κατατοπίσει το δυνατόν και να του εξηγήσει πώς έχουν τα πράγματα.

Τίποτε ο μεμέτης. Μένα μου λες, η σιωπηλή γκριμάτσα του. Και σαν ξαναγύρισε στο χωριό του είχε να λέει κει πέρα στον τούρκικο καφενέ το βράδυ.

– Ιλ άλεμε παρά νταντιορλάρ μπάνα τουρκ ολν-τουγούμα, βερμέ ντιλέρ, κιαραταλάρ. (Σ' όλο τον κόσμο λεφτά μοίραζαν, εμένα επειδής δηλαδή ήμουνα Τούρκος μ' εξαίρεσαν οι κερατάδες) και κούνησε πολυσήμαντα το κεφάλι του προσθέτοντας:

– Και να σου λένε ύστερα πως τάχα οι Τούρκοι της Δυτ. Θράκης απολαμβάνουν πλήρους ισοτιμίας και ισοπολιτείας! Μοσλάρ, μπόσικα λόγια...

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

«πέλαγα και πεσκάδες»

Επιμέλεια: Γρηγόρης Γεωργίου

Συνεχίζοντας την παρουσίαση του βιβλίου του Δημήτρη Σιμοιρίκη «πέλαγα & πεσκάδες», παραθέτουμε άλλο ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από το κεφάλαιο «Στο Αιγαίο».

Ο Δράκος

Στα καφεενεία ακούς πολλά. Αύγουστος του 1956. Ο Καπτάν-Παναγής ψαροκαπετάνιος, από τα παλιά σκαριά, ψημένος από την αλμύρα της θάλασσας, Λύκο τον φωνάζανε, ερχόταν ένα βράδυ από τη Λήμνο στην Αλεξανδρούπολη με το Μοτόρι (ξύλινο σκάφος επαγγελματικό).

Αρμένιζε λοιπόν με μια παλιοπυξίδα που τα 'λεγε δεν τα 'λεγε, και βέβαια χωρίς ρολόγι, χάρτες και κουμπάσο (διαβήτη που μετράει αποστάσεις στον χάρτη).

Κουρασμένος ο Καπτάν-Παναγής κι ο ναύτης του, ο Βαγγελάκης, ένα πιτσιρίκι από την Απολλωνιάδα (που έχει καλό μαγαζί τώρα) ερχότανε από τις Μέθενες.

Δεν ήξερε ο Καπτάν-Παναγής από την κούραση και το ξενύχτι, πότε φύγανε, πόσο αρμενίζανε και πού βρισκότανε.

Αρμένιζε μέσα στο σκοτάδι, έβαλε πορεία Τραμουντάνα (βοράς ή βόρειος άνεμος) στο μπούσουλα (ναυτική πυξίδα), την καβίλια (λαβή) του τιμονιού στη θελιά, η Παναγιά στην πλώρη, κι άστο να πάει μέχρι να ξεμερώσει.

Μισοκοιμότανε λοιπόν και αρμενίζε ο καπτάν-Παναγής στην τιμονιέρα, κουκουλωμένος με την νοτσεράδα (ναυτικό αδιάβροχο ρούχο). Πού και πού τον ξύπναγε κανένας πουσκερμές (η ψιχάλα από το χτύπημα της βάρκας στο κύμα) και σήκωνε το κεφάλι να δει την πλώρη του.

Ο ναύτης Βαγγελάκης κούρνιαζε στο ταμπούκιο (μπαλαούρο ή στρίτσο, ανάλογα με το σκάφος, διαμέρισμα στο εμπρός μέρος στην πλώρη) και στα κρυφά κοιμότανε. Στα κρυφά, γιατί ο Καπτάν-Παναγής τον είχε στην πλώρη κολαούζο (ναύτης που κάθεται στο μπροστά μέρος του σκάφους, παρατηρητής της πλεύσης να προσέχει την πορεία).

Μα αυτός πια απ' την κούραση ροχάλιζε.

Αρμένιζε ο Καπτάν-Παναγής και σκεπτότανε την άψαρη βαρκάδα στις Μέθενες, που δεν τους άφησε ο αέρας να δουλέψουν, και ούτε τα πετρέλαια βγήκανε. Και μονολογούσε.

– Πρέπει να πουλήσω το χωραφάκι της Φωτεινής, να κάνω ένα μεγαλύτερο καΐκι. Να μουντέρνει (έχει δύναμη το σκάφος πάνω στον αέρα) σε όλους τους καιρούς. Αυτό είναι μικρό. Ο γέρος μου καλά μου 'λεγε...

– Μικρή βάρκα παίνευε, μεγάλη καβαλίκευε. Δε θα 'χανα τα σκυλοπαράγαδα απ' το θαλασσίδι αν είχα πιο μαγκιώρο (μεγάλο) καΐκι...

Αυτά, κι άλλα πολλά σκεπτότανε ο Καπτάν-Παναγής, κι έκανε όνειρα, πώς θα δουλέψει καλύτερα τα πέλαγα, πώς να 'χει καλύτερες πεσκάδες (πολλά και καλά ψάρια).

Κι αρμενίζε μέσα στο σκοτάδι. Κι αρμενίζε.

Παρέα του μόνο ένας γλάρος όλη τη νύχτα γυρόφερνε το καΐκι, πάνω από το κεφάλι του, ή πίσω στα απόνερα, στην προπελιά του, φόφος από την πείνα, κι αυτός. Ήταν πατωμένα τα ψάρια και είχε τρεις μέρες να φάει. Έκανε γύρες πάνω του, μπας και του πετάξει κανένα ξεροκόμματο, να το μουντάρει.

Ο Καπτάν-Παναγής για να μη χάσει την παρέα του, του πέταγε κάπου-κάπου μια κόρα ψωμί. Ο γλάρος την τσάκωνε στον αέρα και, για να τον ευχαριστήσει, πετούσε πάνω από την πλώρη του, σαν να ήθελε να του δείχνει την πορεία του, μέσα στο σκοτάδι.

Είχε όμως κι άλλους λόγους που ήθελε τον γλάρο κοντά του. Όσο ο γλάρος πέταγε πάνω απ' το καΐκι,

Μέθενες ή ύφαλοι Κέρος- ανατολικά από το φανάρι της Πλάκας στη Λήμνο. Είναι 9 μίλια ύφαλοι, το καλύτερο φαροτόπι του Αιγαίου, αλλά τόπος που εύκολα θαλασσώνει.

ο καιρός θα πήγαινε καλά, αν την κοπάναναγε, ο καιρός μάλλον θα τα μπέρδευε.

Και ήθελε την παρέα του και για άλλο σοβαρό λόγο. Κάπου-κάπου ο γλάρος ξεκουραζότανε στον σταυρό του άλμπουρου. Όπως καθότανε λοιπόν, ήξερε ο Καπτάν-Παναγής ότι από εκεί που είχε γυρισμένη τη γκάγκα του (το ράμφος), από εκεί θα 'ρθει ο αέρας.

Δηλαδή έπαιρνε δελτίο καιρού. Βέβαια για όλες αυτές τις πληροφορίες, ο γλάρος του 'φαγε μισή φρατζόλα.

Δεν είναι εύκολο όμως μεσοπέλαγα, μέσα στη νύχτα να βρεις τόσο καλή και χρήσιμη παρέα. Και βέβαια, για να του φεύγει η νύστα, κάπου-κάπου του μίλαγε.

– Τι έγινε ρε φιλαράκι; Σ' άφησε η γλαρίνα και γυρνάς στα πέλαγα μόνος σου;

Κι ο γλάρος χτυπούσε με τη γκάγκα του την μπαστέκα (τροχαλία, ράουλο) σα να παραδεχότανε το πάθημά του.

Δύσκολο το επάγγελμα του ψαρά. Το δυσκολότερο ίσως. Ψάχνεις το μεροκάματο στον πάτο της θάλασσας. Κρύα, φουρτούνες, κίνδυνοι κάθε στιγμή. Πιο πολλές μέρες στο πέλαγος, παρά στο σπίτι σου. Και όταν πουλάς τα ψάρια στον έμπορα, σου λέει ότι είναι Μαλάτσα (έχει πολλά ψάρια η αγορά, και είναι φθηνά και τα λεφτά είναι λίγα). Πίκρα και απογοήτευση.

Οι ψαράδες στα καφενεΐα λένε:

– Την μπουνάτσα τη δουλεύεις, τη φουρτούνα τη γλεντάς.

Έτσι λοιπόν, στη μπουνάτσα δουλειά, όσες μέρες κρατήσει· καλάδα στην καλάδα. Στη φουρτούνα, ούζα και κονιάκ μέχρι πτώσεως στα καφενεΐα.

Μπουνάτσα τώρα, πίδα η θάλασσα, το σκοτάδι πηχτό και ο Καπτάν-Παναγής ξανακοιμήθηκε στο τιμόνι και σαν να 'βλεπε και κάτι ταραγμένα όνειρα, θολά σαν το πούσι (ομίχλη) στο πέλαγος.

Και ξαφνικά γκαπ... χτύπησε το καΐκι και κάθισε στα ρηγά. Έσβησε και η μηχανή. Την είχε κοπανήσει κι ο γλάρος.

Πετάχτηκε ο Παναγής απ' τον ύπνο, πετάχτηκε και ο Βαγγελάκης απ' το ταμπούκο. Τα 'βαλε ο Παναγής με τον μικρό, άρχισε να βλαστημάει και να ουρλιάζει.

– Τράβα, ρε τσογλάνι, στην πλώρη να δεις πού κάτσαμε το καΐκι.

Για ασφάλεια της πορείας τον είχε οπτήρα στην πλώρη αλλά κοιμότανε και οι δύο. Σαλτάρει ο μικρός στην πλώρη. Γυρνάει έντρομος με σηκωμένη την τρίχα και γουρλωμένα μάτια, τρέχει στην αγκαλιά του Κα-

πτάν-Παναγής.

– Καπετάνιε, στην πλώρη μας από πάνω είναι ένας Δράκος, παρά λίγο να μ' αρπάξει.

– Δράκος ε; Τώρα θα δεις.

Του σκάει ένα χαστούκι, τον πατάει και μια κλωτσιά και πάει αυτός στην πλώρη να δει και να καθαρίσει.

Μα είδε τον Δράκο κι αυτός. Με τρία βήματα σαλτάρησε έντρομος, τσακώνει το ναυτάκι από το ρούχο και τρυπώνουν στο κουβούσι (διαμέρισμα της μηχανής). Αγκαλιασμένοι με σαγόνια που τρέμανε, περιμένανε ή να τους φάει ο Δράκος ή να ξημερώσει ο Θεός τη μέρα, μπας και γλιτώσουν. Κι όσο κρύωνε η μηχανή, τόσο χτυπούσαν τα σαγόνια τους.

Το ξημέρωμα δεν ερχότανε κι ο Δράκος όλο και κούναγε το καΐκι, για να τους βγάλει απ' τον κρυψώνα τους. Κι αυτοί ούτε που ανέπνεαν. Σκεπτότανε όλη τη νύχτα, πώς άφησε τον εαυτό του να κοιμηθεί στο τιμόνι.

Πού μας πήγε άραγε το καΐκι, που αρμένιζε μόνο του; Βρε, λες στη φωλιά του Δράκου; Έχει ακόμα δράκους στα πέλαγα; Ίσως. Μα τον είδαμε, τον είδαμε κι οι δυο με τα μάτια μας.

Το ναυτάκι τον κράταγε απ' το ρούχο, έτρεμε και τον ρώταγε χαμηλόφωνα.

– Καπετάνιε, τι θα γίνει με τον Δράκο; Μας μποτζάρει (κουνάει) το καΐκι.

– Σκάσε και μη μιλάς. Θα δούμε, θα δούμε σαν ξημερώσει.

Μέχρι πια έσκασε ο ήλιος.

Ανοίγει σιγά το καπάκι, βγάζει το κεφάλι του απ' το ταμπούκιο να δει την πλώρη του. Το ναυτάκι τον τραβούσε ακόμα από το ρούχο κι έτρεμε.

– Καπετάνιε ...μη, Καπετάνιε ...μη.

Μα ο Καπτάν-Παναγής επιτέλους είδε· είδε την πλώρη του. Έχει κάτσει το καΐκι στην αμμουδιά κάτω από την κατασκήνωση του Πάτερ Ανδρέα, στη Μάκρη κι από τον γκρεμό κρεμότανε... πάνω από την πλώρη τους μια συκιά.

Πού συκιά, πού δράκος!

Όμως η κούραση στο πέλαγος είναι ο χειρότερος εχθρός του μυαλού. Βλέπεις με το κουρασμένο μυαλό και όχι με τα μάτια.

Ο Καπτάν-Παναγής το ξέρει. Η ψαροσύνη όμως θέλει ατέλειωτες ώρες στο πέλαγος, για να μπει το μεροκάματο στ' αμπάρι, απ' τον πάτο της θάλασσας. Χώρια οι φουρτούνες και τα κρύα, χώρια οι αέριδες με θυμό... χώρια οι Δράκοι και τα Φαντάσματα της θάλασσας.

Και τα ψάρια στους πάγκους της αγοράς σου λένε ακριβά...

Ο πρώτος Έλληνας στρατιώτης στην Αλεξανδρούπολη του 1920

Επιμέλεια: Παναγιώτης Τσιαζίκης

Παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το βιβλίο του αείμνηστου συμπολίτη μας Αθανασίου Κ. Κριτού, που αναφέρεται στην παράδοση της πόλης μας από τους Γάλλους, το 1920.

Ο Διοικητής Σώματος Στρατού Εθν. Άμυνας με το υπ' αριθ.3436/11-5-20 έγγραφό του προς Κυβ. Αντ. Θράκης παρακαλεί όπως ειδοποιηθεί ο Λιμενάρχης Δεδέαγατς και απαγορεύσει έξοδο λέμβων εκ λιμένος από πρωίας 14ης Μαΐου. Επίσης μηχανικό Παπαλεονάρδο, όπως παρακολουθήσει αντοχήν αποβάθρας κατ' αποβίβασιν στρατευμάτων.

Ο Χαρίσιος Βαμβακάς με το υπ' αριθ. 5633/13.5.20 λίαν επείγον και απόρρητο τηλεγράφημά του προς Υπουργείον Στρατιωτικών - Αθήνας, Αρχιστράτηγον Λεωνίδα Παρασκευόπουλον και Αντιστράτηγον Εμμανουήλ Ζυμβρακάκη - Θεσ/νίκη, γνωρίζει ότι στο Δεδέαγατς τα πάντα είναι έτοιμα για την απόβαση των ελληνικών δυνάμεων. Προβλής προετοιμασθεί πλήρως δυναμένη βαστάξει και βαρύ πυροβολικό. Λιμενάρχης Κουρμπέλης αναλαβών επισήμως καθήκοντα απαγορεύση από αύριον Πέμπτην πρωϊαν έξοδο λέμβων και μηχανικός Παπαλεονάρδος παρακολουθήσει αντοχήν αποβάθρας κατά αποβίβασιν.

Πριν ακόμη ξημερώσει η 14η Μαΐου 15 βαπώρα, ένα κατόπιν του άλλου, με επικεφαλής το Α/Π «ΜΥΚΑΛΗ» άρχισαν να αγκυροβολούν ανοιχτά του μικρού λιμανιού, που μετέφεραν ολόκληρη τη Μεραρχία Ξάνθης με Διοικητή τον Υποστράτηγο Κων/νο Μαζαράκη-Αιινάνα. Με το γλυκοχάραμα όμως της αυγής μια ομάδα από ένα λοχία και πέντε στρατιώτες έκανε την εμφάνισή της στην πόλη μας. Αφού κατέβηκε από την αμαξοστοιχία στο Γαλλικό Σταθμό, πεζή έφθασε και κατέλυσε σ' ένα παλιό ξενοδοχείο στον κεντρικό δρόμο, εκεί που είναι σήμερα το κτήριο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, του Τσαϊρίδη. Εκεί, αφού άφησαν τους γυλιούς και λοιπά είδη τους, ξεκίνησαν για το λιμάνι και περνώντας από τον δρόμο Κύπρου πάνω στα σκαλοπάτια του μικρού τότε Δημαρχείου, είδαν έναν καλοντυμένο κύριο. Όπως έμαθαν αργότερα ήταν ο Δήμαρχος Μανώλης Αλτιναλμάζης, ο οποίος, επειδή ήξερε την άφιξη της Μεραρχίας και την απελευθέρωση της πόλης, περίμενε στο Δημαρχείο την επίσκεψη του Μεράρχου.

Η ομάδα που εμφανίστηκε εκείνο το πρωί ήταν οι πρώτοι Έλληνες στρατιώτες ελευθερωτές, που πατούσαν το χώμα της ελεύθερης πλέον πόλης μας, οι δύο μάλιστα στρατιώτες ήταν Αλεξανδρουπολίτες, οι αδελφοί Κώστας και Θανάσης Αραπάκης, οι οποίοι από το 1913 είχαν εγκατασταθεί στην Καβάλα ως πρόσφυγες και υπηρετούσαν στο Στρατό Εθν. Άμυνας. Λοχίας τους ήταν ένας νεαρός μόλις 23 ετών ονομαζόμενος Γιαννούτσος Χρήστος. Υπηρετούσε κι αυτός στην Καβάλα και καταγόταν από τη Λαμία. Είχε επιλεχθεί από τη Μονάδα του να εκτελέσει ειδική

Η φωτογραφία είναι από το αρχείο του Σωκράτη Γιαννούτσου, τρίτου γιου του Χρήστου Γιαννούτσου από τον δεύτερο γάμο του.

διατεταγμένη υπηρεσία. Να παραστεί κατά την εκφόρτωση από τα πλοία των ειδών εφοδιασμού της Μερραρχίας και αποθήκευση αυτών.

Ο Χρήστος Γιαννούτσος υπηρετούσε στη Διεύθυνση Επιμελητείας της Μερραρχίας και ο νέος Διευθυντής της συνταγματάρχης Κ. Κέφαλος, που ήταν συμπατριώτης του, τον θεωρούσε έμπιστο και δικό του άνθρωπο, γι' αυτό και του ανέθεσε την εκτέλεση της δύσκολης αυτής υπηρεσίας.

Από την Καβάλα είχαν αναχωρήσει το πρωί της 13ης Μαΐου σιδηροδρομικώς και στους Τοξότες γιατί ως εκεί εκτείνονταν η Ελληνική Διοίκηση. Πέραν των Τοξοτών άρχιζε η Διασυμμαχική κατοχή, γι' αυτό ο Φρούραρχος θέλησε να τους κατεβάσει από το τρένο και να μη συνεχίσουν το ταξίδι τους, γιατί απαγορευόταν σε στρατιωτικούς χωρίς ειδική άδεια.

Ο βοηθός όμως του Φρουράρχου, ένας Λοχίας, είχε λάβει εμπιστευτικό έγγραφο και τον ρώτησε: Μήπως λέγεσαι Γιαννούτσος; και με την καταφατική απάντηση τους επιτράπηκε και συνέχισαν το ταξίδι τους και μετά βίας κατόρθωσαν να φθάσουν τα μεσάνυχτα στο Δεδεαγάτς.

Το πρωί της 14ης, ημέρας Πέμπτης, ήταν συννεφιά και έπεφτε βροχή. Τα Γραφεία και οι Αποθήκες του Τελωνείου ήταν ολοσχερώς κατεστραμμένα από τους μεγάλους βομβαρδισμούς που έγιναν το 1915 από τον Αγγλο-Γαλλικό στόλο.

Εκτελώντας την υπηρεσία του άκουσε έναν Γάλλο, επίσης λοχία, να φωνάζει: «Μοσιού Γιαννούτσος». Ο Γιαννούτσος τον πλησίασε αλλά δεν καταλάβαινε τι τον ήθελε. Ένας διερχόμενος Αλεξανδρουπολίτης, ο

Χρήστος Πολυμένης, έκαμε τον διερμηνέα. Είπε στον Γιαννούτσο ότι έχει διαταγή να του παραδώσει την Υπηρεσία που έκανε έως τώρα. Ζητά όμως, κατά την παράδοση, να βρίσκεται και ένας στρατιώτης να παρουσιάσει όπλα. Ο Γιαννούτσος φώναξε έναν δικό του, πήγαν στο Γραφείο του Γάλλου, έγινε η παράδοση και παραλαβή με το παράγγελμα «Παρουσιάστε άρμ» και έτσι τηρήθηκε και ο γαλλικός στρατιωτικός κανονισμός. Δώσανε τα χέρια, «ορεβουάρ» είπε ο γάλλος, το ίδιο είπε και ο Γιαννούτσος και φιλικώτατα αποχώρησαν.

Όταν ο Γιαννούτσος το 1923 αποστρατεύθηκε με τον βαθμό του Ανθυπολοχαγού, εγκαταστάθηκε μόνιμως στην Αλεξανδρούπολη. Αρχικά άνοιξε κατάστημα υφασμάτων, μέχρι το 1940, και συνέχισε την εργασία αυτή αλλά από το 1947 άνοιξε και Γραφείο Αντιπροσωπειών, κυριώτερη των οποίων ήταν και εξακολουθεί να είναι η Καπνοβιομηχανία ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ και με την εργατικότητα, την εντιμότητα και την εμπορική πίστη που τον διέκρινε, επέκτεινε τον κύκλο των εργασιών του και την εργασία αυτή συνεχίζουν, με τον ίδιο ζήλο και τα προσόντα του πατέρα τους, τα δύο παιδιά του: ο Γεώργιος και ο Γιάννης, που, ταυτόχρονα με την πρόοδο της δουλειάς τους, δεν παραλείπουν να συμμετέχουν και συντρέχουν κάθε πολιτιστική, κοινωνική, αθλητική και δημοτική κίνηση και εκδήλωση.

Ο Χρήστος Γιαννούτσος πέθανε το 1981.

Σημείωση: Το κείμενο παρατίθεται όπως είναι στο βιβλίο του Αθανασίου Κ. Κριτού ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 1995.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

1. Βαγεννά Βούλα Εις μνήμην του συζύγου της Στέλιου Βαγεννά	€ 100	8. Μάλαμας Φοίβος & Ελένη Εις μνήμην Χρήστου Γεροντόπουλου	€ 50
2. Δετσαρίδου Ελένη Εις μνήμην του συζύγου της Παναγιώτη Δετσαρίδη	€ 150	9. Νένδος Κυριάκος Εις μνήμην του πατέρα του Παναγιώτη Νένδου	€ 50
3. Διαμαντής Κώστας Εις μνήμην του ανειψιού του Κώστα Χριστοδουλάκη	€ 100	10. Παπαγιαννάκης Μιχάλης & Λίτσα Εις μνήμην της εξαδέλφης Νίνας Παπαγιαννοπούλου	€ 100
4. Καράμπαλης Βασίλειος & Δέσποινα Εις μνήμην Ελένης Γιόφτσαλη	€ 50	11. Τζεμίντιμπη Ζωή Εις μνήμην του συζύγου της Γεωργίου Τζεμίντιμπη	€ 30
5. Κουκουρίκου Στρατούλα Αντί στεφάνου στη μνήμη Χρήστου Χριστοφορίδη	€ 50	12. Τρικούπης Ιωάννης & Εφη Εις μνήμην Χρυσάνθου Κεφαλίδη	€ 100
6. Κουταλάκης Απόστολος Εις μνήμην της συζύγου του Παναγιώτας	€ 100	13. Τσιρώνη Αγάπη Εις μνήμην της μητέρας της Μαρίκας Λιβιεράτου	€ 50
7. Μακρή Πλουσία Εις μνήμην της αδελφής της Λίλας Καρύδη-Μακρή	€ 100		

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

Πασχαλινές μνήμες

Γράφει ο Ζαφείρης Αλεξιάδης

Όταν είσαι παιδί, ακόμα κι εκείνο το Πάσχα, το κατοχικό, σου φαινόταν ωραίο. Μόλις που άρχισα να καταλαβαίνω τον κόσμο γύρω μου, παιδάκι σε ηλικία δημοτικού. Η φτώχεια και η ανέχεια νόμιζα πως ήταν στοιχεία της καθημερινότητας των ανθρώπων, κάτι σαν το ξημέρωμα της κάθε ημέρας.

Η φράση από το «Πάτερ Ημών», τον *άρτον ημών τον επιούσιον,δος ημίν σήμερον*, δεν ήταν η προσευχή τους. Ήταν η αγωνία της επιβίωσής τους. Πόλεμος και ξωπίσω του η κατοχή και μετά ο εμφύλιος. Για ποιο Πάσχα να μιλήσεις;

Όμως στα μάτια ενός παιδιού της ηλικίας μου όλα ήταν όμορφα, ιδιαίτερα τις μέρες της Λαμπρής.

Η αναγγελία του ερχομού του ήταν ένα μήνυμα ξεσηκωμού. Ερχόταν το Πάσχα και όλοι ετοιμάζονταν γι' αυτό. Η μάνα μου, όπως και οι άλλες γυναίκες της γειτονιάς, έπρεπε να ασβεστώσει την κάμαρη, έπρεπε να βρει ασβέστη. Και τι αγωνία ήταν εκείνη, αν θα πετύχαινε το ασβέστωμα, αν θα φαινόταν οι βουρτσιές και, το σοβαρότερο, αν θα έβγαине επάνω στα ρούχα.

Μαζί με την κάμαρη έπρεπε να ασπριστούν και τα σκαλιά και τα κατώφλια και οι πέτρες που όριζαν την αυλή και οι τενεκέδες με τις γαρυφαλιές και τα κρίνα.

Μια άλλη έγνοια και συνάμα μια επίδειξη ικανότητας ήταν το βάψιμο των αβγών τη Μεγάλη Πέμπτη. Το βάψιμο γινόταν με κρεμμυδόφλουδες, που έδιναν ένα βαθύ καστανοκόκκινο χρώμα, ή με φύλλα καρυδιάς, που έδιναν ένα βαθύ πράσινο. Αργότερα χρησιμοποιούσαν και βαφές του εμπορίου και έκαναν επάνω στα αβγά σχέδια με το αποτύπωμα των φύλλων από τα φυτά του κήπου.

Μια άλλη φροντίδα των γυναικών ήταν τα πασχαλινά τσουρέκια. Η συνταγή ήταν καππαδοκική και η νοστιμιά τους μοναδική.

Πασχαλινό τραπέζι στα χρόνια της κατοχής δεν υπήρχε. Με την απελευθέρωση στρώθηκε και το πασχαλινό τραπέζι, με καππαδοκικές προδιαγραφές.

Φαγητά που χρειάζονταν πιρούνι θεωρούντο φαγητά σπατάλης. Ετοιμάζονταν μόνο φαγητά του κουταλιού. Σούβλες, σχάρες, ψητά, κοκορέτσια, μπριζολάκια και τέτοια ήταν άγνωστα.

Τη λέξη μαγειρίτσα δεν την ήξερα. Αρνίσια αντεράκια μαγείρευαν –μουμπάρια τα έλεγαν– και έκαναν μια νόστιμη σούπα με αυτά. Το πασχαλινό κρεατικό ήταν κότα, από αυτές που έβοσκαν στην αυλή, ή λίγο κρέας από τον χασάπη.

Για τους μεγάλους το Πάσχα ήταν έγνοια και φροντίδα. Για εμάς τα παιδιά όμως ήταν Πάσχα και Λαμπρή και χαρά και καλό φαγητό, όσο κι αν ακούγεται παράξενα.

Από μέρες πριν ξέραμε πότε είναι το Πάσχα και πότε θα έκλεινε το σχολείο. Για το πότε θα ξανάνοιγε, ούτε που θέλαμε να το ακούσουμε.

Όπως οι μεγάλοι, το ίδιο και εμείς τα παιδιά κάναμε τις προετοιμασίες μας για το Πάσχα. Πρώτα-πρώρα έπρεπε να κάνουμε το πέτρινο αβγό. Παίρναμε μια πέτρα και επί μέρες την τρίβαμε στο τσιμέντο επάνω στο πλάτωμα της Δεξαμενής που ήταν στη γειτονιά μας. Προσεκτικά και με υπομονή, της δίναμε το σχήμα του αβγού με την ελπίδα να ξεγελάσουμε κάποιον, να του σπάσουμε και να του πάρουμε το αβγό, παρ' όλο που είμασταν βέβαιοι πως δε θα ξεγελούσαμε κανέναν. Βλέπεις, η ελπίδα είναι ισχυρότερη από τη βεβαιότητα.

Όλοι μας ψάχναμε για το γερό αβγό. Γνωρίζαμε ότι γερά αβγά ήταν τα φραγκοκοτίσια αλλά πού να τα βρεις; Βλεπαμε τις φραγκόκοτες που τριγύριζαν στην αυλή του Μιχάλη Τουφεξή, του μπακάλη, αλλά η απόκτηση ενός αβγού φραγκόκοτας ήταν τελικά ένα παιδικό όνειρο.

Το σπασμένο αβγό του άλλου παιδιού που κέρδιζες, δεν ήταν μόνο τρόπαιο νίκης, ήταν και τροφή και πολλά αβγά δεν υπήρχαν. Στις αυλές μας, όλα τα σπίτια στο Αλήμπτη, είχαμε κότες. Μόλις έμπαινε η Μεγάλη Σαρακοστή η κάθε νοικοκυρά μάζευε τα αβγά για το Πάσχα ή για να βάλει κλώσσα.

Μια Μεγάλη Παρασκευή είχα μπουχτίσει τη φέτα το ψωί, την πασαλειμμένη με μια λιωμένη ελιά για δεκατιανό και λιγουρεύτηκα ένα αβγό. Πήγα με γαλιφιές στη μάνα μου.

– Μαμά, πείνασα! Κάνε μου ένα τηγανιτό αβγό!

Έστρεψε τη ματιά της στο πανεράκι που μάζευε τα αβγά. Μετά τη γύρισε στα κοκαλιάρικά μου μπράτσα. Το είδα στη ματιά της ότι το κέρδιζα το αβγό.

Χάρηκα. Ξαφνικά η μητρική γλύκα έφυγε και το πρόσωπό της σοβάρεψε.

– Δεν κάνει, βρε παιδάκι μου, Μεγάλη Παρασκευή που είναι, να φας τηγανινό αβγό.

– Καλά. Τότε κάντο μου βραστό.

Γέλασε.

– Έλα, μου είπε και μου το τηγάνισε.

Τα αγόρια τότε, μέσα στις άλλες έγνοιες, είχαμε και τη φροντίδα να προμηθευτούμε τις στρακααστρούκες, τις κροτίδες, τις τάπες και τις καψούλες για τα πιστόλια που είχαμε.

Τα πρώτα δύο χρόνια μετά την κατοχή είχαμε και πολεμικό υλικό, απ' αυτά που εγκατέλειψαν πάνω στο φευγικό τους οι Γερμανοί και οι Βούλγαροι. Είχαμε σφαίρες που τις ανοίγαμε και παίρναμε την πυρίτιδα για τα αυτοσχέδια βεγγαλικά μας. Είχαμε τους πυροκροτητές από τις νάρκες, κάτι πράγματα σαν μπρούτζια σιλό, είχαμε και προωθητικό εκρηκτικό υλικό, για τις οβίδες των κανονιών σε κάτι χάρτινους κυλίνδρους, ένα υλικό σαν τα μακαρόνια του παστίτσιου. Όλα αυτά μας τα προμήθευε ο θεός Ισάκ που δούλευε στους Γερμανούς και μας έδειξε και τη χρήση τους.

Μεγάλη μας χαρά ήταν η συμμετοχή μας στις δύο βραδινές ακολουθίες, στη Σταύρωση τη Μεγάλη Πέμπτη και στον Επιτάφιο τη Μεγάλη Παρασκευή. Η εκκλησία της ενορίας μας ήταν ο Άγιος Ελευθέριος, εκείνη η μικρή ξύλινη εκκλησία όπου, με το έντονο στριμωξίδι, δημιουργούνταν συνθήκες που βόλευαν το παιχνίδι και τις αταξίες μας.

Ο Αϊ-Λευτέρης είχε έναν μικρό γυναικωνίτη με δύο σκάλες στις άκρες του. Τι κυνηγητό κάναμε εκεί, δε λέγεται. Οι άγιοι μας κοίταζαν από τις εικόνες τους

σοβαροί αλλά ανενόχλητοι. Οι επίτροποι μόνο κάποιες φορές μας κυνήγησαν. Εμείς όμως το πήραμε σαν συμμετοχή στο παιχνίδι μας και το χαρήκαμε.

Μια άλλη σκανταλιά που καναμε στα συνομήλικά μας κορίτσια ήταν που σαλιώναμε τη σβησμένη κάφτρα του κεριού μας και ζητούσαμε να μας δώσουν να ανάψουμε. Η σαλιωμένη κάφτρα του κεριού μας έσβηνε το κεριό του κοριτσιού και εμείς ξεκαρδιζόμασταν με τη σκανταλιά μας.

Οι μόνες φορές που σταματούσαμε το παιχνίδι ήταν από τον λυγμό κάποιας μαυροφορεμένης γυναικάς την ώρα που έβγαζαν τον Εσταυρωμένο και ακουγόταν το «*σήμερον κρεμάται επί ξύλου...*».

Εποχή του εμφυλίου ήταν, οι εκτελέσεις δε γινόταν με σταύρωση, όμως γινόταν, και τις ακούγαμε σπό το Αλήμπηη.

Το ίδιο και την άλλη μέρα με τον επιτάφιο θρήνο της Παναγίας με το «*ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατό μου τέκνο...*».

Στα μεσάνυχτα, στην Πρώτη Ανάσταση δεν πηγαίναμε. Ούτε οι μεγάλοι πήγαιναν. Πηγαίναμε στη Δεύτερη Ανάσταση που γινόταν το μεσημέρι της Κυριακής. Ακούγαμε το «*Χριστός Ανέστη*» και παίρναμε το Άγιο Φως.

Πέρασαν τα χρόνια. Ήρθαν και πέρασαν Πασχαλιές και Πασχαλιές. Σε κάθε μια από αυτές ο νους μου παρασύρθηκε σε μνήμες, η κάμαρή μου φεγγοβόλησε φρεσκοασπρισμένη και μοσχοβόλησε από τα τσουρέκια και το μαχλέπι και το πασχαλινό φαγητό που άχνιζε στα πιάτα μας, με κόκκινα αβγά που έδιναν χρώμα στη ζωή μας και με όλη την οικογένεια γύρω στο πασχαλινό τραπέζι.

ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

1. Βαρβάτος	Κώστας	€ 20	11. Μαντζαρίδου	Ελισάβετ	€ 50
2. Βασιλείου	Αγγελική	€ 60	12. Μισαρίδης	Χαράλαμπος	€ 80
3. Βουτσάς	Ιωάννης	€ 20	13. Μουφτόγλου	Αντωνία	€ 20
4. Γιαουρτάς	Ευάγγελος	€ 50	14. Παλασίδου	Μαρία	€ 100
5. Δίδη	Μαρία	€ 50	15. Ρεϊτάν	Ινές	€ 100
6. Ελευθεριάδου	Αλεξάνδρα	€ 30	16. Σκεύας	Αντώνιος	€ 40
7. Καρανικολαΐδης	Νικόλαος	€ 50	17. Τσελιγκόπουλος	Σωτήρης	€ 50
8. Κουγιουμτζής	Μενέλαος	€ 50	18. Χαμπούρης	Άγγελος	€ 200
9. Κρανίδου	Υβόννη	€ 50	19. Χατζηχρήστου	Αθανάσιος	€ 20
10. Λάγια - Κριτού	Ελπίδα	€ 50	20. Ψύλλας	Πέτρος & Χρύσα	€ 50

ΟΙ ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

«Πενία τέχνας κατεργάζεται». Με αφορμή το κλείσιμο από τον κορωνοϊό καταπιάστηκα με το καθάρισμα των βιβλιοθηκών μου και ανάμεσα στα άλλα έπεσε στα χέρια μου ένα ημερολόγιο του 2011, που είπα να το πετάξω, μια και δεν είχε και άδειες σελίδες. Μόλις όμως το ξεφύλλισα, είδα ότι έχει φωτογραφίες από την Αλεξανδρούπολη και τα κείμενά του ήταν γραμμένα από την Ελένη Σκάβδη, εξαδέλφη μου εξ αγχιστείας, που εγκαταστάθηκε και ζει στην Αμαλιάδα. Παραθέτω αποσπάσματα από τα κείμενα του ημερολογίου.

Παναγιώτης Τουακίσης

«Οι ωραίες μέρες»

Γράφει η Ελένη Παντελή Σκάβδη

ΜΕΡΟΣ Α΄

Αλγεινή υπερμνησία αυτές τις μέρες για την δική μου Αλεξανδρούπολη. Τη μαμά και το κανταΐφι της, τα φοντάν από το «Ελβετικόν», τα λικέρ βύσσινο, το κουαντρό που μας έφερναν δώρο τις γιορτές.

Τα Χριστούγεννα του '56 μαζευτήκαμε όλοι στο σπίτι... Από κείνη τη σύναξη έχουμε τις φωτογραφίες που έβγαλε ο φωτο-Παπανικολάου, ένας φωτογράφος που γύριζε στα σπίτια, ιδιαίτερος σε γιορτές και αργίες. Κάτω από το μικρό φυσικό έλατο, στηθήκαμε όλοι. Η θεία Νίνα με το αστραχάν της, ο θείος, ο γιατρός καθιστός κι εγώ στα πόδια του, η μαμά, ο Στέλιος, ο Βύρων, η Σίσσυ, η Φώτω κι η Λεμονίτσα. Μόνο ο Παντελής έλειπε, δε θυμάμαι γιατί. Εκείνη η φωτογράφιση ήταν σηµαδιακή. Λίγο καιρό μετά τραυματίστηκα άσχημα στο χέρι και χρειάστηκα χειρουργείο στην Αθήνα. Έξι μήνες μετά ο θείος ο γιατρός πέθανε από καρδιά, επτά μήνες αργότερα ο Στέλιος πέρασε στην Ιατρική Αθηνών και ένα χρόνο αργότερα η Σίσσυ στην Οδοντιατρική. Όλα θαυµατουργά στην εποχή του '57, '58 για τη φιλία... Ήµασταν μόλις 10 χρόνια εγκαταστημένοι «στα ξένα» από την Ικαρία προερχόµενοι, ευτυχώς που ο θείος γιατρός είχε πάει εκεί από το '35, είχε προλάβει να ενταχθεί και να παντρευτεί ντόπια, τη σουφλιώτισσα θεία Νίνα, Καµιά φορά που συγκρίνω το τότε µε το τώρα, σκέπτοµαι ότι η ψυχολογία της µαµάς ήταν ίδια µε αυτή της Αλβανής γειτόνισσας που έχει 10 χρόνια στην Αµαλιάδα... Κάθε φορά που µονολογεί λυπηµένη ότι είναι «άσχηµη η µοναξιά» νοµίζω πως ακούω τη µαµά.. Μ' έπαιρνε αγκαλιά και φιθύριζε τρυφερά στο αυτί εκείνα τα χρόνια: «Καλά που έχω εσάς, πουλάκι µου, κι

αντέχω τη µοναξιά µακριά από την πατρίδα!». Κι εγώ µακριά από την πατρίδα όμως... σαν Αλβανή σαν τη Μαµά...

04 Απρίλης... «της Αποκαθήλωσης»

Γλυκό το έαρ στην Ελλάδα... Το υποδεχόµαστε από την πόρτα των Χαιρετισµών, σαν άσπιλη, αµόλυπη, άφθαρτη, άχραντη συγχορδία, γεµάτη χρώµατα και χορούς.

Ανάµεσά τους τα «εγώ» και τα πέριξ σε µια ιεροτελεστία που χορογραφεί ο συνδυασµός του καιρού µε το έθιµο... Στις κινήσεις του δρώµενου η προετοιµασία για τη Λαµπρή µε guest µια καταγιωστική γονιµότητα, την κλωνοποιού επέλαση της φύσης, γλυκιά ή πικρή, ανάλογα µε το ημερολόγιο.

Όπως ανασύρεται η «ιερά σύνοψη» από τη σιφονιέρα, αρωµατισµένη µε λεβάντες και αντισκωριακά, διπλωµένη σε κεντήµατα κι εργόχειρα, έτσι κλαδέυεται και το πρώτο µαβ ζουµπουλάκι του κήπου. Μπορεί η συγκοµιδή χλωρίδας να µην εγγράφεται στα έθιµα της Μεγάλης Εβδοµάδας, ποιος όµως µπορεί να αµφισβητήσει την εκκωφαντική παρουσία τους στην υπόθεση; Βάγια και δάφνες την Κυριακή των Βαγιών, πανσέδες και κρίνα στον Επιτάφιο, µάραθα για την τυρόπιτα της Ανάστασης, αγκινάρες και κουκιά για τη Μεγάλη Πέµπτη κι όλα µυριστικά, µεθυστικά και λάγνα...

Χαρές, αλαλαγµοί, µελαγχολίες, πένθη, νηστεία, κραιπάλη σε συνύπαρξη που αθωώνει την παραβατικότητα για να ενοχοποιήσει το αναµάρτητον. Το µεγαλείο να κραυγάζει, λοιπόν, κι εκεί ανάµεσα ο καθηµερινός πολι-

τική παρουσία τους στην υπόθεση; Βάγια και δάφνες την Κυριακή των Βαγιών, πανσέδες και κρίνα στον Επιτάφιο, μάραθα για την τυρόπιτα της Ανάστασης, αγκινάρες και κουκιά για τη Μεγάλη Πέµπτη κι όλα µυριστικά, µεθυστικά και λάγνα...

τισμός που εγγράφει το Πάσχα των Ελλήνων με τα νεωτερίζοντα αντανάκλαστικά του γένους...

Οι επαρχιακές πόλεις βουλιάζουν πάλι από πρωτευουσιάνους... Σπίτια ανοίγουν, αγριάδες ραντίζονται με παρασιτοκτόνα στις «περιστασιακές» αυλές, οι θράκες στήθηκαν, τα πλατύσκαλα ασβεστώθηκαν. Μια εισβολή που βγάζει από πρόγραμμα ιθαγενείς ξαφνικά, σχεδόν βίαια. Ουρές στην αγορά, στα ΑΤΜ, στα καφενεία, ούτε μια θέση για parking ποδηλάτου!

Κι όμως! Οι πόλεις ανήκουν και σε εμάς και σε εκείνους, με τους οποίους πιά μοιραζόμαστε μονάχα την άνοιξη του περιστασιακού παρόντος και τίποτε από το μέλλον. Τουρίστες στον τόπο πάει να πεί, που όλοι «προσκυνούμε», όπως ακριβώς και τα πάθη του Χριστού, αυτή την εβδομάδα, η Ορθοδοξία.

Μοιραζόμαστε μαζί τους απλά το ομοτράπεζο της Λαμπρής, τον οβολό τους στο παγκάρι της ενορίας για τις λαμπάδες του «Χριστός Ανέστη» ή τα βαφτίσια των πρωτοτόκων τους. Αυτό είναι όλο! Τι άλλο μένει να μοιράσουμε;

Το έαρ, δεν κατατέμενεται... Διότι η «διαίρεση» της άνοιξης στάδια, χρόνους, τελετουργικό συγχωνευμένα σε «ένα». Που θέλει προσήλωση και μαστοριά για να ξεπεράσεις την αθλιότητα του μετεϊκάσματος να συλάβεις το «όλον». Πώς να τα καταφέρεις, όμως, όταν περνάς ξαφνικά από το χιόνι της Πρωτοχρονιάς στην πολυχρωμία του Μάη; Έχεις χάσει στιγμές ποίησης μιας απαστράπτουσας αγωνίας, που δεν οράται, φευ! Να γυροφέρνεις το γεράνι, όλο το χειμώνα, από θέσεως εις θέσιν για να μη το πιάσει ο βοριάς. Να ζεις την παραμυθία των Αλκυονίδων κι ύστερα να βυθίζεσαι στους πάγους του κουτσοφλέβρου. Να παρακολουθείς την ανθοφορία της πρώτης αμυγδαλιάς, να κουκουλώνεις την πορτοκαλιά, μη κρωύσει, όλο το Μάρτη. Και να απολαμβάνεις τη δίφορη λεμονιά με άνθη και καρπό, ταυτόχρονα, στο παρτέρι. Κι όλα αυτά μέσα στη Σαρακοστή, που ξέρεις ότι θα σε φέρει στη Λαμπρή, στην εμπέδωση της Άνοιξης.

Οι φούρλες αυτού του «τυπικού», φορεμένες στην κυκλοθυμία της Μεγάλης Παρασκευής με τα μώβ κρέπια, δεν εγγράφονται σε κανένα αρχείο. Μόνο η κατάληξή τους, η υπόκλιση με τριαντάφυλλα και φρέζες, στον Επιτάφιο.

Από την αυλή του χειμώνα θα αποθέσω φέτος ένα μπουκέτο στον Επιτάφιο. Μια ειλικρινής σπονδή που συνδέει την εποχή με το έθιμο, αλλά και την απέλπιδα ανάγκη μου να συμβαδίσω με την Άνοιξη, να βηματίσω φούρλες κυκλοθυμίας, υποβασταζόμενη στο μπράτσο της.

Δε με απασχολεί πού οδηγεί αυτή η εμμονή... Τα ίχνη με προβληματίζουν και τα μικρά καθημερινά θαύματα που δε «διαβάζονται». Εαρινά ποιήματα, που επί αιώνες απολαμβάνουν μόνα τη χαρά του κύκλιου χορού των

προορισμών τους. Κι εκεί ανάμεσα θα ψιθυρίσω για άλλη μια φορά τον «ευσυμπάθητον θρήνον» * της Αποκαθήλωσης, που τόσο ταιριάζει στον παρόντα χρόνο. Η μέρα μετέχει μιας συγκλονιστικής και επίκαιρης ποίησης, που διαφοροποιεί αυτό το φτηνό μελό, το συρμό των αναστεναγμών μας. Θέλει ματιά, όμως, και βλέμματα για να μελαγχολήσεις.

»Σε τον αναβαλλόμενον, το φως ώσπερ ἰμάτιον, καθλύν ο Ἰωσήφ από του ξύλου, συν Νικοδήμω, και θεωρήσας νεκρόν γυμνόν άταφον, ευσυμπάθητον θρήνον αναλαβών, οδυρόμενος έλεγεν: Οἱμοι, γλυκύτατε Ἰησού! Ον προ μικρού ο ήλιος εν σταυρώ κρεμάμενον θεασάμενος, ζόφον περιεβάλλετο, και η γή τω φόβω εκυμαίνετο, και διερρήγγυτο ναού το καταπέτασμα».

05 Μάης τριανταφυλλένιος

Στα 1964, 21η του Μάη η κ. Μαρίκα, η ευτραφής γειτόνισσα με τον πιο όμορφο κήπο στα πέριξ, μου προσέφερε από τον φράχτη μια τεράστια ανθοδέσμη τριαντάφυλλα για τη γιορτή μου. Τα ανθοδοχεία του σπιτιού δε χωρούσαν το μπουκέτο· έτσι δανειστήκαμε το χάλκινο δοχείο κρασιού από τη διπλανή μας. Κόκκινα, κίτρινα, ροζ και μώβ τριαντάφυλλα, εκατόφυλλα μοσχοβολούσαν για μέρες στο σπίτι κι εγώ καμάρωνα που η προσφορά αφορούσε αποκλειστικά εμένα...

Από τότε νομίζω συνέδεσα τη γιορτή μου και το Μάη με τα ρόδα. Δεν πέρασε ούτε χρόνος μετά, που να μη γεμίσω ανθοδοχεία με λογής λογής τριαντάφυλλα, συντροφιά με κλάρες βασιλικού...

Οι τριανταφυλλίες της αυλής, στο απόγειο της ανθοφορίας τους αυτή την εποχή, με προκαλούν. Είναι τριανταφυλλίες Καζακστάν, φερμένες από την Κομοτηνή, σε βλαστούς, το 1994. Προέρχονται από τον κήπο της Βαλεντίνας, που ήρθε στην Ελλάδα πρόσφυγας το 1990. Η Βαλεντίνια φύτεψε έναν τριανταφυλλώνα τότε στην είσοδο του διαμερίσματός της, που τον ζηλέψαμε. Όταν τον χειμώνα κλάδεψε τα φυτά μας φύλαξε κλάρες που τις μεταφέραμε στο Νότο. Τις φυτέψαμε σε γλάστρες κι έμειναν εκεί έξι περίπου χρόνια. Το 2001, όταν έφτιαξα τον μόνιμο κήπο μου, τις φύτεψα στην αυλή. Από τότε καμαρώνω για το μεγαλείο τους και για όσα μου προσφέρουν. Σε όποιον ρωτά του λέω ότι είναι «φυτά Καζακστάν». Μειονέκτημά τους ότι επειδή ήρθαν από το Βορρά δεν αντέχουν στους καύσωνες του Νότου. Έτσι το καλοκαίρι μειώνουν την απόδοσή τους. Όλον τον υπόλοιπο χρόνο όμως δεν λείπει από το σπίτι τριαντάφυλλο... ανήμερα της γιορτής της Αγίας Ελένης. Λουλουδιαστό τραπεζομάντηλο στο καλό δωμάτιο και ανοιχτά παντζούρια. Το φως της άνοιξης λάμπρυνε τα χρώματα της εποχής και μαζί κι εμάς που μαζευόμαστε για χορό και φλέρτ με συμμαθητές. Αγόρια αμούστακα, σπασίκες, μάγκες, παλικαράκια που νοιάζονταν πιο πολύ για τα γήινα παρά για την απόδοση στο σχολείο.

Η μαμά έφτιαχνε γλυκό με μπισκότα και κρέμα σοκολάτα, αν ο καιρός ήταν, είχαμε και παγωτό κασάτο. Βερμουτάκι σε ποτήρι σωλήνα και πορτοκαλάδες. Τόσο απλά και «πλούσια» για την εποχή.

Έρχονταν και γειτόνισσες να δουν πώς χορεύουμε, πώς ερωτευόμαστε. Κάθονταν στην κουζίνα κι επιναν καφέ με τη μητέρα και τους συγγενείς. Ρωτούσαν κάθε τόσο, «Ποιος είναι εκείνος με το κίτρινο παντελόνι;» ή «ποιανού είναι η κοπέλα με τα ξώπλάτα;»

“Τα πιο ωραία λαϊκά, σε σπίτια με μωσαϊκά τα έχουμε χορέψει...” στ’ αλήθεια. Είχαμε στο σπίτι ένα κίτρινο μωσαϊκό με μπλε και γκρι ψηφίδες. Το έσκαψαν, όταν δόθηκε το σπίτι αντιπαροχή και η μαμά το «έκλαψε», γιατί τέτοια ...πατώματα δε γίνονται πια... Κι εγώ το «έκλαψα» αλλά για διαφορετικούς λόγους. Έχω την αίσθηση ότι ακόμη ηχεί πάνω του ο ρυθμός του μπλουζ του 1969 που χορέψαμε ανήμερα της 21ης του Μάη. Σ’ ένα ολοκαίνουργιο πικάπ έπαιζε η “Margrita” του Ελβις, Αλ Μπάνο και Ρομίνα Πάουερς, αλλά και το “Only You” των Πλάτερς.

Τον επόμενο χρόνο αποφοιτήσαμε από το σχολείο και το μωσαϊκό παρέμεινε απλώς δροσερό το καλοκαίρι, θάλποντας τα γυμνά πέλματα που πηγαينوέρχονταν στο σπίτι.

Προσπαθώ εδώ και χρόνια να αναβιώσω στη γιορτή εκείνη την ατμόσφαιρα της αθωότητας. Όχι πως ήταν αθώα η εποχή, απλά η πρόθεσή της για υπερβάσεις κάθε είδους επεδίωκε να εκτονωθεί στα δύο μπροστά δωμάτια του σπιτιού υπό το άγρυπνο βλέμμα των μεγάλων που φύλατταν άθελά τους μίαν επίφαση ...τάξης και αυτοσυγκράτησης...

Ρώτησα σήμερα τον Παντελή, τι έγινε εκείνος ο συμμαθητής των εφηβικών πάρτι με το κίτρινο παντελόνι. Κι εκείνος μου απάντησε: «Α, ο καημένος έγινε μπαξεβάνης!»

Και να σκεφτεί κανείς ότι ο μπαξεβάνης ήταν για μένα τότε κάτι σαν το γιατρό του Κάστρου ή τον Ίκαρο Σεντ Εξυπερί!

06 Ιούνιος - Κεράσι, βύσσινο γλυκό και μια μοδιστρική χωρίς ραφή και ράμμα

Στο σπίτι είχαμε μια μεγάλη κερασιά. Είχε φυτρώσει στην άκρη της μάνδρας από κουκούτσι πετροκέρασο και μεγάλωνε με τρυφερή φροντίδα, με τα παιδιά της φαμίλιας. Μια παράλληλη πορεία που έδωσε δραματικές συμπτώσεις, σημειολογικά, στα κατάστιχα της επαρχιακής γειτονιάς μας. Η ενηλικίωση της κερασιάς συνέπεσε με την αδηφάγο μανία των εφήβων της αυλής για αναρριχήσεις. Είχε ένα γυαλιστερό και σκληρό κορμό, που άνοιγε μια κλαρωτή αγκαλιά σε προσιτό για τα τολμήματά μας ύψος, για την επιθυμία μας στα ...ψηλότερα... Σαν ουρακοτάγκοι ανεβοκατεβαίναμε στο δένδρο, άλλοτε αναζητώντας να εξατμιστούμε στο πυκνό φύλλωμα κι

άλλοτε να πάρουμε «το φρούτο» μας αυτεπαγγέλτως τις ζεστές ώρες της μέρας. . Κάθε που έρχεται Ιούνιος θυμάμαι την κερασιά και μια νοσταλγός βουλιμιά με κατατροπώνει... Θέλω να γευτώ κεράσι, το πετροκέρασο που τη βάραινε όπως τις κυοφορούσες γυναίκες... Θέλω να μαζέψω κεράσια σε μικρή κανίστρα για να φτιάξω μαρμελάδα ή γλυκό...

Τέτοια όνειρα κάνω κάθε Ιούνιο, τέτοιες ονειρώξεις έχω τα βράδια, εγώ που ζω ανάμεσα σε κλωνοποιημένα ακτινίδια και φράουλες θερμοκηπίου... Νοσταλγώ τη μαθητεία στο τραπέζι μαθητείας των φρούτων εκείνων, που η δεξιοτεχνία γυναικών τη μετέτρεπε σε παράσταση ζογκλέρ...Με μια φουρκέτα μαλλιών, που έμπηγαν στο ψαχνό, αφαιρούσαν το κουκούτσι... Ύστερα άρχιζε το βράσιμο, το ξάφρισμα και το δέσιμο του γλυκού...

Η κερασιά έπεσε θύμα της αντιπαροχής πριν λίγα χρόνια... Την έκοψαν κομματάκια οι ξυλουργοί και στη θέση της έβαλαν τσιμέντο παχύ.

Σκεπτόμουν πως, αν με περίμεναν λιγάκι, θα είχα προνοήσει για τα κουκούτσια της με την ελπίδα να κλωνοποιήσω –φυσικά– τον βίο της... Κομμάτια και θρύψαλα.. όμως, ο καιρός, στη νέα αυλή μου φύτεψε λεμονιές, πορτοκαλιές και μια μανταρινιά. Με τις κερασιές δεν τα κατάφερα, ίσως γιατί «κερασιά είναι μόνο μία» ή ίσως γιατί τα μικρά θαύματα με τις εμμονές και τη γονιμοποιό μανία δεν επαναλαμβάνονται.

Ο Ιούνιος με πολιορκεί καταγιστικά, αλλά εγώ αντέχω... Αμύνομαι με τα λευκά λινά, με σκούρα γυαλιά, πουκάμισα χωρίς ραφές, με την απόλαυση της νυχτερινής δροσιάς και την υπονομευτική σαγήνη της γονιμότητας... Παπαδίτσες, μανουσάκια, κρίνοι παντού ξεσαλώνουν, βγάζοντας τη γλώσσα στον αδυσώπητο χρόνο που κάνει μικρούς κύκλους, ελλειπτικούς, πάνω από τη γύρη τους... Κάτι τέτοιες ώρες σκηνοθετώ τη νοσταλγία μου στο σανίδι της φαντασίωσης και αναζητώ πλατύσκαλα στις γειτονιές για ν’ αποθέσω ρεμβασμό. Μου αρέσουν οι φωνές παιδιών στους δρόμους, οι ορθοπεταλιές τους και η μαγική χημεία των ιδρωτοποιών τους που μαρσάρουν για τους καύσωνες... Μεταξωτά, ζορζέτες, λινά και βαμβακερά στην ημερήσια διάταξη της νοσταλγίας και ίσιο παπούτσι για τις οδοιπορίες που με καλούν. Βάζω στοίχημα, πως με μια πτυχωτή φορεσιά, ένας τέτοιος περίπατος πολλαπλασιάζει τις εκδοχές του. Μια αντίστοιχη με γόβα-στιλέτο και βικτωριανό κορσέ, με περιδέρη της ψυχής και της ανάσας, συρρικνώνει αντίστοιχα... Ο πολιτισμός της κερασιάς και ταυτόχρονα των λευκών ενδυμάτων του καλοκαιριού συνάδει με το απόλυτο φως του τόπου... Καταπίνει τον ήλιο πάει να πει, χωρίς να νοιάζεται αν πυρπολείται... Ο πολιτισμός του καπέλου επιπρόσθετα νοτίζει τις εγκεφαλικές έλικες με τη γονιμοποιό χλεύη της σοφίας... Κασκέτα, τρίτσες, τραγιάσκες, ψαθιά έως και καλυμμαύχια δίνουν τον τρόπο να οδηγηθείς σε στενω-

πούς αλληλεγγύης από τη φθορά μιας μαγείας...Μαζί και της σκιώδους περικεφαλαίας της οιονί καθημερινότητας...

Η αμφίεση οδηγεί εν τέλει σε ονειρώξεις. Κάτι ήξερε η Κοκό Σανέλ αλλά και η Μαίρη Κουάντ που έπαιζαν με τα μήκη και τις πιέτες των ενδυμάτων μας... Από τα φιγουρίνια εκείνων αντλώ το κουράγιο ακόμα, πως κάποτε θα καταφέρω να ράψω το πορφυρό φόρεμα με τις φαρδιές μανσέτες και τη σκληρή ζώνη, που φόρεσε κάποτε ή πιο όμορφη γυναίκα που φαντάστηκα ποτέ στη ζωή μου. Ήταν στη 10ετία του '60, εποχή που στη μόδα ήταν τα πλισέ και τα μανίκια φουσκα.... Τότε που η Αλίκη λανσάριζε το ψαράδικο παντελόνι, η Καρέζη φορούσε φουρώ κάτω από τα εμπριμέ της, η Μπαρντώ βαθιά ντεκολτέ και η Τζίνα Λολομπριγκίτα εξώπλατα...

Έπειτα εισέβαλε το τζιν... Από το μαύρο βελούδο της Κάλλας μέχρι το νυφικό της Μενεγάκη, ένα τσιγάρο δρόμος, λες, και μιλία ψιλό γαζί στην αισθητική μας... Κι όμως οι κερασιές και το βαμβάκι, το λινάρι και το μετάξι, είναι πολιτισμός τρυφερός και νηπενθής, εν ανεπαρκεία... Ιδιαίτέρως σήμερα, που όλοι φορούμε ό,τι βρεθεί στις προθήκες των σινιέ... Οι μοδίστρες εξέλιπταν παντελώς και να που τώρα, άλλοι κόβουν, άλλοι ράβουν, άλλοι καλλιεργούν κι άλλοι μαγειρεύουν...

Μόνο την ανερευθρίαση άνοιξη δεν καταφέραμε ακόμα να μετρήσουμε για να σκεπάσουμε το σώμα της. Το πέπλο της, βλέπετε, υφαινούν κάθε φορά, όπως τα νυφιάτικα του Βιζυηνού, οι καιροί: «Χωρίς ραφή και ράμμα».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Το Λενάκι

Του Άγγελου Αγγελίδη (†)

Βγαίνοντας από τη θάλασσα όπου είχα πάει για μπάνιο, σε μια έρημη ακτή, το βλέμμα μου έπεσε πάνω σε ένα σωρό από σπασμένα ξύλα και κομμάτια από χρωματιστές σανίδες. Βυθίζοντας τα πόδια μου μέσα στην άμμο πήγα προς το μέρος που έβλεπα, όταν δυο μαύρα πουλιά πέταξαν κρίζοντας. Γυρόφερα τον σωρό των σπασμένων ξύλων που έδιναν την αμυδρή εικόνα ότι όλα αυτά, που τα σκέπαζε η ψιλή άμμος, ήταν κάποτε μια βάρκα ψαρά. Είδα τότε έναν σκουριασμένο κουβά, που ήταν έτοιμος να διαλυθεί, σαν αυτούς που χρησιμοποιεί ο ψαράς για να βγάλει τα νερά που έμπαιναν στη βάρκα. Οι μπογιατισμένες σανίδες, πεταμένες και βυθισμένες στην ψιλή άμμο, που τις ρουφούσε μια-μια μέσα της. Κοίταξα, στη γύρα που έκανα, στο κουφάρι της βάρκας μήπως βρω κάτι που θα μου έδινε την εικόνα του τι ήταν, και πάνω σε μια βαμμένη σανίδα μπόρεσα να διαβάσω, μετά βίας, ένα όνομα: «ΛΕΝΑΚΙ», που είχε αρχίσει και αυτό να ξεθωριάζει, και κάτω έναν αριθμό οκτώ (8). Φαίνεται πως ήταν η ταυτότητα στα κιτάπια του Λιμεναρχείου.

Μετά από αυτό τράβηξα για το λιμάνι, όπου ήταν τα φαροκάικα. Τα μαύρα πουλιά ξανάρθαν και κρίζοντας μπήκαν μέσα στα ξύλα. Είχα ακούσει για κάποιο τραγικό συμβάν και τώρα εκεί στο τσιμέντο υπήρχαν κάτι χαλκάδες με αριθμούς που οι ψαράδες έδεναν τις βάρκες τους. Ρώτησα κάποιον, που είχε όρεξη να μιλήσει, και μου είπε την ιστορία του καπετάν-Νικόλα.

Είχε έρθει από απέναντι το 1922 με τη γυναίκα του την Ελένη, το «Λενάκι» όπως έλεγε, από χωριό που ήταν κοντά στη Σμύρνη. Έμεινε στο νησί, καλός άνθρωπος αλλά φτωχός, ό,τι είχε το είχε αφήσει στο χωριό.

Παιδιά δεν είχε, μόνο το «Λενάκι» του, όπως έλεγε και τα μάτια του βούρκωναν. Τσοντάραμε όλοι μας και μια μικρή βάρκα έγινε δική του. Η χαρά του ήταν μεγάλη· την έβαψε με διάφορες μπογιές, την καθάρισε από κάποια άχρηστα που υπήρχαν και άρχισε να δουλεύει μαζί μας.

Έμπαινε στο λιμάνι, έκανε μανούβρες με τα κουπιά, έδενε τη βάρκα στον χαλκά με το νούμερο 8, έπαιρνε τον κουβά, έβγαζε τα νερά από τη βάρκα, έβαζε τα κουπιά το ένα απέναντι από το άλλο, έκανε τη σχετική φασίνα και πηδούσε στον μάλω. Έφερνε τα δάχτυλά του στο στόμα και μετά τα ακουμπούσε, σαν φιλή, πάνω στο όνομα «ΛΕΝΑΚΙ» και έλεγε: «Να είσαι φρόνιμη, θα έρθω αύριο να σε πάρω να πάμε βόλτα» και αφού έκανε όλα αυτά, έφευγε και σταματούσε στο ταβερνάκι πίνοντας ένα ποτήρι κρασί, ζητούσε τον «Ναργιλέ», έβαζε καινούργιο καρβουνάκι με αρωματικό καπνό και έκανε «μπουρμπουλήθρες». Όλοι τον πείραζαν και ένας περισσότερο. Του είπε να δοκιμάσει, αυτός έκανε λάθος και βγάζοντας ένα πακέτο πήρε ένα τσιγάρο, το έβαλε στο στόμα του και είπε: Ρε Νικολή, καλύτερο το τσιγάρο «Ματσάγγος», φίρμα της εποχής.

Ήταν μόνος, δεν είχε κανέναν· μόνο το «ΛΕΝΑΚΙ» του, που ήταν γι' αυτόν όλο το βίος του, η γυναίκα του, η ερωμένη του, όλη του η ζωή. Από τότε ο αριθμός οκτώ (8) έμεινε άδειος...

Τα ξύλα και τις σανίδες τις κατάπτε η ψιλή άμμος και τα μαύρα πουλιά δεν πέταξαν κρίζοντας Ξανά!

Υ.Γ. Η ιστορία είναι αληθινή· μου την είπε ο γιος ενός από τους ψαράδες.

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Θύμησες από έναν καθηγητή μου-μας στο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης, τον κ. Γεωργούση Θεόδωρο

Γράφει η Ρούλα Δαουλτζή-Μανή

Τέσσερα γεγονότα-βιώματα έμειναν ανεξίτηλα στο μυαλό μου σχετικά με τον αξιόλογο καθηγητή της Φυσικής, τον κύριο Θεόδωρο Γεωργούση.

Βρισκόμαστε στη δεκαετία του πενήντα.

Η γράφουσα, μαθήτρια της πρώτης, δεύτερας, τρίτης και τετάρτης τάξης του Γυμνασίου Αλεξανδρούπολης. Τι μνήμες κι αυτές!...

Το πατρικό μου σπίτι βρίσκεται στη γωνία των οδών Ιωακείμ Καβύρη (τότε Ρούσβελτ) και Κερασούντος. Καθημερινά, μετά το πέρας της μελέτης, βγαίναμε όλα τα παιδιά της γειτονιάς, αγόρια και κορίτσια, για παιχνίδι. Τόπος συνάντησης η γωνία όπου βρίσκεται η οικία Μαλαματίνα.

Γνωρίζαμε ότι ο καθηγητής κύριος Γεωργούσης ήταν πολύ αυστηρός και ότι δεν επέτρεπε στους μαθητές

τέτοια ξεπορτίσματα. Κατοικούσε στο προικώο σπίτι, που βρισκόταν στη διασταύρωση της οδού Καβύρη με τον λοξό δρόμο, που καταλήγει στον τότε σιδηροδρομικό σταθμό.

Εμείς μόλις τον βλέπαμε να κατηφορίζει την οδό Καβύρη, δεν ξέραμε πού να διασκορπιστούμε και να κρυφτούμε, για να μη μας ιδεί, γιατί φοβόμασταν τις παρατηρήσεις του την επομένη στο σχολείο.

Ένα δεύτερο γεγονός, που δε θα ξεχάσω, όσο ζω, και το οποίο δεν μπορώ να εξηγήσω είναι το εξής: Στην τρίτη και τετάρτη Γυμνασίου διδασκόμασταν σε αίθουσα του τότε παραρτήματος, δίπλα από το Εργαστήριο-Χημείο του κυρίου Γεωργούση.

Δεύτερη διδακτική ώρα της σχολικής χρονιάς στο μά-

θημα της Φυσικής. Μπαίνοντας στην αίθουσα ο κύριος καθηγητής ανοίγει τον κατάλογο και καλεί για εξέταση τις μαθήτριες, που το επώνυμό τους αρχίζει από το γράμμα Δ (Δαδάνη, Δαλαβέρα, Δανατζή, Δαουλτζή, Δαπέργολα).

Την επομένη σχολική χρονιά βρισκόμαστε στην τετάρτη τάξη· κατά την πρώτη ώρα εξέτασης μετά την παράδοση του μαθήματος της Φυσικής γίνεται και πάλι το ίδιο. Ο καθηγητής εξετάζει τις ίδιες μαθήτριες.

Μέχρι σήμερα, αναλογιζόμενη το γεγονός, διερωτώμαι και δεν μπορώ να εξηγήσω για ποιον λόγο ο καθηγητής είχε αυτή την εμμονή.

Και τώρα αναφέρομαι σε ένα άλλο γεγονός, που με συνδέει με τον καθηγητή Γεωργούση.

Βρισκόμαστε στην εποχή της μεταπολίτευσης. Οι καθηγήτριες αρχίζουν να νιώθουν απελευθερωμένες, σε σύγκριση με τα προηγούμενα συντηρητικά χρόνια, και μερικές απ' αυτές προσέρχονται στο σχολείο ενδεδυμένες με παντελόνι, θεωρούμενο μόνο ανδρικό ένδυμα κατά το παρελθόν.

Μια ημέρα με ειδοποιεί ο κύριος Γεωργούσης –επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης– ότι θα έλθει στο σχολείο, στο οποίο υπηρετούσα ως Γυμνασιάρχης, για να επιθεωρήσει τη Φυσικό καθηγήτρια. Η εν λόγω καθηγήτρια ήταν από εκείνες που προσήρχοντο στο σχολείο ενδεδυμένες με την καινούργια μόδα.

Καλώ, λοιπόν, την καθηγήτρια και της εξηγώ ότι ο κύριος Επιθεωρητής είναι πολύ συντηρητικός και ότι δε θα σχηματίσει καλή εντύπωση βλέποντάς την ενδεδυμένη με τρόπο μη πρόποντα, κατά την άποψή του.

Η καθηγήτρια αδιαφόρησε για τις συμβουλές μου και την επομένη προσήλθε να διδάξει φορούσα παντελόνι.

Ο Επιθεωρητής Γεωργούσης γίνεται έξαλλος για την εμφάνιση της καθηγήτριας, τονίζει με επικριτικό ύφος τη σοβαρότητα των καθηγητριών κατά τους παρελθόντες χρόνους και αποχωρεί από το σχολείο καταπικραμένος.

Το τελευταίο γεγονός, το οποίο σημάδεψε, είναι η πληροφορία του θανάτου του και η παρουσία εμού και άλλων μαθητών και μαθητριών του στο νεκροταφείο Νέας Σμύρνης.

Το γράφημα είναι ένα μικρό δείγμα της αγάπης και ευγνωμοσύνης στον άριστο, σεμνό και εξαιρετο ΔΑΣΚΑΛΟ και ΑΝΘΡΩΠΟ Θεόδωρο Γεωργούση.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΜΑΣ

Θεμιστοκλής-Τιμολέων Βισβίζης

Γράφει η *Ράνια Πανταζίδου*

Ο Θεμιστοκλής-Τιμολέων Βισβίζης ήταν γιος του Αντώνη και της Δόμνας Βισβίζη, των ηρώων της Ελληνικής Επανάστασης.

Το φιλελληνικό κομιτάτο του Παρισιού, στην προσπάθειά του να περιθάλψει τα παιδιά των αγωνιστών, έφερε στο Παρίσι και τον μεγάλο γιο των Βισβίζηδων μαζί με τα παιδιά του Κανάρη, του Γιαννίτη, του Μ. Μπότσαρη και του Παλάσκα.

Ο νεαρός Θεμιστοκλής-Τιμολέων Βισβίζης είχε ωραία και χαρακτηριστική ελληνική μορφή και έγινε το αγαπημένο παιδί των φιλελληνικών κύκλων του Παρισιού. Κυρίες της αριστοκρατίας όπως η κυρία Ρεκαμιά και η Δούκισσα Ντ' Αμπραντές, φιλοτιμούνταν να τον προστατεύουν.

Η ωραία μορφή του φιλοτεχνήθηκε σε Πορτραίτο σε ωραία σύνθεση κάτω από την οποία είναι γραμμένα τα λόγια της μητέρας του Δόμνας, που τον αποχαιρετά καθώς φεύγει για τα ξένα.

Το πορτραίτο αυτό, λιθογραφημένο σε χιλιάδες αντίτυπα, επωλείτο στη Γαλλία και την Ευρώπη για μεγάλα ποσά. Με τα ποσά αυτά γίνονταν προμήθεια τροφίμων, φαρμάκων και πολεμοφοδίων, τα οποία οι Γάλλοι έστελναν στους μαχόμενους αγωνιστές. Το πορτραίτο αυτό στάθηκε το πρότυπο για την προτομή του νεαρού Βισβίζη που στή-

θηκε στην παραλία της Αλεξανδρούπολης.

Στο Εθνολογικό Μουσείο φυλάσσεται αντίγραφο της προσωπογραφίας του νεαρού Βισβίζη, στο οποίο αναγράφεται η συμβουλή της μητέρας του Δόμνας Βισβίζη:

“Παιδί μου, θα υιοθετηθής και θα οφείλεις την ανάπτυξίν σου εις την γαλλικήν γενναιοδωριάν. Ίσως δεν θα ζω, όταν επιστρέψης. Σκέψου όμως, παιδί μου, ότι πρέπει να μιμηθής και να εκδικήσεις τον πατέρα σου”.

Ο Αινίτης Θεμιστοκλής-Τιμολέων Βισβίζης από το 1845 έως το 1876 ήταν Διοικητής Νάξου.

Όταν, το 1880, επρόκειτο να ανεγερθεί άγαλμα

του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι από τον φιλολογικό σύλλογο “ΒΥΡΩΝ”, μια επιτροπή με τους Θεμιστοκλή-Τιμολέοντα Βισβίζη, Παναγή Ραζή και Μυρτίλο Κωνσταντίνο (το δίχως άλλο πρόκειται για τον Μυρτίλο Κων. Αποστολίδη) μετέβησαν στη Σύρο για να επιθεωρήσουν την πορεία του έργου του βραβευμένου γλύπτη Γιώργου Βιτάλη. Μάλιστα, όπως γράφει το δελτίο, οι Συριανοί συγκέντρωσαν ένα σεβαστό ποσό για το άγαλμα του Λόρδου Βύρωνα.

Πληροφορίες: από *el.wikipedia* και από την εφημερίδα “Ανατολικός ΑΣΤΗΡ”, 1880

ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ

29 Μαΐου 1453: «Ἡ Πόλις ἔάλω»

Γράφει ο *Ελευθέριος Χατζόπουλος***«Ἡ ΠΟΛΙΣ ἘΑΛΩ» πριν από 568 χρόνια.**

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι σε όλα τα πράγματα υπάρχει αρχή και τέλος. Έτσι και για τη Βυζαντινή αυτοκρατορία, που διαλύθηκε με την άλωση της Βασιλεύουσας.

Πολλά έχουν γραφτεί για τις αιτίες που οδήγησαν στην άλωση της Κωνσταντινούπολης. Αρχικώς οι υπερασπιστές της γενναϊότατοι μεν αλλά υπεραρκετά ολιγάριθμοι, με αποτέλεσμα ο αγώνας να είναι άνισος για τους Βυζαντινούς, που είχαν να αντιπαρατάξουν μόλις 7.000 άνδρες, οι 2.000 από τους οποίους μισθοφόροι, κυρίως Ενετοί και Γενουάτες, ενώ στην Πόλη είχαν απομείνει περίπου 50.000 κάτοικοι με προβλήματα επισιτισμού, έναντι 150.000 παθιασμένων Τούρκων που είχαν και τη βοήθεια 400 πλοίων. Ξεχώριζε δε το πυροβολικό τους, που ήταν ό,τι πιο σύγχρονο για εκείνη την εποχή και ιδιαίτερα το τεράστιο πολιορκητικό κανόνι, που είχε κατασκευάσει ο προδότης Ούγγρος έμμισθος οπλοουργός Ουρβανός, που αυτομόλησε στο στρατόπεδο του Μεχμέτ του Καταστροφέα, πουλώντας τον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Παλαιολόγο για περισσότερα λεφτά, και συντελώντας στην πτώση του ελλητισμού της Βασιλεύουσας.

Η τελική έφοδος των Οθωμανών έγινε το πρωί της 29ης Μαΐου 1453. Κατά χιλιάδες οι στρατιώτες του Μωάμεθ εφόρμησαν στη σχεδόν ανυπεράσπιστη πόλη και την κατέλαβαν μέσα σε λίγες ώρες. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, που νωρίτερα απέκρουσε με υπερηφάνεια τις προτάσεις συνθηκολόγησης του Μωάμεθ, έπεσε ηρωικά μαχόμενος. Αφού έσφαξαν τους υπερασπιστές της Πόλης, οι Οθωμανοί Τούρκοι προέβησαν σε εκτεταμένες λεηλασίες και εξανδραποδισμούς. Το βράδυ, ο Μωάμεθ ο Πορθητής εισήλθε πανηγυρικά στην Αγία Σοφία και προσευχήθηκε στον Αλλάχ «αναβάς επί της Αγίας Τραπέζης», όπως αναφέρουν οι χρονικογράφοι της εποχής.

Πολλά έχουν γραφτεί για τις αιτίες που οδήγησαν στην άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Η Κερκόπορτα, η βοήθεια που δεν ήρθε ποτέ από τη Δύση, η πολιτική και στρατιωτική παρακμή, ο ρόλος της εκκλησίας και των αρχόντων που κοίταζαν το θησαυροφυλάκιο τους και όχι την Πόλη...

Στις 21 Μαΐου ο σουλτάνος έστειλε πρέσβη στην Κωνσταντινούπολη. Ζητούσε την παράδοση της πόλης με την υπόσχεση να επιτρέψει στον

Αυτοκράτορα και σε όσους το επιθυμούσαν να φύγουν με τα υπάρχοντά τους. Επίσης, θα αναγνώριζε τον Κωνσταντίνο ως ηγεμόνα της Πελοποννήσου. Τέλος, εγγυόταν για την ασφάλεια και την παρουσία του πληθυσμού που θα παρέμενε στην πόλη. Οι αντιπροτάσεις του Κωνσταντίνου διαπνέονταν από πνεύμα αξιοπρέπειας και αποφασιστικότητας. Δεχόταν να πληρώσει ακόμα υψηλότερους φόρους υποτέλειας και να παραμείνουν στα χέρια των Τούρκων όλα τα κάστρα και τα εδάφη που είχαν στο μεταξύ κατακτήσει. Για την Κωνσταντινούπολη όμως δήλωσε:

Τὸ δὲ τὴν πόλιν σοὶ δοῦναι οὐτ' ἔμὸν ἐστὶν οὐτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ· κοινῇ γὰρ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φειδόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Συνεχίζουμε να θυμόμαστε και δεν ξεχνάμε:

1. Τα αίτια της άλωσης ήταν διχόνοια - ευτέλεια - κακομοιριά - δεισδαιμονία - φτώχεια - πονηριά.
2. Τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο και τους συμπολεμιστές του.
3. Ότι η Βυζαντινή αυτοκρατορία πραγματοποίησε σπουδαία επιτεύγματα.
4. Να αποδίδουμε φόρο τιμής.
5. Ότι μέσα από την άλωση ξετυλίγεται η Ελληνική διάρκεια.
6. Το: «πάντες αυτοπροαιρέτως αποθανοῦμεν και ου φειδόμεθα της ζωής ημών».
7. Ότι η διχόνοια στην περίπτωση της άλωσης υπήρξε δολερή και ότι η προηγηθείσα άλωση από τους σταυροφόρους ήταν το μοιραίο πλήγμα.
8. ΠΑΛΙ ΜΕ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΠΑΛΙ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΘΑΝΑΙ.

Ε Π Ε Τ Ε Ι Α Κ Α

6η Απριλίου 1914

Ημέρα μνήμης της γενοκτονίας του Θρακικού Ελληνισμού

Γράφει η Εύη Κυριακίδου

Εν μέσω των πρωτόγνωρων ημερών που ζούμε λόγω της πανδημίας του covid-19 και τηρώντας όλα τα μέτρα προστασίας, πραγματοποιήθηκε επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα των Ελλήνων της Θράκης από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων (Π.Ο.Θ.Σ.) και τον σύλλογο-μέλος μας Πολιτιστικό Επιμορφωτικό Σύλλογο Φερών "Η Αγία Σοφία" στην Ι.Μ. Παμαγίας Κοσμοσώτειρας, της Παναγίας των απανταχού Θρακών.

Ευχαριστούμε θερμά για την παρουσία τους: Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης κ. Ζαμπουήκη Ιωάννη, Αντιδήμαρχο Πρωτογενούς Τομέα κ. Κολγώνη Δημήτριο, Πολιτιστικό Λαογραφικό Σύλλογο ΑΚΡΙΤΕΣ Αλεξανδρούπολης, Πολιτιστικό Σύλλογο Λαδιωτών Αλεξανδρούπολης, Πολιτιστικό Σύλλογο Απαλού Ο ΦΑΡΟΣ, Λαογραφικό Όμιλο Φερών ΟΡΦΕΑΣ.

Τέλος, ευχαριστούμε θερμά τον σύλλογο-μέλος μας Πολιτιστικό Επιμορφωτικό Σύλλογο Φερών "Η Αγία Σοφία" για την άρτια οργάνωση του μνημόσυνου. Ευχόμαστε και ευελπιστούμε του χρόνου να είμαστε όλοι καλά, με μεγαλύτερη παρουσία συλλόγων-μελών μας.

6η Απριλίου 1914 - Το «Μαύρο Πάσχα» των Θρακών

Με απόφαση του 7ου Παγκοσμίου Συνεδρίου Θρακών καθιερώθηκε η 6η Απριλίου 1914, ημερομηνία κορύφωσης της εξόντωσης του Θρακικού Ελληνισμού, ως ημέρα μνήμης των απανταχού Θρακών. Τιμούμε σήμερα αυτή τη μέρα γιατί τότε κανένας δεν αντέδρασε...

Η παλιά Ελλάδα, όπως προκύπτει από μία προσεκτική ανάγνωση της ιστορίας, παρακολούθησε κατά κύ-

ριο λόγο, ως αμέτοχος θεατής τις πρακτικές εξόντωσης που ακολουθήθηκαν οργανωμένα σε βάρος των Θρακών. Στον βωμό μιας κακώς εννοούμενης ελληνοτουρκικής και ελληνοβουλγαρικής φιλίας, βασισμένης σε σαθρές βάσεις και ψέματα, δε διεκδίκησε όλα όσα δικαιούται ο θρακικός ελληνισμός.

Αρχικά με τη συνθήκη του Αγίου Στεφάνου που υπογράφεται στις 3-3-1878, μεταξύ της Ρωσικής και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κλείνουν και επίσημα τα θέματα που είχαν ανακύψει με το τέλος του ρωσοτουρκικού πολέμου. Δημιουργείται η αυτόνομη ηγεμονία της Βουλγαρίας όπου περιλαμβάνεται η σημερινή Βουλγα-

ρία, τμήμα της Ανατολικής Θράκης και η περιοχή της Ξάνθης. Λίγους μήνες αργότερα με τη συνθήκη που επικυρώνει το Συνέδριο του Βερολίνου, η Βουλγαρία καθίσταται ανεξάρτητο πριγκιπάτο μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και η Ανατολική Ρωμυλία, επιστρέφει στην οθωμανική διοίκηση υπό ειδικό καθεστώς. Στη συνέχεια με σειρά μεθοδεύσεων, βίαια προσαρτάται στην εξουσία της Βουλγαρίας. Έτσι οδηγούμαστε στο πρώτο κύμα διωγμών και σφαγών. Με αφορμή την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα το 1905, η Βουλγαρία εντείνει τους διωγμούς σε βάρος των Βορειοθρακών, με επιθέσεις, σφαγές και απαγορεύσεις. Λαμβάνουν χώρα εκτοπισμοί αλλά και εκούσιες αποχωρήσεις από τα πατρογονικά χώματα, για λόγους ασφαλείας.

Άπαντες οι Θράκες, έχουν υποστεί επί αιώνες την τακτική του παιδομαζώματος, κατά την οποία κάθε ορ-

θόδοξη χριστιανική οικογένεια όφειλε να συμμετέχει στη δημιουργία του στρατού του κράτους, όταν είχε πάνω από ένα αρσενικό μέλος. Στην ηλικία των 6-7 ετών τα παιδιά των Θρακών, εκπαιδεύονταν σε κλειστά μουσουλμανικά ιδρύματα και μέχρι την ηλικία των 12 ετών μετατρέπονταν σε μουσουλμάνους, άριστους και γενναίους πολεμιστές, τους γνωστούς γενίτσαρους, οι οποίοι απαγορεύονταν να παντρευτούν και να δημιουργήσουν οικογένεια. Με αυτόν τον τρόπο οι Οθωμανοί προέβαιναν σε περιορισμό των γεννήσεων, γεγονός που αποτελεί όρο της Γενοκτονίας.

Η περιοχή δυτικά του ποταμού Έβρου πλήττεται από οργανωμένες προσπάθειες αφελληνισμού, θηριωδίες και διωγμούς από την πλευρά των Βουλγάρων και των Τούρκων που εναλλάσσονται στο τιμόνι της. Το ελληνικό στοιχείο καταπιέζεται, φονεύεται, εγκαταλείπει τις εστίες του.

Με την επικράτηση των Νεότουρκων το 1908, και την πολιτική καθοδήγηση των Γερμανών Συμμάχων τους, άρχισε πλέον ποικιλοτρόπως, συστηματικά και κατόπιν οργανωμένου σχεδίου και η ολοκληρωτική γενοκτονία των Θρακών του κομματιού που ανήκε στην Τουρκία, η οποία ολοκληρώνεται το 1922. Η έξαρση του εθνικισμού φθάνει στο απόγειό της και η αρχική προσμονή για ισονομία, ισοπολιτεία και δικαιοσύνη ανάμεσα στους οθωμανούς υπηκόους εξαφανίζεται. Οι Νεότουρκοι στοχεύουν στη βίαιη αφομοίωση των μειονοτήτων, με τη χρήση κρατικών παρεμβατικών μέσων. Απώτερος σκοπός τους, η δημιουργία ενός μονοεθνικού κράτους. Τα προνόμια των κοινοτήτων αίρονται και επιβάλλεται υποχρεωτική στράτευση. Η ύπαιθρος ανατολικά του ποταμού Έβρου ερημώνει ... Πλείστες τακτικές εφαρμόστηκαν προκειμένου να εξαλειφθεί ο,τιδήποτε ελληνικό, να απελαθούν ή να εκτοπισθούν πληθυσμοί. Η οικονομική ευρωστία που υπήρχε στη Θράκη, καθώς μεγάλο μέρος της οικονομίας είχε συγκεντρωθεί στα χέρια των Ελλήνων, αποτελούσε εμπόδιο στις βλέψεις των ξένων συμφερόντων να διεισδύσουν οικονομικά στην παραπαίουσα Οθωμανική Αυτοκρατορία. Εξάλλου η γεωστρατηγική σημασία της περιοχής και το πλούσιο σε ορυκτά υπέδαφός της αποτελούσαν ιδιαίτερος δελεαστικά κίνητρα για την οικονομική αυτή διείσδυση. Το σχέδιο στέφθηκε με επιτυχία. Στις 6 Απριλίου του 1914, στη θλιβερή επέτειο που επικράτησε να αποκαλείται το «Μαύρο Πάσχα των Θρακών», με τη μεγάλη και αναγκαστική μετακίνηση των ελληνικών πληθυσμών προς τις ελεύθερες περιοχές της Ελλάδας, κορυφώθηκε η γενοκτονία του Θρακικού Ελληνισμού, η οποία στοίχησε τη ζωή 250.000-300.000 Θρακών και αποτέλεσε την αφετηρία για την εξόντωση στη συνέχεια των Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας.

Με την έναρξη του Α' Παγκόσμιου πολέμου η Τουρκία τάσσεται, όπως ήταν αναμενόμενο, στην πλευρά της

Γερμανίας. Γερμανοί στρατιωτικοί υποδεικνύουν την υποχρεωτική στράτευση των Θρακών, μεγάλο μέρος των οποίων χάνουν τη ζωή τους στη φονική μάχη της Καλλίπολης. Κατά τη διάρκεια του πολέμου μεθοδεύεται συστηματικά η μεταφορά των ελληνικών πληθυσμών της περιοχής. Γυναικόπαιδα και άνδρες, μη στρατεύσιμης ηλικίας, εκτοπίζονται για να δημιουργηθούν αμιγώς τουρκοί πληθυσμοί σε συγκεκριμένες περιοχές της Θράκης. Αναγκαζόταν να μετακινηθούν, χωρίς να έχουν δικαίωμα να μεταφέρουν μαζί τους τρόφιμα ή ρούχα, κατά τους χειμερινούς κυρίως μήνες κάτω από χαμηλές θερμοκρασίες, προκειμένου να καταστεί δυσχερής έως αδύνατη η διαβίωσή τους. Δεν επιτρεπόταν η περίθαλψη ασθενών και η ταφή των νεκρών. Επιβαλλόταν συνθήκες ασιτίας. Οι έχοντες στρατεύσιμη ηλικία Θράκες οδηγούνταν στα περιβόητα Τάγματα Εργασίας, τα Αμελέ Ταμπουρού, στα βάθη της Ασιατικής Τουρκίας, μακριά από τις εμπόλεμες ζώνες. Εργαζόταν κάτω από ακραίες καιρικές συνθήκες, βασανίζονταν και πέθαιναν

από ασιτία. Μεγάλο μέρος τους δεν επέστρεψε ποτέ στις εστίες του και όσοι επέστρεψαν μετά το τέλος του πολέμου, βρήκαν τον τόπο τους αλλαγμένο, τα σπίτια τους πουλημένα, τις Εκκλησίες και τα σχολεία κατεστραμμένα. Πολλοί ακολούθησαν τον δρόμο της προσφυγιάς, πριν ακόμη επιβληθεί η υποχρεωτική ανταλλαγή πληθυσμών.

Η ενιαία και αδιαίρετη Θράκη υπέστη τα πάνδεινα από τους κατακτητές της. Ο ίδιος ο Κεμάλ Ατατούρκ χαρακτήρισε τις πρακτικές και τα έργα των Νεότουρκων την περίοδο 1908-1922 "επαίσχυντη πράξη", χαρακτηρισμός όμως, που ούτε στο ελάχιστο περιγράφει την πραγματικότητα, καθώς οι διώξεις, οι εκτοπισμοί, τα παιδομαζώματα, οι προσπάθειες με βίαιο τρόπο αλλοίωσης του χαρακτήρα της Θράκης, συνιστούν στοιχεία γενοκτονίας. Άλλωστε σύμφωνα με την από 9-12-1948 διακήρυξη του ΟΗΕ, για την πρόληψη και τιμωρία του εγκλήματος της γενοκτονίας, όρου που θεσπίστηκε μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου για να περιγράψει το Εβραϊκό Ολοκαύτωμα, «γενοκτονία σημαίνει οποι-

αδήποτε από τις ακόλουθες πράξεις οι οποίες διαπράττονται με την πρόθεση καταστροφής, εν όλω ή εν μέρει, μίας εθνικής, εθνοτικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας. Ως τέτοιες πράξεις λογίζονται α) η ανθρωποκτονία μελών της ομάδας, β) η πρόκληση βαρείας σωματικής ή διανοητικής βλάβης σε μέλη της ομάδας, γ) η με πρόθεση επιβολή επί της ομάδας συνθηκών ζωής υπολογισμένων να επιφέρουν τη φυσική καταστροφή της εν όλω ή εν μέρει, δ) η επιβολή μέτρων που σκοπεύουν στην παρεμπόδιση των γεννήσεων εντός της ομάδας, ε) η διά της βίας μεταφορά παιδιών σε άλλη ομάδα». Ο όρος έχει νομική ισχύ και συνιστά έγκλημα του διεθνούς ποινικού δικαίου, που έχει συγκεκριμένο πολιτικό προσανατολισμό, όπως αυτός διαφαίνεται στις ενέργειες των Νεοτούρκων. Και το σημαντικότερο, συνιστά έγκλημα που δεν παραγράφεται... Σκόπιμα συγχέεται, προς δημιουργία εντυπώσεων, με την έννοια της εθνοκάθαρσης, την οποία προσδίδουν τα Ηνωμένα Έθνη στις προσπάθειες κάποιου να προβεί στην διά βίας δίωξη, πληθυ-

σμών μιας ορισμένης εδαφικής περιοχής, που δεν ανήκουν σε συγκεκριμένη εθνική ή φυλετική ομάδα, με στόχο τη δημιουργία μιας ομογενοποιημένης εθνικά έκτασης. Κι αυτό γιατί η έννοια της εθνοκάθαρσης δεν έχει νομική υπόσταση και δε συνιστά έγκλημα.

Αν και αμφισβητείται από πολλούς, κυρίως ιστορικούς η χρήση του όρου γενοκτονία, τα γεγονότα αποτελούν αδιάψευστους μάρτυρες. Από τα ίδια τα τουρκικά αρχεία προκύπτει, ότι η συμπεριφορά των Νεοτούρκων ήταν αποτέλεσμα ενός προμελετημένου και λεπτομερούς σχεδίου. Οι ίδιοι οι Τούρκοι φυσικά προσπαθούν να υποβαθμίσουν τα γεγονότα, παρουσιάζοντας τις ανθρώπινες απώλειες ως φυσική απόρροια του πολέμου. Δε μας εξηγούν όμως πώς οι Θράκες ξαφνικά μετατράπηκαν σε ανεπιθύμητο πληθυσμό στα πατρογονικά τους εδάφη... Μελετητές καταδεικνύουν σαφείς ομοιότητες ανάμεσα στην Ελληνική και την Αρμενική Γενοκτονία, που έχει ήδη αναγνωρισθεί... Οι διαφορές των γενοκτονιών ως προς τον τρόπο εκτέλεσής

τους, οφείλονται καθαρά στην ύπαρξη επίσημου ελληνικού κράτους, όταν αυτές συντελούνταν, και στην αντίστοιχη έλλειψη αρμενικού κράτους. Οι Αρμένιοι σφαγιάστηκαν με απροκάλυπτες θηριωδίες, ενώ η ελληνική γενοκτονία έπρεπε να συντελεστεί αργά και μεθοδικά, προκειμένου να αποφευχθεί η διεθνής κατακραυγή και τα διαβήματα διαμαρτυρίας της επίσημης ελληνικής κυβέρνησης. Μέρος λοιπόν των θυμάτων της ελληνικής γενοκτονίας, που συνολικά υπολογίζονται κοντά στο 1.500.000 ψυχές αποτελούν και οι Θράκες. Το έγκλημα συντελέστηκε σε βάρος Θρακών, Ποντίων και Μικρασιατών. Και ενώ για τους άλλους ελληνικούς πληθυσμούς έχουν τουλάχιστον αναγνωρισθεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο επίσημες ημέρες μνήμης, η μνημοσύνη στο θέμα της Θράκης ατονεί... Μία παράλειψη, θα μου επιτρέψετε να πω ευγενικά, γιατί αλλιώς θα πρέπει να μιλήσουμε για εγκληματική αδιαφορία... Για ένα τόπο που ποτέ δε σταμάτησε να υποφέρει... Μέχρι τις μέρες μας... Δεν κινδυνολογούμε, απλά μιλάμε ξεκάθαρα... Ακρίτες από γεννήσεως, δίπλα στη συνοριογραμμή... Στο εναπομείναν ελληνικό κομμάτι της Θράκης, εδώ όπου έσμιζαν προσφυγικοί και ντόπιοι Θρακικοί πληθυσμοί... Αυτό που οφείλουμε να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού... Γι' αυτό καλούμε την πολιτεία να τιμήσει την Ιστορία του Θρακικού Ελληνισμού... Σήμερα τιμούμε τη μνήμη 300.000 περίπου ψυχών του γένους μας... Με σεβασμό και με αίσθημα ευθύνης για τις θυσίες και την προσφορά τους... Εδώ στην Παναγία των Θρακών, την Παναγία Κοσμοσώτειρα... Στη Βυζαντινή Βήρα, την ιστορική έδρα του Δήμου Αλεξανδρούπολης. Οι μνήμες πονάνε αλλά δεν πρέπει να οδηγούμαστε στη λήθη. Οι μέρες που διανύουμε είναι και πάλι σημαδιακές... Τιμήσαμε τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Θράκης και την ενσωμάτωση του ελληνικού κομματιού της στον εθνικό κορμό... Τιμούμε τα 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821... Οι Θράκες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο σε όλες τις στιγμές της Σύγχρονης Ελληνικής ιστορίας... Συνεισέφεραν ποικιλοτρόπως αν και οι ίδιοι άργησαν να απολαύσουν την ελευθερία... Αυτό δεν τους σταμάτησε όμως ποτέ... Γιατί ενωμένοι μπορούμε να πετύχουμε πολλά...

Ας διδαχθούμε λοιπόν από τα λάθη του παρελθόντος και ας προχωρήσουμε στο χτίσιμο ενός καλύτερου μέλλοντος για τη Θράκη μας, που ήταν είναι και θα συνεχίσει να παραμένει στο επίκεντρο των γεωπολιτικών εξελίξεων λόγω της ιδιαίτερης θέσης της που την καθιστά μήλον της έριδας για τα διεθνή συμφέροντα.

Ας ορίσουμε εμείς την τύχη μας στη μνήμη των νεκρών μας που τιμούμε σήμερα...

Ας υιοθετηθεί η πρωτοβουλία του 7ου Παγκόσμιου Συνεδρίου Θρακών.

Ας καθιερωθεί η 6η Απριλίου ως ημέρα μνήμης, από την Ελληνική Πολιτεία...

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΥΡΙΩΝ & ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Γράφει η *Φωτεινή Σκάβδη-Σταθάτου*

Φεβρουάριος 2021

22-23/2/2021 Δωρεάν RAPID TEST

Ο Σύλλογος Κυριών και Δεσποινίδων Αλεξανδρούπολης παραμένοντας σταθερά στις επάλξεις του Κοινωνικού -Φιλανθρωπικού αγώνα στον οποίο είναι ταγμένος και υπηρετεί με όλες του τις δυνάμεις έναν αιώνα πλέον, δε μένει αδιάφορος στις προκλήσεις κάθε εποχής. Δίνει το παρόν του πάντα ενισχύοντας οικονομικά αδύναμους πολίτες, θύματα κρίσης οικονομικής, υγειονομικής και φυσικών φαινομένων σε όλη την επικράτεια. Σε όλες αυτές τις δράσεις προχωρά παίρνοντας δύναμη από τα μέλη του, απλούς πολίτες, φίλους του Συλλόγου μας αλλά και την οικονομική στήριξη του επιχειρηματικού κόσμου της πόλης, οι οποίοι μας ενισχύουν με αξιόλογα ποσά.

Στην παρούσα φάση με τις τόσο δύσκολες και πρωτόγνωρες συνθήκες που βιώνει όλη η ανθρωπότητα λόγω covid-19, εκτός από κατασκευή μασκών πολλαπλών χρήσεων και προμήθεια ειδών ατομικής προστασίας, που μοιράσαμε σε κρατικούς φορείς και όχι μόνο, (σχετική αναφορά έγινε σε προηγούμενο τεύχος σας), συνεχίσαμε με **Δωρεάν διεξαγωγή rapid test από κλιμάκιο του Ε.Ο.Δ.Υ στο χώρο του Εντευκτηρίου** μας για τα μέλη μας και κατ' επέκταση για όλους τους Δημότες και Δημότισσες. Στη συγκεκριμένη δράση ανταποκρίθηκαν με μεγάλη προθυμία οι δημότες μας εκφράζοντας ευχαριστίες που μας προκάλεσαν συγκίνηση.

Το RAPID TEST εν εξελίξει στο Εντευκτήριό μας

MΑΡΤΙΟΣ 2021

7/3/2021: ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Εφέτος επιλέγουμε εναλλακτικό τρόπο να τιμήσουμε την ημέρα της Γυναίκας οργανώνοντας δράση με σκοπό την **Αρωγή μας προς τους Σεισμοπαθείς της Ελασσόνας**.

Η πρόεδρος κ. Λένα Σαμαρά σε ανακοίνωση του Συλλόγου αναφέρει:

«Αγαπημένα μέλη, φίλες και φίλοι του Συλλόγου μας! Ξημερώνει μια σημαδιακή Ημέρα για όλες τις γυναίκες της Υψηλίου, η Ημέρα της Γυναίκας!

Εκ μέρους του ΔΣ λοιπόν, χαιρετώ την αιώνια γυναίκα, τη γιαγιά, τη μάνα, τη σύζυγο, τη σύντροφο, που μέρα νύχτα είναι εκεί, απίκο, στυλοβάτης σε όλους ...για όλα!

Λυπόμαστε που φέτος λόγω της πανδημίας, δεν μπορούμε ατυχώς να βραβεύσουμε κυρίες που διακρίθηκαν στον τομέα τους, όπως κάθε χρόνο!

Γι' αυτό, λοιπόν, όντας σίγουρες για την ευαισθησία που σας διακρίνει πάντα, σας παρακαλούμε να ανταποκριθείτε στη δράση μας, εν όψει της ημέρας, για βοήθεια στην πολύπαθη σεισμοπαθή Ελασσόνα!

Στην ανακοίνωσή μας, αναγράφονται τα προϊόντα που χρειάζονται επείγοντως!

Σας παρακαλούμε να προσφέρετε ό,τι μπορείτε για αυτούς τους ανθρώπους, (κάποιοι έχασαν τα πάντα) που είναι σε σκηνές ή εκτός σκηνών, στο έλεος του Θεού!»

Ακολούθησε ανακοίνωση στα ΜΜΕ και στο διαδίκτυο για την ενημέρωση του κοινού.

Η ανταπόκριση αθρόα, πρωτοφανής και άκρως συγκινητική. Επώνυμοι και ανώνυμοι πολίτες, απλές νοικοκυρές, χαμηλόμισθοι συνταξιούχοι, νέοι, νέες, μαθητές και μαθήτριες οργανωμένοι σε ομάδες, όλος ο εμπορικός & επαγγελματικός κόσμος της πόλης, Σύλλογοι κ.α. στάθηκαν δίπλα μας, προσφέροντας είδη πρώτης ανάγκης για τους πληγέντες, αλλά και οικονομική βοήθεια, με ακριβό περιτύλιγμα την ευαισθησία και την αγάπη τους για τον συνάνθρωπο. Με την οικονομική προσφορά στην οποία προστέθηκε και ποσόν από το Ταμείο του Συλλόγου μας, προμηθευτήκαμε θερμαντικά σώματα, εστίες μαγειρικής, φουρνάκια, βραστήρες κι άλλες απαραίτητες ηλεκτρικές συσκευές, όπως μας ζητήθηκαν... Όλα τα είδη, αφού καταγράφηκαν λεπτομερώς, πακεταρίστηκαν με φροντίδα από τα μέλη του Δ.Σ. **154 δέματα αποτελούν τον στόλο Αποστολής της Αγάπης** μας στους δοκιμαζόμενους αδελφούς μας στην Ελασσόνα.

Εικόνες από τη δράση μας «Επιχείρηση Αγάπης προς τους σεισμοπαθείς»

σόνα. **154 δέματα** που με πολλή αγάπη ανέλαβε να μεταφέρει στους πληγέντες αφιλοκερδώς ο Συμπολίτης μας κ. **Ευάγγελος Μυτιληνιός**, ιδιοκτήτης εταιρείας Μεταφορών. Την επιχείρηση μεταφορά - παράδοση συνόδευσαν οι κυρίες **Μ. Ανέστογλου** και **Ε. Γκαϊτατζοπούλου**, μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας.

Ακολούθησε η παρακάτω ευχαριστήρια επιστολή της Προέδρου του Συλλόγου, προς όλους τους συμπολίτες μας που μας στήριξαν πρόθυμα και αυτή τη φορά:

«Αγαπημένοι μου!

Πάντα εκ μέρους του Δ.Σ., απευθύνομαι σε όλους εσάς, που σπεύσατε στο κάλεσμά μας για βοήθεια στους σεισμοπαθείς της Θεσσαλίας, Είμαστε εξαιρετικά συγκινημένες, που οι συμπολίτες μας ασχέτως φύλου κι οικονομικής επιφάνειας, έσκυψαν στην ανάγκη των συνανθρώπων μας με τόση ευαισθησία και συμπόνια! Είμαστε ευγνώμονες για αυτή την κίνησή σας!

Για όλους εσάς λοιπόν ένα τεράστιο **ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!**

Ιδιαίτερη αναφορά οφείλουμε να κάνουμε για τον φίλο του Συλλόγου **Ευάγγελο Μυτιληνιό και τη σύζυγό του**, που με συγκίνηση και αγάπη ανέλαβε δωρεάν τη μεταφορά **154 δεμάτων αγάπης!** Όλες εμείς οι κυρίες του Δ.Σ. είμαστε υπερήφανες για εσάς που τόσο συγκινητικά ανταποκριθήκατε στο κάλεσμά μας για βοήθεια

Οι κυρίες, Γκαϊτατζοπούλου και Ανέστογλου φτάνουν στην Ελασσόνα.

στους σεισμοπαθείς της Ελασσόνας! **ΕΒΡΟΣ (όπως έχει αποδείξει): Είναι ο Νομός που ξεχειλίζει από Αγάπη για τον συνάνθρωπο!**

Ο Σύλλογος της καρδιάς σας, σας ευχαριστεί από... καρδιάς!»

Η κ. **Θεοδώρα Κοτσώνη**, φίλη και ένθερμο μέλος του Συλλόγου μας, βιώνοντας με την καθημερινή παρουσία της δίπλα μας, βήμα-βήμα, την πορεία αυτής της δράσης, μοιράζεται παρακάτω αυτή την εμπειρία της, με επιστολή στο περιοδικό σας, γράφοντας:

«Ο Σύλλογος Κυριών και Δεσποινίδων Αλεξανδρούπολης στα πλαίσια των πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων του, διοργάνωσε κάλεσμα αλληλεγγύης και βοήθειας, κάλεσμα αγάπης, για τους πληγέντες από τον σεισμό στην Ελασσόνα. Η διαδικτυακή έκκληση του Δ.Σ. μέσω της Προέδρου κ. Λένας Σαμαρά Μαυραγάνη βρήκε μεγάλη ανταπόκριση τόσο από τους δημότες της πόλης όσο και ευρύτερα του Νομού. Ο χώρος του Εντευκτηρίου του Συλλόγου γρήγορα γέμισε, κυριολεκτικά κατακλύσθηκε, από προσφορές. Είδη υγειονομικής προστασίας, φάρμακα, τρόφιμα μακράς διάρκειας, είδη φροντίδας βρεφών και ηλικιωμένων ατόμων, συσκευές κουζίνας, θερμαντικά σώματα και ό,τι άλλο θα μπορούσαν να χρειαστούν στην καθημερινότητά τους, στις νέες συνθήκες διαβίωσης που βρέθηκαν και που ευχόμαστε να μείνουν όσο το δυνατόν λιγότερο. Όλα αυτά συσκευάστηκαν με πολύ τάξη και επιμέλεια από κυρίες, μέλη του Συλλόγου, με αγάπη χωρίς να υπολογίσουν κόπο και χρόνο. Ο συμπολίτης μας κ. Μυτιληνιός, ευγενώς προσφερθείς, διέθεσε φορητό προκειμένου όλο αυτό το υλικό να ταξιδέψει στον τόπο προορισμού του. Την Κυριακή της Ορθοδοξίας ξεκίνησαν με δυο μέλη του Δ.Σ. για την Ελασσόνα. Την ημέρα της μεγάλης γιορτής του Χριστιανισμού, η προσφορά αγάπης από τον Έβρο έφτασε στην Ελασσόνα, όπου παραλήφθηκε από εκπροσώπους της Μητρόπολης για να διανεμηθεί. Άξιος επαίνου ο σύλλογος αλλά και όλοι όσοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα. Μέσα στην περίοδο της Τεσσαρακοστής αυτές οι δράσεις αγάπης και υπό τις ιδιαίτερα πιεσμένες συνθήκες που περνούμε, είναι ανακούφιση ψυχής και δροσιά ανθρωπιάς.

Δ. Κοτσώνη

ΣΑΤΙΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Καλές διακοπές!

Από τον Γρηγόρη Γεωργίου

Εορτασμών συνέχεια για τα 200 χρόνια από το 1821

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Επίσκεψη της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου στην Αλεξανδρούπολη

Το τριήμερο 13/5/2021 έως 15/5/2021 η Πρόεδρος της Δημοκρατίας επισκέφθηκε την Αλεξανδρούπολη και παρέστη στις εορταστικές εκδηλώσεις για την 101η επέτειο από την ενσωμάτωση της πόλης στον Εθνικό κορμό.

Η κυρία Σακελλαροπούλου παρακολούθησε τη Δοξολογία χοροστατώντος του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως, Τραϊανουπόλεως και Σαμοθράκης κ. Άνθιμου. Αμέσως μετά κατέθεσε στεφάνι στο Ηρώο Δόμνας Βισβίζη στην πλατεία του Φάρου και έκανε την ακόλουθη δήλωση:

«Στις 14 Μαΐου 1920, τόσο η Αλεξανδρούπολη όσο και η Κομοτηνή απελευθερώνονται και ενσωματώνονται στον εθνικό κορμό.

Διακόσια χρόνια μετά την κήρυξη της Επανάστασης και 101 χρόνια από την ενσωμάτωση, γιορτάζουμε την επέτειο αυτή στην Αλεξανδρούπολη, για δεύτερη δυστυχώς χρονιά σε συνθήκες υγειονομικής κρίσης. Ελπίζουμε όμως ότι θα είναι η τελευταία, αφού η πιστή τήρηση του εμβολιαστικού προγράμματος εγγυάται την επιστροφή της χώρας στην ομαλότητα.

Είμαστε υπερήφανοι για τους θρακιώτες ακρίτες μας, που φυλάνε με αυταπάρνηση τα ελληνικά και ευρωπαϊκά σύνορα. Είμαστε υπερήφανοι για την Αλεξανδρούπολη, μια πόλη που αποτελεί κόμβο ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή και εγγυητή σταθερότητας για τη Θράκη και συνολικά για την πατρίδα μας».

Στη συνέχεια η κυρία Σακελλαροπούλου περπάτησε μέχρι το Μνημείο Προσκόπων. Εκπρόσωποι των Προσκόπων της πόλης την καλωσόρισαν και, αφού την ενημέρωσαν για την ιστορικότητα του μνημείου, της προσέφεραν αναμνηστικά δώρα.

Στο πλαίσιο της επίσκεψής της, μετέβη στο Δημαρχείο όπου την υποδέχθηκε ο Δήμαρχος Ιωάννης Ζαμπούκης και μετείχε σε σύσκεψη με τις τοπικές αρχές.

Αμέσως μετά, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας επισκέφθηκε το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης και ξεναγήθηκε από την Πρόεδρο Αγγελική Γιαννακίδου.

Πληροφορίες- φωτο: Διαδίκτυο

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Το φυτολόγιο

Γράφει η Χρύσα Φανφάνη-Στούρα

Ερχονται στιγμές στα χρόνια της μοναξιάς, της παράξενης συμβιβαστικής σιωπής, αφαιρώντας ζιζάνια γύρω από τα όνειρα μας, να σκορπιάς σκέψεις και εικόνες των πανάκριβων χρόνων της νιότης.

Είναι γνωστό· η σκοτεινή πλευρά του μυαλού μας δε θέλει και πολλά, φωτίζοντας τις ενδόμυχες πτυχές της να δώσει παράσταση ύπαρξης στις σελίδες του ξεχασμένου φυτολογίου των μαθητικών μας χρόνων.

Φυτολόγιον

της μαθήτριας Χρύσας Φανφάνη

Ενθύμιο συλλογής φυλλολούλουδων πολύχρωμων, μαζεμένα με μεράκι από χωράφια και μπαχτσέδες του Γιορδαμπλή, ποτισμένα με τη δροσιά της νεανικής ξεγνοιασιάς

Πλατανόφυλλα, λουλούδια αμυγδαλιάς, στάχια, μικρά κίτρινα λουλούδια με κλαδί ελιάς!

Αθόρυβος κόσμος, αραδιασμένος δίπλα-δίπλα, κλεισμένος στα μυστήρια συρτάρια της Πανδώρας, δωρισμένος από τη φύση.

Τι να λέγαν άραγε, μέρα-νύχτα, τόσα χρόνια;

Τι άλλο... μουρμουριστά, ψιθυριστά όνειρα, πόνους μιας γενιάς, που προσπαθούσε να ριζώσει την αρχοντιά της σε καινούργια λημέρια του Αιγαίου.

Προδομένης γενιάς που ξεδίψασε, ξαπόστασε κάτω

στης Μαϊστρου τα κρυστάλλινα νερά και τα πλατάνια.

Μύρισε πικραμύγδαλο του Αλή Μπέη. Αφουγκράστηκε την ελπίδα της προκοπής στα σιταχώραφα της Χηλής και περιλούστηκε τις ανάκατες ανταύγειες γαλήνης στα κλαδιά ελιάς, βουτηγμένα στην αλμύρα της Μάκρης.

Μπόλικος πλούτος χρωματιστός στους φράχτες των σπιτιών. Μπουκέτα ροζ - κόκκινα, αγριοτριαντάφυλλα στον τούβλινο τοίχο της κυρα-Δημητρούλας από την Τυρολόη.

Μπλε τυλίχτρες, χωνάκια σφιχτά μπλεγμένα στην πεντάφυλλη αναρριχώμενη τριανταφυλλιά του κυρ-Κώστα από την Ανδριανού. Διάσπαρτο παντού το χαμομήλι ...το ταπεινό καταφύγιο για πάσης φύσεως πόνους ...ψυχής και σώματος στο τσαερό τα χειμωνιάτικα βράδια, δίπλα στη μασίνα. Τρυφερά αμπελόφυλλα του κυρ-Φίλιππα του μανάβη από αμπέλια πέρα, πολύ μακριά προς τη γέφυρα του Βανικιώτη, αφημένα με ευγένεια στο περβάζι του παράθυρου μαζί με ένα μπουκέτο αγριονάρκισσους.

Νομίζω μέχρι τώρα μυρίζουν αγιόκλημα, χιώτικο γιασεμί από τα ενδότερα του σπιτιού ...είχαν σκαρφαλώσει στην πίσω πορτούλα της αυλής.

Λιλά ροζ μολόχες (αλθαίες) σαν το μπόι μου, με χιλιά δυο μουρμουρίζοντα ζωύφια να τρέχουν, να φθάσουν να τελειώσουν το θαύμα της φύσης πέρα δίπλα στη συκιά. Τα δειλινά απογείωση με τις πυγολαμπίδες κατά μήκος της γραμμής του σιδηρόδρομου λαμπυρίζοντας έδιναν σήματα με ήχους, με λάμπεις στις αράχνες με τις κατάμεστες αποθήκες τους από τριζόνια.

Αχ... αυτή η κυρά Φλώρα η Γαλατού από τον Αλή Μπέη. Δείγμα αυστηρής γυναικειάς ταλαιπωρίας. Νεολόγος, βοτανολόγος όλα περί -ης- ο λόγος. Χαράματα άφηνε στην αυλή με το γάλα φρέσκες κολοκυθοκορφάδες από τον μπαχτσέ της, από τον φράκτη της δε, τη ρολογιά - πασιφλόρα. Αυτό το παράξενο φυτό, που γυρνά ολημερίς τα άνθη της στη φορά του ήλιου.

– Κάνει καλό και στο τσάι, έλεγε με πειθώ ...

– Σιγά μην πιω τη ρολογιά να με ξεκάν' να πάω αδιάβαστη· η Φλώρα, ο αφοκάτος αδιάβαστος δικηγόρος.

Ένσταση κάτω από τα δόντια της γιαγιάς η οποία γνώριζε καλά να οριοθετεί τα θέλω της.

Εμένα πάντως η κυρά Φλώρα μου κρατούσε το ηθικόν ακμαίον, διότι ήταν η μοναδική που νοιαζόταν πρωί-πρωί...

– Πώς πάει αυτό το βιβλίο με τον φασίλο και τα ζαρζαβάρια;

Άλλωστε πολύ αυστηρά εκτελούσε το χρέος της στο κουβαλητό με τις διάφορες πρασινάδες, χωρίς να με κοιτά στα μάτια.

Γυναίκες ταγμένες στο άχρωμο “πρέπει”.

Ουδείς άλλος είχε περί πολλού αυτό το έργο της ψυχής μου από τους άρχοντες του σπιτιού. Μόνο με καχυποψία μονολογούσαν μπαινοβγαίνοντας για τον χαμένο χρόνο στα σοκάκια και στους μπαχτσέδες. Φυσικά ούτε λόγος για τα θέματα βιολογίας που μοίραζε ο συμμαθητής Μαυρής, όλα “εξ εγκύρου πηγής”, χωρίς να πέφτει ούτε ένα ποτέ. Πλούτος ψυχής, αναμνήσεις εφηβικών χρωματιστών χρόνων. Μάταια σε όλη αυτήν την αλαζονική παραζάλη της εφηβείας προσπαθούσε η Γεωργιάδου, η βιολογού, να μας διδάξει τον μυστήριο κόσμο της φύσης, τονίζοντας με όλη τη χριστιανική της παιδεία “όταν αγαπάς είσαι ταπεινός”. Λίγα άτομα στη ζωή μου άφησαν στίγμα αγάπης και καλοσύνης. Τον σεβασμό μου για τα μαθήματα ζωής.

Φυτολόγιο· σταθμός της ζωής μας, πολύχρωμες αναμνήσεις που έρχονται, επανέρχονται για να μας θυμήσουν ποιος είσαι αν χαθείς και είσαι δυστυχής, αν παριστάνεις αυτό που δεν είσαι.

Βιβλίο με φύλλα, λουλούδια ενός βασιλείου που οριοθετεί ο ζωογόνο ήλιος και ορίζει νόμους ύπαρξης στο αδηφάγο σύμπαν. Φυσικά όλα με αυστηρή ακρίβεια και με πολλά ερωτηματικά.

Άραγε γιατί η αμυγδαλίτσα της αυλής κάθε χρόνο στολισμένη τρέχει να προλάβει μέσα στον χιονιά χωρίς να ακούει τη γέριχη ελιά, όπως λέει ο ποιητής;

Και οι ανεμώνες, και αυτές κάτω στην ποδιά της νωρίς-νωρίς τρέχουν μη χάσουν τον χτύπο από το ακριβές ρολογάκι του πλάστη.

Τι παράξενο τάμα και αυτό προς τη φύση; Ποιος ξέρει, μπορεί και αυτός ο κόσμος να μιλά, να πονά, να αγαπά. Να παλεύει με τα κουσούρια του φυτικού βασιλείου. Γιατί όχι με τους δικούς τους κωδικούς, την αλαζονία, την υποκρισία, μαχαιρώματα συμφεροντολογικής ανυπόφορης δειλίας.

Χόρτα ξινά, χόρτα πικρά, αγάριστα, σιγανοπονηρά τυλίγουν, σφίγγουν το δέντρο που το φιλοξενεί χωρίς δισταγμό, για να ανέβουν στον ήλιο. Άλαλα, αθόρυβα, το δυνατό κλέβει το φως από το αδύναμο· δεν ξεχνάμε και την άλλη δύναμη της αγάπης.

Η μπλε βιολέτα κάτω από το γέρικο πεύκο με το

χρώμα της, τη μυρωδιά της, το ζουμπουλάκι ευωδιάζοντας την κάμαρη καταχείμωνα προσπαθούν ισορροπώντας όλες αυτές τις δυνάμεις να μπουν στο παιχνίδι της ανοιξιάτικης πανδαισίας. Αγώνες καλού - κακού πολύ γνωστοί άλλωστε και στην ανθρώπινη κοινωνία.

Μήπως σας λείψαν οι σιγανοπαπαδίτσες που ανατρέπουν τα πάντα εν ριπή οφθαλμού ή μήπως οι διάφοροι καιροσκοπικοί μαϊντανοί που ζουν δυστυχώς δίπλα μας; Κάπως έτσι είναι τα πράγματα, αυτή είναι η αλήθεια. Ευτυχώς η φύση, η μεγάλη μητέρα, ξεδιπλώνει την τέχνη της δωρίζοντας σε όλους αέρα, ήλιο, συντονισμένη με τη σελήνη σ' αυτό το τραγουδισμένο ρολογάκι. Μαθήματα από τη φύση...γιατί όχι;

Τα χρόνια πέρασαν, κιτρίνισαν, ξεράθηκαν, τελείωσαν όλα στο βιβλίο. Τι άλλο να μας πούν;

Έχασαν τα χρώματα, τις μυρωδιές, ακολούθησαν το ταξίδι του φυσικού προορισμού όλων των δημιουργημάτων του πλάστη.

Πόσες μέρες, πόσες νύχτες ακριβών χρόνων ακούμπησαν στις σελίδες του δίνοντας το στίγμα του στη Γη, σε αυτόν τον αιγιματικό βράχο της μεγάλης Πατρίδας.

Γιατί άραγε ο διάλογος με τη φύση να τελειώνει έτσι; Γιατί όλες οι εικόνες, όλα τα δώρα της γης να εξατμίζονται, να χάνονται έτσι σιωπηλά;

Το φυτολόγιο όμως υπάρχει· μας μιλά με τον δικό του τρόπο.

Μοιάζει να νομίζει ότι δεν μπορεί να ζει χωρία από εμάς. Πώς θα μπορούσα άραγε κάποια στιγμή, κάνοντας μια βουτιά, να αρπάξω τον κόμπο μιας καινούργιας αρχής, μιας καινούργιας ζωής;

Αλλά και πάλι γιατί όλα από την αρχή, αφού θα παλέψω με τα ίδια λάθη;

Μήπως η αμυγδαλίτσα η βιαστική κατέγραψε το μεγάλο μυστικό της άορατης συμπατικής δύναμης, που κατευθύνει τους πάντες στο ίδιο δρομολόγιο, χωρίς να μπορεί ο ανθρώπινος νους ποτέ να αποκρυπτογραφήσει;

Ευτυχώς πολύ σοφά η φύση έχει κλειδώσει τα μυστικά της. Πήρε οδυνηρά μαθήματα από τα παθήματα στον γήινο παράδεισό της από ένα ποίημα του πλάστη που δε δέχεται την αγάπη της από αλαζονία και εγωισμό. Θέλει μόνο να φθάσει ψηλά, πολύ ψηλά στα ουράνια, χωρίς να λαμβάνει υπόψιν την αυτοκαταστροφή.

Με τη φίλη μου Νανά Τριανταφυλλίδου-Κοστρίβα, την τελευταία ημέρα του σχολικού έτους 1962, μαθήτριες της Η' Τάξης Γυμνασίου.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η χρυσοθηρία απειλεί τη Θράκη

Γράφει ο Δρ. Κυριάκος Αρίκας,

Υφηγητής Ινστιτούτου Ορυκτολογίας-Πετρογραφίας Πανεπιστημίου Αμβούργου

1. Εισαγωγή

Παίρνοντας αφορμή από πρόσφατη συμφωνία του Ελληνικού Δημοσίου με την канаδέζικη μεταλλευτική εταιρεία «Eldorado Gold», και από τις ανησυχίες που δημιουργήθηκαν στους κατοίκους και θεσμικούς φορείς της Θράκης, επαναφέρουμε στην παρούσα εισήγηση ορισμένα βασικά επιστημονικά κριτήρια στο πλαίσιο της ενημέρωσης των πολιτών της Θράκης για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη Δημόσια Υγεία από τις προγραμματισμένες εκμεταλλεύσεις χρυσού στο Πέραμα και στις Σάπες.

Από τη δεκαετία του 1990 προσπαθούν διάφορες διεθνείς μεταλλευτικές εταιρείες να εγκαθιδρυσουν βιομηχανία εκμετάλλευσης χρυσού στις περιοχές Σαπών και Περάματος, 20 και 25 χλμ. δυτικά και βορειοδυτικά της Αλεξανδρουπόλης. Ύστερα από πολλές μεταπωλήσεις μεταξύ διαφόρων ξένων εταιρειών, εξαγόρασε τελικά το 2011 τα μεταλλευτικά δικαιώματα και στις δύο περιοχές η канаδέζικη κοινοπραξία «Eldorado Gold», η οποία ως γνωστόν δραστηριοποιείται και στη Χαλκιδική. Σε όλη αυτή την πορεία μεταπωλήσεων παρέμειναν όπως είχαν οι θυγατρικές εταιρείες, διατηρόντας μέχρι σήμερα τις ελληνικές ονομασίες: «Χρυσωρυχεία Θράκης» στο Πέραμα και «Μεταλλευτική Θράκης» στις Σάπες. Για λόγους απλοποίησης θα ονομάζονται συχνά στην εισήγηση αυτή, «εταιρεία Περάματος» και «εταιρεία Σαπών».

Οι εν λόγω εταιρείες χρησιμοποίησαν όλα τα μέσα για να σπάσουν την αντίδραση των κατοίκων της Θράκης. Πάρα ταύτα, οι πολίτες και οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης κατόρθωσαν μέχρι σήμερα να αναχαιτίσουν τις πιέσεις των εταιρειών και να εμποδίσουν την περιβαλλοντικά επιζήμια αυτή βιομηχανία.

2. Τι σημαίνει «εκμετάλλευση χρυσού» - γενικές παρατηρήσεις

α) Η εκμετάλλευση χρυσού αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο επιζήμια βιομηχανία από κάθε άλλη βιομηχανική και μεταλλευτική δραστηριότητα. Η όλη διαδικασία αφορά την ανάκτηση μικροσκοπικών ιχνών χρυσού, μερικές φορές μάλιστα κάτω από 1 (!)

γραμμάριο ανά τόνο πετρώματος (π.χ. στις Σκουριές Χαλκιδικής). Απαιτούνται λοιπόν μαζικές εξορύξεις πετρωμάτων, οι οποίες αλλοιώνουν ριζικά τη μορφολογία και το φυσικό τοπίο μεγάλων περιοχών. «Για την εξόρυξη διατρύπουν οι μεταλλευτικές εταιρείες επιφανειακά ορυχεία, τα οποία έχουν τέτοιες διαστάσεις, ώστε να είναι ορατά από το Διάστημα» (παράθεση από ειδικό ρεπορταζ του γνωστού γερμανικού περιοδικού «DER SPIEGEL» (12/2008) με τίτλο «Το βρώμικο χρυσάφι».

β) Ακολουθεί μεταλλουργική επεξεργασία των αλεσμένων πετρωμάτων με χρήση μεγάλων ποσοτήτων τοξικών χημικών αντιδραστηρίων, συχνά με διάλυμα του δηλητηριώδους κυανιούχου νατρίου, με απρόβλεπτους κινδύνους για τη Δημόσια Υγεία.

γ) Μοναδικό φαινόμενο είναι το ότι οι μάζες αυτές των εξορυχθέντων και επεξεργασθέντων πετρωμάτων εναποθέτονται σχεδόν 100% σαν τοξικό απόβλητο σε χώρους τελμάτων μεγάλων εκτάσεων, συνήθως σε γειτονικά ρέματα, με δραματικές επιπτώσεις στο υδρολογικό σύστημα. Δηλητηριάζονται μεγάλες περιοχές, ιδιαίτερα σε περίπτωση αστοχιών και θραύσεων φραγμάτων.

Επεξηγηματικές σημειώσεις:

Τα εξορύξιμα πετρώματα είναι συνήθως ηφαιστειακής προέλευσης με διάφορες εξαλλοιώσεις λόγω επίδρασης μεταμαγματικών-ηφαιστειακών διαλυμάτων: **Υδροθερμική εξαλλοίωση** = Εξαλλοίωση πετρωμάτων λόγω επίδρασης μαγματικών «θερμών υδατικών» («υδροθερμικών») διαλυμάτων. **Επιθερμική εξαλλοίωση** = εξαλλοίωση πετρωμάτων στο επάνω μέρος ενός υδροθερμικού πεδίου (σε σχετικά χαμηλότερη θερμοκρασία).

Στο «επιθερμικό στάδιο» κυριαρχούν χαρακτηριστικές παραγενέσεις ορυκτών εξαλλοίωσης, όπως σερικήτης, καολινίτης, αλουνίτης, αδουλάριος, άφθονο διοξειδίο του πυριτίου (χαλαζίας) κ.ά. Επειδή τα ορυκτά αυτά είναι άχρωμα/λευκά, έχουν τα αντίστοιχα «οξειδωμένα» πετρώματα «ξεθωριασμένη» εμφάνιση. Σε περίπτωση Ισχυρής πυριτίωσης στο κέντρο του συστήματος καθίσταται το πέτρωμα συμπαγές, και

καθώς αυτό είναι ανθεκτικό στις φυσικές διαβρωτικές διεργασίες των εκατομμυρίων χρόνων, διατηρείται και σχηματίζει τελικά χαρακτηριστική βραχώδη κορυφή του διαμορφωμένου λόφου, το ονομαζόμενο “πυριτικό καπέλο” (silica cap). Πολυάριθμες τέτοιες κορυφές διαμορφώνουν τη μορφολογία και αποτελούν φυσικά στολίδια ιδιαίτερου κάλλους στην περιοχή από Σάπες μέχρι Συκορράχη και στη συνέχεια μέχρι Πέραμα και Πετρωτά. Πολλές από αυτές τις «επιθερμικές εμφανίσεις» περιέχουν μικροσκοπικά ίχνη χρυσού (+ ίχνη αργύρου) και κινδυνεύουν να πέσουν θύμα εκτεταμένων εξορύξεων, εάν επιτραπεί η εγκαθίδρυση βιομηχανίας εκμετάλλευσης χρυσού στη Θράκη.

Μια «επιθερμική εμφάνιση» δεν είναι χωρίς “ρίζες” παρά συνδέεται στο βάθος με διάφορες άλλες μεταλλοφορίες (θειούχες / πορφυρικές μεταλλοφορίες). Στο Πέραμα και στις Σάπες αναπτύσσονται κάτω από τα οξειδωμένα σώματα μαζικές θειούχες μεταλλοφορίες για τις οποίες γίνεται συχνά λόγος στην παρούσα εισήγηση.

3. Η προγραμματισμένη εκμετάλλευση χρυσού στο Πέραμα

3.1. Η εξόρυξη στον Λόφο Περάματος

Ο Λόφος Περάματος, δίπλα στον οικισμό Πέραμα, είναι μια κλασική «επιθερμική εμφάνιση» εξαλλοιωμένων και οξειδωμένων (ξεθωριασμένων) πετρωμάτων με μέση περιεκτικότητα χρυσού 3,2 γραμμάρια και κατώτερο όριο εκμεταλλευσιμότητας μόνο 1,0 (!) γραμμάρια ανά τόνο πετρώματος. Με αυτά τα δεδομένα μπορεί κανείς να υπολογίσει τις μάζες πετρωμάτων που πρέπει να εξορύχθούν. Για την προγραμματισμένη παραγωγή χρυσού 35 περίπου τόνων στο Πέραμα, θα πρέπει (με τα «στείρα») να εξορυχθούν πάνω από 16 εκατομμύρια (!) τόνοι πετρώματος. Απ’ αυτά, 11 εκατομμύρια τόνοι θα αλεθούν σαν πολύ ψιλό αλεύρι και θα περάσουν από λουτρό κυανιδίων, και μετά την ανάκτηση των 1, 2, 3 γραμμαρίων χρυσού ανά τόνο, θα καταλήξει το αλεσμένο πέτρωμα ουσιαστικά 100% σαν τοξική δηλητηριασμένη λάσπη σε πελώρια λεκάνη τελμάτων σε διπλανό ρέμα (βλ. παρακάτω). Ο γραφικός Λόφος Περάματος με τα ωραία πυριτωμένα βράχια στην κορυφή («πυριτικό καπέλο») θα εξαφανιστεί και θα μετατραπεί σε έναν πελώριο σεληνιακό κρατήρα.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της εταιρείας, στα 8-9 χρόνια λειτουργίας του έργου, θα λάβει το επιφανειακό ορυχείο στον Λόφο Περάματος διαστάσεις μή-

κους 700-800 μέτρα, πλάτους έως 400 μέτρα και βάθους μέχρι 130 μέτρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ίδιας της εταιρείας, βρίσκεται κάτω από το «οξειδωμένο» πέτρωμα ένας παχύς οριζοντας συγκέντρωσης θειούχων μεταλλικών ορυκτών, τα οποία εμπεριέχουν μικροσκοπικά εγκρίσματα χρυσού. Ορυκτοχημικά κριτήρια και ορισμένα συγκριτικά στοιχεία, που προκύπτουν από το προτεινόμενο έργο Σαπών (βλ. παρακάτω), μας επιτρέπουν να ισχυριστούμε ότι η εξόρυξη θα συνεχιστεί σε βαθύτερα επίπεδα, δηλαδή στη θειούχα αυτή μεταλλοφορία με ανυπολόγιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, διότι 1ον τα θειούχα ορυκτά είναι ποικίλα σύνθετα του θείου με μεταλλικά τοξικά στοιχεία (μόλυβδος, αρσενικό, χαλκός, ψευδάργυρος + κάδμιο, τελούριο κ.ά.) και 2ον πρόκειται για «δυσκατέργαστο» υλικό ώστε να απαιτείται ένταση της κύανωσης (βλ. επόμενο κεφάλαιο) ή και βιομηχανική οξείδωση («φρύξη») επιδιώκοντας τη διάσπαση (οξείδωση) των θειούχων μεταλλικών ορυκτών για την ανάκτηση των μικροσκοπικών εγκλεισμάτων του χρυσού. Η εξόρυξη ενός τέτοιου μεταλλοφόρου πετρώματος σε ανοιχτό ορυχείο και οι επακόλουθες διαδικασίες της επεξεργασίας και της εναπόθεσής του σαν μεταλλευτικό τέλμα θα έχει ολέθριες επιπτώσεις στην όξινη απορροή και την εκπομπή τοξικών μετάλλων στην ευρύτερη περιοχή.

Η εταιρεία, αποσκοπώντας να προβάλλει το έργο της κατά το δυνατόν ανώδυνο, ισχυρίζεται ότι η εξόρυξη θα περιοριστεί μόνο στο επάνω «οξειδωμένο πέτρωμα» και διαδίδει επίμονα και αυθαίρετα, ότι για τον λόγο αυτό «δεν θα υπάρχει θέμα όξινης απορροής και εκτόξευσης τοξικών χημικών στοιχείων». Το επάνω οξειδωμένο σώμα έχει μεν στο κέντρο πάχος 130 μέτρα, πλευρικά όμως μόνο 50-20 μέτρα, όπως προκύπτει από σχεδιασμένες τομές της ίδιας της εταιρείας. Δηλαδή σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα η εξόρυξη θα συναντήσει τη θειούχα μεταλλοφορία και πιθανόν σε 2-3 χρόνια θα εξαπλήσει το οξειδωμένο πέτρωμα, γεγονός που δε συμβιβάζεται με τις δηλώσεις της εταιρείας ότι το έργο θα λειτουργήσει 8-9 χρόνια. Άλλωστε, πως εξηγείται η αντίφαση, ότι ενώ η εταιρεία Περάματος ισχυρίζεται ότι δε θα συνεχίσει την εξόρυξη στον θειούχο οριζοντα, η εταιρεία Σαπών αντίθετα επικεντρώνει ειδικά το ενδιαφέρον της σε παρόμοια θειούχα μεταλλοφορία (βλ. παρακάτω κεφ. 5: Υπόγεια εξόρυξη Οχιάς).

Για λόγους συντομίας δε θα σταθούμε στις αντιθέσεις επιχειρηματολογίας και σε διάφορα άλλα αναξιοπίστα στοιχεία στις «Μελέτες Περιβαλλοντικών

Επιπτώσεων (ΜΠΕ)» των εταιρειών Περάματος και Σαπών. Επ' αυτών παραπέμπεται σε προηγούμενη εκτενή δημοσίευση στο διαδίκτυο:

<https://www.alexpolisonline.com/2013/05/i-parapliroforisi-tis-etairias-xrysoryxeia-thrakis.html>

3.2. Επέκταση μεταλλευτικών δραστηριοτήτων

Το συμπέρασμα είναι: Η εταιρεία θα δραστηριοποιηθεί σε δύο κατευθύνσεις, α) θα συνεχίσει την εξόρυξη στον πολυμεταλλικό ορίζοντα θειούχων και β) παράλληλα θα καταβάλλει κάθε προσπάθεια να επεκτείνει τις εξορυκτικές της δραστηριότητες σε γειτονικές εμφανίσεις. Οι επεκτάσεις των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων αποτελούν κατά κανόνα κύριο στόχο των εταιρειών, αποσιωπούν όμως για ευνόητους λόγους το «καυτό» περιβαλλοντικό αυτό θέμα στα πρόθυρα των αδειοδοτήσεων.

Σύμφωνα με βιβλιογραφικά δεδομένα έχουν π.χ. χαρακτηριστεί σαν «επιθερμικά συστήματα» και οι γειτονικοί λόφοι, από Μυροκορυφή μέχρι Οδοντωτόν 2 έως 5 χλμ δυτικά από τον Λόφο Περάματος, με χαρακτηριστικά πυριτιωμένα σκληρά βράχια (πυριτικά καπέλα) στις κορυφές, που με το ανάγλυφό τους χαρακτηρίζουν την ιδιαίτερου κάλλους μορφολογία της περιοχής (τα εντυπωσιακά πυριτιωμένα βράχια π.χ. του Οδοντωτού είναι ορατά από απόσταση δεκάδων χιλιομέτρων). Σημειώνεται ότι οι επιθερμικές αυτές εμφανίσεις έχουν ήδη συμπεριληφθεί σε «περιοχή άμεσης μελέτης» με περιχάραξη συγκεκριμένων παραχωρήσεων για μελλοντικές μεταλλευτικές δραστηριότητες (π.χ. η παραχώρηση 461).

3.3. Μεταλλουργική επεξεργασία

Η εκχύλιση του χρυσού θα γίνεται με υδατικό διάλυμα κυανιούχου νατρίου σε συστοιχία πελώριων δεξαμενών. Δε θα ασχοληθούμε εδώ με το πρόβλημα της μεγάλης κατανάλωσης νερού (ημερησίως περίπου 4.000 κυβ. μέτρα) στην άνυδρη αυτή περιοχή, αλλά είναι απαραίτητο να γίνει πληροφόρηση για την κατανάλωση κυανίου.

Η «κυάνωση» αποτελεί βασική επιχειρηματολογία κατά της βιομηχανίας εκμετάλλευσης χρυσού, εφόσον ήδη στο 0,1 γραμμάριο είναι θανατηφόρο στον άνθρωπο. Άλλωστε, το κυανιούχο νάτριο θα παίζει μεγάλο ρόλο στη διαλυτότητα μεταλλικών ορυκτών και στην αλυσίδα διαφόρων χημικών αντιδράσεων και τοξικών ενώσεων. (θειοκυανιούχα, ελεύθερα κυανιόντα, μεταλλοκυανιούχα σύμπλοκα κ.ά).

Κατανάλωση κυανίου: Σύμφωνα με τους πίνακες 6.3.2.-1 και 6.3.2.-2 της «Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε., 2011)» της εταιρείας θα χρησιμοποιούνται στο προτεινόμενο έργο Περάματος κυανιούχο νάτριο (NaCN) ανά τόνο εξορυχθέντος και επεξεργασθέντος πετρώματος. Σύμφωνα πάλι με τα δεδομένα της εταιρείας, θα επεξεργάζονται την ημέρα, δηλαδή θα περνούν από κυάνωση πάνω από 3.500 τόνοι πετρώματος (το εργοστάσιο επεξεργασίας θα εργάζεται ασταμάτητα και τις 7 ημέρες της εβδομάδας). Από αυτά προκύπτουν: 3.500 τόνοι πετρώματος X NaCN = NaCN. Δηλαδή, κατανάλωση κυανίου ημερησίως 2,1 και ετησίως πάνω από 767 τόνους.

Συμπέρασμα: Μόνο το έργο Περάματος θα καταναλώσει 6.000-7.000 τόνους(!) κυανιούχο νάτριο στα 8-9 χρόνια λειτουργίας του. Οι ποσότητες αυτές που προκύπτουν από τα στοιχεία της ίδιας της εταιρείας, αποτελούν οπωσδήποτε τα κατώτερα όρια κατανάλωσης κυανίου. Μελέτη συνεργατών της εταιρείας αναφέρουν για σχετικά δυσκατέργαστα πετρώματα κατανάλωση κυανίου μέχρι ανά τόνο πετρώματος. Αυτό σημαίνει ότι οι επάνω αριθμοί κατανάλωσης κυανίου αυξάνονται μέχρι 30%.

3.4. Εναπόθεση των μεταλλευτικών τελμάτων

Η εταιρεία προβάλλει από το 2011 ένα νέο σχέδιο λεκάνης τελμάτων περίπου 500 μέτρα νότια του οικισμού Περάματος και 200 μέτρα νοτιοανατολικά του προγραμματισμένου επιφανειακού ορυχείου, η οποία θα περιλαμβάνει τη χαράδρα ενός ρέματος, που εκρέει στο κεντρικό ρέμα «Παλιόρεμα».

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό της εταιρείας, η χωρητικότητα της χαράδρας αυτής επαρκεί για την εναπόθεση μεταλλευτικών τελμάτων 1.800.000 κυβ. μέτρων = 2.900.000 τόνων. Για τα υπόλοιπα τέλματα 4.900.000 κυβ. μέτρων = 7.900.000 τόνων, σχεδίασε η εταιρεία την “ανυψωτική επέκταση” του χώρου εναπόθεσης, ως εξής: Όταν θα γεμίσει το ρέμα με τέλματα σε περίπου δύο χρόνια, προβλέπεται η κατασκευή εσωτερικών αναχωμάτων ύψους 5 μέτρων, σε 10 επίπεδα. Τελικά θα ξεπροβάλλει μια γιγαντιαία τριγωνική “βαθμιδώδης πυραμίδα” από μεταλλευτικά τέλματα και αναχώματα. Το συνολικό ύψος από το βαθύτερο σημείο του ρέματος μέχρι τη στέψη της πυραμίδας θα πλησιάσει τα 90 (!) μέτρα, συγκριτικά όσο τρεις επανωτές 10όροφες πολυκατοικίες ή 5 φορές επανωτά ο φάρος της Αλεξανδρούπολης.

Διερωτάται κανείς, πώς είναι δυνατόν να στηριχθεί ένα τέτοιο ογκώδες σύστημα αναχωμάτων σε ασταθή ιζήματα τελμάτων, όταν αυτά έχουν μια κοκκίωση μερικών «μικρών» (μερικών χιλιοστών του χιλιοστού) και συμπεριφέρονται σαν αργιλικά υλικά με τα γνωστά φαινόμενα “θιξοτροπίας” και ρευστότητας σε περίπτωση βροχοπτώσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται διαρκή προβλήματα στη σταθεροποίηση των αναχωμάτων.

Σε μια ασυνήθιστη βροχόπτωση θα σπάσουν πιθανόν ορισμένα τμήματα της πυραμίδας και θα παρασύρουν σαν “ντόμινο” ολόκληρο το σύστημα στο Παλιόρεμα και κατόπιν στον παραλιακό χώρο Μεσημβρίας - Πετρωτών και στο Θρακικό Πέλαγος.

Η συνισταμένη των δυνάμεων πίεσης απειλεί στην τελική ανάλυση και το κύριο ανάχωμα-φράγμα, στην κατάντη του ρέματος. Πως είναι δυνατόν ένα τέτοιο ανάχωμα να αναχαιτίσει την πίεση μια μάζας τελμάτων 10 έως 11 εκατομμυρίων τόνων και ύψους σχεδόν 90 μέτρων (+ το βάρος των εσωτερικών αναχωμάτων);

Για περισσότερες πληροφορίες παραπέμπεται σε παλαιότερη εκτενή εισήγηση στο διαδίκτυο, τεκμηριωμένη με επεξηγηματικά σχήματα:

http://www.alexpolisonline.com/2011/08/blog-post_5350.html

Για τη συχνότητα δυστυχημάτων σε μεταλλεία ανά τον Κόσμο παραπέμπεται στην ειδική ιστοσελίδα <https://www.wise-uranium.org/mdaf.html> (Chronology of major tailings dam failures).

Η συγκεκριμένη ιστοσελίδα μάς πληροφορεί, ότι κάθε χρόνο συμβαίνουν 2 έως πάνω από 4 δυστυχήματα, κυρίως θραύσεις φραγμάτων σε μεταλλεία ανά τον Κόσμο

4. Η προγραμματισμένη εκμετάλλευση χρυσού στις Σάπες

Η δεύτερη θυγατρική εταιρεία της Eldorado Gold στη Θράκη, η «Μεταλλευτική Θράκης» κατέχει σαν παραχώρηση μια περιοχή (τίτλος ΔΜΜ-Ε5) από Σάπες μέχρι Κασσιτερές και Συκορράχη μήκους 8 χλμ. και πλάτους 2 έως 4 χλμ., Το συνολικό εμβαδόν είναι 21,1 τετρ. χλμ. Η εταιρεία προβάλλει στις μέχρι τώρα ΜΠΕ δύο εξορύξεις διαφορετικού τύπου μεταλλοφοριών στο βόρειο τμήμα της εν λόγω περιοχής.

A. Η υπόγεια εμφάνιση «Οχιάς»: Η εταιρεία προτείνει σαν κύριο έργο μια υπόγεια εξόρυξη ενός σώματος θειούχας μεταλλοφορίας σε βάθος περίπου

200 μέτρα κάτω από τον λόφο «Οχιά», 2 χλμ. ανατολικά Σαπών. Η μεταλλοφορία αυτή είναι ορυκτολογικά όμοια με αυτή στο υπόβαθρο του Λόφου Περάματος που σχολιάστηκε στο κεφάλαιο 3.1.

B. Η εμφάνιση Αγίου Δημητρίου: Πρόκειται για κλασική επιθερμική εμφάνιση τύπου Περάματος με εξαλλοιωμένα οξειδωμένα (ξεθωριασμένα) πετρώματα. Η εταιρεία Σαπών προτείνει εδώ επιφανειακή εξόρυξη.

Ως γνωστόν, η εταιρεία Σαπών προγραμματίζε μέχρι το 2001 τη μεταλλουργική ανάκτησης χρυσού από τα εξορυχθέντα πετρώματα με τη μέθοδο της κυάνωσης (όπως και η εταιρεία Περάματος). Μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας τον Απρίλιο 2001 κατά της επεξεργασίας χρυσού στη Χαλκιδική με τη μέθοδο της κυάνωσης, η εταιρεία των Σαπών, για ευνόητους λόγους, αφαίρεσε από τις προτάσεις της το καυτό θέμα «κυάνωση» και επινόησε ένα άλλο σχέδιο επεξεργασίας χρυσού, το οποίο ανακοίνωσε για πρώτη φορά σε Δελτίο Τύπου στις 7 Σεπτεμβρίου 2001 και παρουσίασε στην ΜΠΕ το 2002. Το ίδιο σχέδιο επεξεργασίας παρουσίασε 10 χρόνια αργότερα και η «Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ-2012)», το οποίο έχει απλοποιημένα ως εξής: 1) ανάκτηση των μεταλλικών θειούχων ορυκτών (σιδηροπυρίτης, χαλκούχα ορυκτά) από τα εξορύξιμα πετρώματα με τη μέθοδο της «επίπλευσης», διότι τα μεταλλικά αυτά θειούχα ορυκτά εγκλείουν ίχνη-ψήγματα χρυσού και 2) εξαγωγή του «χρυσοφόρου συμπυκνώματος» των θειούχων ορυκτών στο εξωτερικό για πυρομεταλλουργική ανάκτηση του χρυσού.

Το σχέδιο αυτό ως μη αξιόπιστο απορρίφθηκε επανειλημμένα από το Περιφερειακό Τμήμα Θράκης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, τα Νομαρχιακά και Δημοτικά Συμβούλια και όλους τους άλλους φορείς της Θράκης.

Για λόγους συντομίας δε θα σταθούμε στα αμφισβητήσιμα και αυθαίρετα στοιχεία των ΜΠΕ της εταιρείας Σαπών. Η σύσταση και μεταλλουργική διεργασία των εξορύξιμων υλικών με τη λεγόμενη μέθοδο «επίπλευσης», η γεωχημεία των μεταλλευτικών τελμάτων και οι επικινδυνότητες στη Δημόσια Υγεία περιγράφονται στην παρακάτω δημοσίευση στο διαδίκτυο:

https://www.alexpolisonline.com/2014/06/blog-post_26.html

4.1. Τα σχέδια επέκτασης μεταλλευτικών δραστηριοτήτων

Το σχήμα της «μη χρήσης κυανίου» βρίσκεται σε αντίθεση και με τις μελλοντικές προθέσεις της ίδιας της εταιρείας. Η εταιρεία Σαπών έχει συγκεκριμένα σχέδια επέκτασης μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, τα οποία όμως για ευνόητους λόγους αποσιωπεί στη δημόσια συζήτηση. Είναι όμως δημοσιευμένα σε ιστοσελίδες προηγούμενων μητρικών εταιρειών παρουσιάζοντας χάρτες με 9 ακόμη εμφανίσεις μελλοντικών εξορύξεων στην παραχώρηση ΔΜΜ-Ε5: Οι μορφές εξαλλοιώσεων, οι ορυκτολογικές παραγενέσεις, οι περιεκτικότητες χρυσού σε ίχνοι της τάξης 1 - 5 g/t και η σύμφυση των μικροσκοπικών ψηγμάτων χρυσού (μεγέθους συνήθως μέχρι 5 μμ=χιλιοστά του χιλιοστού!) με πυριτικά ορυκτά του πετρώματος απαιτούν τη χημική μέθοδο της κυάνωσης για την ανάκτηση του χρυσού από το πέτρωμα. Το συμπέρασμα λοιπόν είναι ότι, και η εταιρεία των Σαπών κατά την επέκταση και εξέλιξη των μεταλλευτικών και μεταλλουργικών της δραστηριοτήτων θα προβεί σε πολλαπλές επιφανειακές εξορύξεις και θα χρησιμοποιήσει τη μέθοδο της κυάνωσης.

Η περιοχή παραχώρησης ΔΜΜ-Ε5 από ανατολικά Σαπών μέχρι Κασσιτερές και Συκορράχη –συμπεριλαμβανομένων και των προγραμματισμένων έργων «Οχιάς» και «Αγ. Δημητρίου»– θα μετατραπεί σε μερικές δεκαετίες σε ένα απέραντο συγκρότημα 12 μεταλλείων. Μπορεί λοιπόν ο καθένας να φανταστεί, τι σημαίνει να έχει μία περιοχή 8 x 2 έως 4 χιλιομέτρων πάνω από 10 επιφανειακά ορυχεία, διαστάσεων πολλών εκατοντάδων μέτρων, καθώς επίσης ισάριθμες και σε χωρητικότητα ισοδύναμες «χαβούζες» τοξικών μεταλλευτικών τελμάτων, εφ' όσον τα εξορυχθέντα και επεξεργασθέντα πετρώματα 100% θα εναποθέτονται σε διπλανούς χώρους σαν τοξικό μεταλλευτικό απόβλητο (συνήθως θα γεμίζουν τα γειτονικά ρέματα). Επ' αυτών πρέπει να προστεθούν οι απογυμνωμένες περιοχές για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας, δρόμοι, πλατείες συσσώρευσης εξορυχθέντων πετρωμάτων, τραβέρζες κ.λπ. Τελικά δημιουργείται το ερώτημα, εάν και ποιοι χώροι θα παραμείνουν για την ποιοτική ζωή των κατοίκων στις περιοχές αυτές μεταξύ επιφανειακών ορυχείων, απογυμνωμένων σελιγιακών τοπίων και γιγαντιαίων λεκανών μεταλλευτικών τοξικών τελμάτων.

Για λεπτομέρειες σχετικά με την επέκταση των μεταλλευτικών επεκτάσεων, τη χρήση κυανίου και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία

παραπέμπεται στις παρακάτω δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο:

https://www.alexpolisonline.com/2012/05/blog-post_01.html

<https://antigoldgr.org/blog/2013/07/03/arikas-sapes-sykorahi/>

6. Επίλογος

Οι θυγατρικές εταιρείας της καναδέζικης κοινοπραξίας «Eldorado Gold» με τις προβλεπόμενες επεκτάσεις των μεταλλευτικών τους δραστηριοτήτων θα μεταβάλουν την «επιθερμική περιοχή» από Πέραμα/Πετρωτά μέχρι Συκοράχη και στη συνέχεια μέχρι ΒΑ Σαπών, συνολικού μήκους πάνω από 20 χλμ. και πλατους 3-6 χλμ., σε μια ζώνη επιφανειακών ορυχείων. Οι μαζικές εξορύξεις και οι ισάριθμες γιγαντιαίες λεκάνες/πυραμίδες μεταλλευτικών τελμάτων θα αλλοιώσουν ριζικά το φυσικό τοπίο και θα δηλητηριάσουν ανεπανόρθωτα μεγάλα τμήματα στην πιο ενδιαφέρουσα λοφώδη περιοχή Σαπών - Μαρώνειας - Μεσημβρίας που αποτελεί τη μορφολογική γέφυρα μεταξύ της ορεινής Ροδόπης και του Θρακικού Πελάγους.

Η «οργωμένη» και «δηλητηριασμένη» αυτή ζώνη θα διχάσει μοιραία τη Θράκη περίπου κατά μήκος της συνοριακής γραμμής μεταξύ των Νομών Ροδόπης και Έβρου με απρόβλεπτες οικολογικές επιπτώσεις και καθοριστική υποβάθμιση της περιοχής.

Η εκμετάλλευση χρυσού θα επιφέρει όχι μόνο την περιβαλλοντική πτώχευση και την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Θράκης αλλά θα έχει και αρνητική οικολογική και οικονομική εξέλιξη, όπως στη γεωργία, στην αλιεία, στον τουρισμό και σε άλλες επαγγελματικές και κοινωνικές δραστηριότητες. Στο ερώτημα, ποιό θα είναι τελικά το κέρδος της Θράκης από τη μοιραία αυτή μεταλλευτική δραστηριότητα, υπάρχει μόνο η απάντηση: Κατεστραμμένη Γη, δηλητήρια και μεταλλευτικά τέλματα.

Η σημερινή γενεά δεν πρέπει και δεν έχει το δικαίωμα στον ταχύ ρυθμό μερικών χρόνων να λεηλατήσει, να καταστρέψει και να μολύνει τη φύση, η οποία δημιουργήθηκε σε περιόδους χιλιάδων και εκατομμυρίων χρόνων και να υποβαθμίσει έτσι τους φυσικούς πόρους που οφείλουν να είναι διαθέσιμοι για τις επόμενες γενεές, ούτε έχει μία εταιρεία δικαίωμα να γεμίσει τα ρέματα και να ανυψώσει κολοσσιαίες πυραμίδες με τοξικά μεταλλευτικά τέλματα.

e-mail: arikas@web.de

ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ

«ΟΔΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ»

Ο δρόμος της τέρψης των πέντε αισθήσεων - ίσως ολίγον και της έκτης
 Η «ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ»

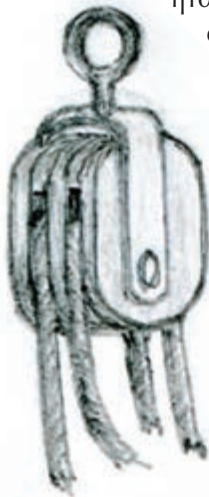
Γράφει ο Γιώργος Χατζηανδρέου

ΜΕΡΟΣ Β΄

Ζ. Ναυτιλία – Αλιεία – Θήρα

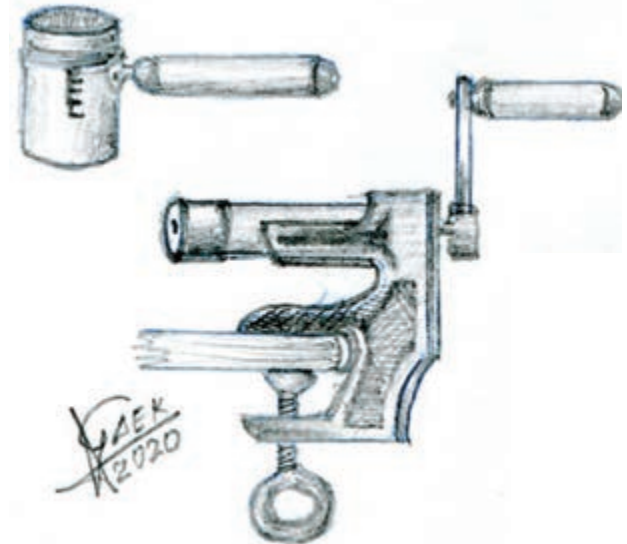
Το μανάβικο του Βουτσινά ήταν το τελευταίο κατάστημα που το προφύλαγε η σκιά που έπεφτε από το απέναντι όγκο του ξενοδοχείου ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. Από εκεί και κάτω όλη η πλευρά ήταν ηλιόλουστη και φυσικά ακατάλληλη για καταστήματα με ευπαθή προϊόντα όπως τα κρεατικά και τα κηπευτικά. Είχε όμως άλλων ειδών μαγαζιά και το πρώτο μεγάλης πρόσοψης ήταν του Δημ. Ματζώρου και του αδελφού του, που είχε ναυτιλιακά και αλιευτικά είδη. Είχε σχεδόν τα πάντα για κάλυψη των αναγκών που είχαν οι μπρατσέρες, τα πετρελαιοκίνητα καΐκια, οι μηχανότρατες τα γρι-γρι και άλλων ειδών πλεούμενα που φιλοξενούσε το λιμανάκι της πόλης μας. Από τις τζαμαρίες του μαγαζιού έβλεπες μέσα κάθε είδους άγκυρες, παλαμάρια, συρματόσχοινα, μακαράδες, παλάγκα, αλυσίδες, δίχτυα, παραγάδια, απόχες, σημαδούρες και ό,τι άλλο χρειάζονται οι επαγγελματίες, διαφόρων ειδικοτήτων, ναυτικοί. Ακόμα και οι πιτσιρικάδες ερασιτέχνες ψαράδες (που ήταν πολλοί) εύρισκαν εκεί κάθε είδους αρμίδι, μέχρι και «αγκυστράκια μύγας». Το επόμενο μαγαζί, αν υπήρχε, έπεσε σε κενό μνήμης, καθώς και δυο τρία άλλα παρακάτω στην ίδια πλευρά του δρόμου.

Ακολουθούσε ένα στενής πρόσοψης κατάστημα που οι κυνηγετικοί σάκκοι και οι ζώνες-φυσιγιοθήκες, που ήταν δίπλα στην πόρτα κρεμασμένες, προϊδέαζαν για την ειδικότητα του καταστήματος. Όταν πλησίαζες τη στενή βιτρινούλα του βεβαιώνουν ότι ήταν κατάστημα κυνηγετικών ειδών,

ΤΡΟΧΑΛΙΑ ή ΜΑΚΑΡΑΣ

γιατί έβλεπες κουτιά μαύρου μπαρουτιού, άδεια και γεμάτα φυσίγγια, σκάγια διαφόρων μεγεθών (μονόβολα και ντρέμια μέχρι ψιλά ενδεκάρια) και διάφορα εργαλεία γεμίσματος φυσιγγίων όπως: τις σαν δακτυλήθρες με χερούλι μεζούρες μπαρουτιού και σκαγιών καθώς κι αυτό με τη μανιβέλα που γύριζε προς τα μέσα το χείλος της χαρτούσας και ασφάλιζε το χαρτονένιο

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΕΜΙΣΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΓΓΙΩΝ ΚΥΝΗΓΙΟΥ

πώμα της. Αυτό ανήκε στον λιγομίλητο ψηλόλιγνο κυνηγό Κόμνο (Κομνηνό) Σαϊβαλή. Κάποιο σκελετικό πρόβλημα που παρουσιάστηκε στα πόδια του και η θήρα, άνοιξαν τη θύρα γνωριμίας του με το στέλεχος της Ολυμπιακής Αεροπορίας, μανιώδη κυνηγό και προπάντων κορυφαίο Καθηγητή της Ορθοπαιδικής Χειρουργικής Θεοδ. Γαρουφαλίδη, στον οποίο προσέφυγε για θεραπεία. Αλληλοεκτίμηση δεν άργησε ν' αναπτυχθεί και η ανάθεση στον Κ. Σαϊβαλή κάποιων αντιπροσωπευτικών καθηκόντων της Ο.Α. στην πόλη μας. Στην άσκηση των καθηκόντων αυτών ήταν υποδειγματικά διακριτικός, ως εκ φύσεως ευγενής και συνεπέστατος στην παράλληλη φροντίδα διαρκούς ετοιμότητας της βίλας Ωνάση στο Δ του Έβρου, που φιλοξενούσε κατά καιρούς κυνηγούς με γνωστά ονόματα της τότε κοινω-

νικής ζωής και οικονομίας του τόπου. Δεν μπορώ να ξεχάσω την έντονη έκπληξή μας όταν μάθαμε ότι, λόγω μη υπάρξεως εκεί δικτύου ηλ. ρεύματος εφοδιάσθηκε η βίλα με τα άγνωστα ψυγεία... υγραερίου.

Τη γωνία με την οδό Κουντουριώτου κατελάμβανε το, προσεκτικά τακτοποιημένο και συγχρόνου εμφανίσεως, κατάστημα διαφόρων αντιπροσωπειών του Δημάκου Σπυριδωνίδη.

Στο επόμενο μικρό οικοδομικό τετράγωνο ήταν ένα πολύ μεγάλο κατάστημα χονδρικής πώλησης με την αποθήκη του. Αυτό ανήκε στον Αμπατζή και τον συνεταιρό του Αθεμελιώτη. Το εμπόρευμα που διακινούσε ήταν: μεγάλη ποικιλία ξηρών καρπών και ειδών διατροφής όπως όσπρια, ρύζια, πατάτες κλπ. Είχε μεγάλα ανοίγματα στον δρόμο και τη γωνία αριστερά της εισόδου. Εκεί, δυο-τρεις ευκαιριακά εργαζόμενες γυφτοπούλες, σπάζοντας τα κελύφη έβγαζαν την εμπορεύσιμη ψίχα των αμυγδάλων, καρυδιών, φουντουκιών και αναπόφευκτα δημιουργούσαν έναν διαρκή σύνθετο ήχο με τα «τσικ-τσακ-τσουκ» των σπασιμάτων.

Μετά ήταν διαδοχικά τα κάθετα δρομάκια ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ και ΕΥΜΟΛΠΟΥ που ανάμεσά τους ήταν ένα μικρό οικοδομικό τετράγωνο με άλλα μαγαζιά.

Ένα απ' αυτά τα μαγαζιά, μετά τη γωνία, ήταν το Ραδιοτεχνικό Εργαστήριο του Ορεστιάδη «Ραδιοσυναδέλφου» Τριαντάφυλλου Θεοχαρίδη, που ήλθε από τη Γερμανία, νυμφεύθηκε Αλεξανδρουπολίτισσα (Καβελίδου) και εγκαταστάθηκε στην πόλη μας.

Λόγω επαγγέλματος είχαμε αναπτύξει φιλία και κάθε τόσο περνούσα από το εργαστήρι του για ολιγόλεπτη παρέα. Σε μια τέτοια επίσκεψή μου, το 1958 ή '59, μόλις με είδε: «Έλα Γιώργο και σε ψάχνω από χτες, γιατί ήλθε για λίγες μέρες ο μπατζανάκης μου από τη Θεσσαλονίκη, όπου είναι Τεχνικός Προϊστάμενος του εκεί ξένου ραδιοφωνικού σταθμού. Μου είπε ότι στον αντίστοιχο σταθμό της Ρόδου χρειάζονται έναν Ηλεκτρονικό και να πάω γιατί είναι θέση με πολύ καλή αμοιβή. Εγώ απέρριψα αμέσως την πρόταση, γιατί δεν μπορώ να έχω Προϊστάμενο πάνω από το κεφάλι μου, αλλά τον παρεκάλεσα να περιμένει και την απάντηση ενός φίλου μου που τον θεωρώ κατάλληλο».

Στη συνέχεια, απευθυνόμενος σ' εμένα: «Γιώργο, πήγαινε εσύ, γιατί είναι εξαιρετική περίπτωση».

Η συγκινητική του ενέργεια προκάλεσε την άμεση ειλικρινή απάντησή μου: «Όχι Τριαντάφυλλε, δεν θα πάω γιατί εγώ μπήκα σε μια πολύ καλή Δημόσια Υπηρεσία (ΥΠΑ) και έχω τακτοποιηθεί εδώ. Εσύ πρέπει να πας γιατί, αν εκτελείς ευσυνειδητά τα καθήκοντά σου, δε σ' ενοχλεί κανένας Προϊστάμενος ενώ εδώ κάθε πελάτης είναι κι ένας Προϊστάμενος».

Σ' αυτό το πνεύμα προσπάθησα αρκετή ώρα, ανεπιτυχώς, να τον μεταπεισω και σηκώθηκα να φύγω.

Εκείνη τη στιγμή μπήκε ένας «θεόσταλτος προϊστάμενος» από ένα γειτονικό χωριό που με κάθε άλλο, παρά ευγενικό, τρόπο άρχισε να διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση επισκευής (λόγω ελλείψεως ανταλλακτικού) του ραδιοφώνου του. Γύρισα και με τον δείκτη του χεριού μου στον κρόταφο αποχαιρέτησα τον φίλο μου.

Πριν καλά-καλά κλείσει μήνας ο Τριαντάφυλλος έκλεισε το Εργαστήριο και, αφού μ' αποχαιρέτησε, έφυγε με την οικογένειά του στη Ρόδο. Μετά 20 χρόνια περίπου, βρέθηκα υπηρεσιακά στο καινούριο αεροδρόμιο Ρόδου στο Παραδείσι. Κάποια στιγμή, περνώντας από την αίθουσα αναμονής επιβατών, βλέπω έναν κύριο με καμπαρντίνα και γραβάτα να βγάζει τη ρεπούμπλικά του για να καθίσει. Μου φάνηκε γνώριμος και γι' αυτό πέταξα ένα αδέσποτο «Τριαντάφυλλε».

Τότε εκείνος άρχισε να κοιτάζει γύρω-γύρω. Μόλις συναντήθηκαν τα βλέμματά μας, πετά το καπέλο του και, φωνάζοντας «Γιώργο», ορμά και μ' αγκαλιάζει. Τα επακολούθησαν δε χρειάζεται να περιγραφούν.

Επιμένοντας ανυποχώρητα, το βράδυ μ' έκανε το τραπέζι στην ευρύχωρη μονοκατοικία του σ' ένα νότιο προάστιο της Ρόδου, ενώ έξω ήταν παρκαρισμένα δύο αυτοκίνητα. Όπως έμαθα, εκτός από τη βασική εργασία του στον ραδ/κό σταθμό, ησχολείτο με τη συντήρηση Ραδιοσυσκευών Ξενοδοχείων και τουριστικών σκαφών.

Η. Ακριοπωλείο και Πολυσυγκοινωνιακός Σταθμός

Στην ανατολική πλευρά της οδού Σαμοθράκης, μετά την γωνία με την οδό Εμπορίου, υπήρχε ένα μικρό εστιατόριο αποκλειστικού εδέσματος που επάνω από την πόρτα του είχε μια εντελώς πρωτότυπη, και μάλλον μοναδική, πλαισιωμένη «γλωσσασαμυντική» πινακίδα που έγραφε με μεγάλα γράμματα τη λέξη ΑΚΡΙΟΠΩΛΕΙΟΝ και σε δεύτερη σειρά με μικρότερα ΑΘ. ΑΓΓΕΛΩΝΙΑΣ. Ο ευπροσήγορος και συμπαθέστατος σαμοθρακίτης εστιάτορας, στην ερώτηση: «γιατί κυρ-Θανάση ΑΚΡΙΟΠΩΛΕΙΟΝ»;

Απαντούσε: Τι ήθελες να γράψω «Πατσατζιδικο»;

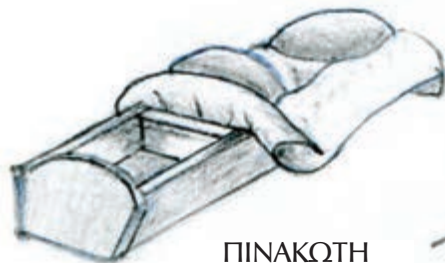
Γιατί τούρκικα «πατσάς» σημαίνει «άκρια», δηλαδή πόδια και κεφάλι, όχι κοιλιά όπως νομίζουν μερικοί. Την κοιλιά τη λένε «σκεμπέ». Τέλεια εξήγηση στην ντοπιολαλιά του, και με λεπτομέρεια που μάλλον «διέλαθε» την προσοχή των γλωσσολόγων και λεξικογράφων όπως μαρτυρούν τα σχετικά λήμματα. Ενώ τα μαγειρέματά του ήταν άκρως ευφραντικά.

Τον κεντρικό χώρο του τετραγώνου αυτού κατελάμβανε ο παραδοσιακός ξυλόφουρνος του Μακαρατζή, που έβγαζε υπέροχα καρβέλια πλάκας, κουλούρες και φραντζόλες που η μοσχοβολιά τους έβγαине από τον φούρνο. Σαν παραδοσιακός που ήταν είχε θολωτή οροφή με πυρότουβλα και κάτω πυράντοχες πετρόπλακες, όπως και οι άλλοι όμοιοί του φούρνοι. Τα ειδικά

δε εργαλεία του ήταν ένα πλατύ σιδερένιο φουρνάδικο κάθετο φτυάρι με ξύλινο κοντάρι (σαν τσουγκράνα) για τα κάρβουνα, μια «σφούγγια» που βρεγμένη καθάριζε τις πυρωμένες πλάκες και το γνωστό ξύλινο φτυάρι φουρνίσματος. Το καρβέλι δεν γινόταν με απλώς πεπλατυσμένο στρογγυλό ζυμάρι, αλλά από δύο τέτοια, το ένα επάνω στο άλλο, που φούσκωναν στις θέσεις

ΚΑΡΒΕΛΙ

ΠΙΝΑΚΩΤΗ

της πινακωτής και κατά το φούρνισμά τους έκαναν στο κέντρο μια τρύπα. Συνήθως με ένα χαρτονένιο σωληνωτό άξονα μασουριού κλωστής ραπτομηχανής. Ήταν απόλαυση το «σπάσιμο» με το χέρι ενός αχνιστού κομματιού φρεσκοψημένου καρβελιού ή φραντζόλας.

Στο επόμενο τετράγωνο, όπου η οδός Εμπορίου συναντά την πλατεία Ελευθερίας, αν θυμάμαι καλά, ήταν το κατάστημα Ορφανίδη με αντικείμενο το ημιχονδρεμπόριο ξηρών τροφίμων και λοιπών ειδών παντοπωλείου.

Μετά, στη γωνία με την οδό ΤΖΑΒΕΛΑ, ήταν στο ισόγειο το αρτοποιείο του «ΤΑΚΗ ΤΖΟΥΤΗ-ΗΠΕΙΡΩΤΗ». Το «ΗΠΕΙΡΩΤΗ» και μόνον σφράγιζε τη γνώση του αντικειμένου, αλλά ο άνθρωπος είχε και όνειρα. Έτσι, μια χρονιά Δημοτικών Εκλογών, έβαλε υποψηφιότητα για Δήμαρχος. Ένας από τους πρώτιστους στόχους του προγράμματός του ήταν η μετατροπή της πλατείας Ελευθερίας σε αφετηρία και τέρμα όλων των συγκοινωνιών, προς και από όλο τον Κόσμο. Πολλοί χαμογέλασαν, βλέποντάς το σαν υπερφίαλο ψηφοθηρικό πυροτέχνημα. Άλλοι είδαν με συγκατάβαση και άλλοι δεν το πρόσεξαν καν. Μερικοί όμως που το πρόσεξαν, είδαν ότι ήταν ρεαλιστικώτατο και σε δεύτερη ματιά οικονομικά εφικτό. Ήδη στη νότια πλευρά της πλατείας ήταν το λιμάνι (κατά θάλασσαν) και κατέληγαν οι δύο σιδηροδρομικές γραμμές (κατά ξηράν σιδηροδρομικώς). Η μία γραμμή

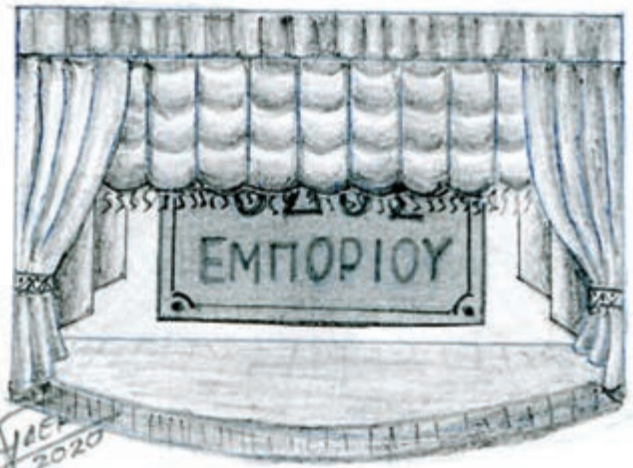
ήταν του Εθνικού δικτύου (ΣΕΚ) προς/από Δυσμάς και η άλλη της Γαλλοελληνικής Εταιρείας προς/από Ανατολής. Αργότερα ενοποιήθηκαν. Επίσης δε χρειαζόταν παρά μία απλή μετατόπιση των, χωρίς σοβαρές εγκαταστάσεις, δύο πρακτορειακών λεωφορειακών σταθμών: του ΚΤΕΛ (κατά ξηράν οδικώς) και της Ολυμπιακής Αεροπορίας (κατά αέρα). Δηλαδή ένας μεγαλόπνοος σχεδιασμός με βαθμιαία πραγματοποίηση, μπορούσε να χαρίσει στην πόλη μας έναν επιβατικό «πολυσυγκοινωνιακό Σταθμό» προς και από... όλον τον Κόσμο.

Μήπως η ανάμνηση αυτή είναι ανάδυση ιδέας για τους σύγχρονους συμπολίτες που μπορούν να την αγκαλιάσουν ενεργοποιώντας τα ρήματα θέλω και μπορώ;

Θ. Η «Όπερα της Αγοράς» και επιστροφή στο σήμερα

Δεν είναι παράλογο όλες αυτές οι αναπολήσεις, της πριν από 6-7 δεκαετίες συνηθισμένης πεζής καθημερινότητας του εμπορικού αυτού δρόμου, τώρα που ξανάρχονται στο νου εξιδανικευμένες, να βάζουν φτερά στη φαντασία, που ανοίγοντας τα μάτια της να βλέπει πράγματα αόρατα τότε.

Να βλέπει, στην αρχή του δρόμου, το αργοσήκωμα μιας καμπυλοπτυχωμένης κροσσωτής αυλαίας να αποκαλύπτει μια απολαυστική «Όπερα της Αγοράς». Ο σκηνογράφος του θεατρικού χώρου της να έχει διακοσμήσει με πολύ γούστο, στη δεξιά πλευρά τις κουίντες των κρεοπωλείων με τους ορμαθούς των πτερωτών μικροθηραμάτων, των μανάβικων με τα κατάλληλα για κάτι τέτοιο χρωματιστά οπωροκηπευτικά και των αλλαντοποιείων με τα σκουρόχρωμα αλλαντικά. Τα αντίστοιχα δάπεδα αυτών των κοιντών φιλοξενούσαν τις πυραμίδες των μεγαλύτερων φτερωτών θηραμάτων, τους αγριόχοιρους και τα τελάρα των φρουτολαχανικών που σκορπούσαν τα αρώματά τους. Στην αριστερή πλευρά, τις κουίντες διακοσμούσαν φανταχτερά προϊόντα των διαφόρων καταστημάτων, όπως ναυτιλιακών, αλι-

Η ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ευτικών και κυνηγετικών ειδών. Το φόντο της οπερατικής σκηνής αποτελούσαν τα απομακρυσμένα και λόγω προοπτικής φαινομενικά ενωμένα καταστήματα. Όπως είναι φυσικό και αναμενόμενο τη ζωή στην «Όπερα της Αγοράς» έδιναν οι τενόροι οπωροπώλες, που με τις σχετικές άριες, διαλαλούσαν τα φρουτολαχανικά τους και οι πιο χαμηλότονοι μπάσοι κρεοπώλες τα δικά τους προϊόντα. Τη μουσική επένδυση αποτελούσαν οι «τσικτσικάτες» νότες που δημιουργούσαν οι «αμυγδαλο-καρουθραύουσες» κοπελιές του σχετικού αποθηκομάγαζου.

Τις μέρες των εορτών των Χριστουγέννων - Πρωτοχρονιάς - Θεοφανείων, η ακουστική απόλαυση εκτινάσσονταν στα ύψη με τα κάλαντα που, στην εκτέλεσή τους, οι χορωδοί καλαντιστές ανταγωνίζονταν μεταξύ τους. Καμμιά φορά, ο χειμωνιάτικος καιρός ζήλευε και επενέβαινε με ρίψη της ουράνιας άχνηςτου, κάνοντας χιονοπασπάλισμα του τοπίου που έπαιρνε γοητευτι-

κότατη όψη, ταιριαστή με την ατμόσφαιρα των ημερών και τα κάλαντα.

Με τέτοιες φαντασιακές εικόνες, ενός απλού δρόμου, αλλά γεμάτες με πραγματικά ερεθίσματα αισθητικότητας, είναι δύσκολο να ξαναπροσγειωθείς χωρίς ονειρικές πτήσεις γενικότερης θεώρησης της αγαπημένης πατρίδας.

Μετά από τόσα νοσταλγοπροκληθέντα πετάγματα, είναι καιρός η Φαντασία να μαζέψει τα φτερά της και τα συν αυτοίς αρχαιολεκτικά «έπεια πτερόντα».

Στη συνέχεια κλείνοντας τα μάτια της να ξανακατεβάσει την αυλαία της «Όπερα της Αγοράς» επανερχόμενη στην σκληρή σημερινή πραγματικότητα με τα μπερδέματα του... «κορωνο(ύ)ιού» και ας ξαναγελάσουν τα χείλη μας, με κανένα ψευτολογοπαίγνιο, ώστε με αισιοδοξία να μπορέσουμε να ευχηθούμε για το 2021 «ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ» και να μη μας ελθει καμμιά ακατανόμαστη μεταλλαγμένη... «κορωνοθυγατέρα».

5ο ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ Κ.Ε.Μ.Μ.Ε.

Ο ελληνικός και διεθνής Τύπος πριν, κατά και μετά τη Μικρασιατική καταστροφή

Επιμέλεια Παναγιώτης Τουακίρης

Οκτώ μελετητές, ιστορικοί και ερευνητές συναντήθηκαν το Σάββατο 15 και την Κυριακή 16 Μαΐου 2021 με θέμα «Ο ελληνικός και διεθνής Τύπος πριν, κατά και μετά τη Μικρασιατική καταστροφή». Η συνάντηση έγινε στο πλαίσιο του 5ου Επιστημονικού Συμποσίου που διοργάνωσε διαδικτυακά φέτος το Κέντρο Έρευνας και Μελέτης της Μικρασιατικής Ερυθραίας (Κ.Ε.Μ.Μ.Ε.) του Δήμου Κηφισιάς.

Οι προσεγγίσεις του Ελλαδικού Τύπου, οι αποτυπώσεις στην εφημερίδα «Εκκλησιαστική Αλήθεια», οι ανταποκρίσεις του Χέμινγουεϊ, η διαδρομή του Φαλτάιτς, η μικρασιατική εκστρατεία του Μισαηλίδη, η έκρυθμη κατάσταση στον Πόντο μέσα από τον αμερικανικό Τύπο, η συμβολή της εφημερίδας «Εποχή» και ο ρόλος της «Καθημερινής» αναλύθηκαν στις δύο μέρες του Συμποσίου.

Συμμετείχαν οι:

Βλάσης Αγτζίδης, Ιστορικός-Ερευνητής | *Οι ανταποκρίσεις και η διαδρομή του Ν.Φαλτάιτς*

Σταύρος Ανεστίδης, Ιστορικός-Υποδ/ντής Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών | *Αποτυπώσεις της Εθναρχικής Παραδόσεως στην Εκκλησιαστική Αλήθεια Κωνσταντινουπόλεως*

Λάζαρος Βασιλειάδης, Ιστορικός-υπ. Δρ. ΠΑΜΑΚ | *Η έκρυθμη κατάσταση στη Μικρά Ασία και στον Πόντο την περίοδο 1908-1922 μέσα από τον αμερικανικό τύπο*

Βλάσης Βλασιδής, Αναπ. Καθηγητής ΠΑΜΑΚ | *Οι προσεγγίσεις του Ελλαδικού Τύπου πριν, κατά και μετά την Μικρασιατική Εκστρατεία*

Λένα Διβάνη, Συγγραφέας-Καθηγήτρια ΕΚΠΑ | *Οι ανταποκρίσεις του Χέμινγουεϊ*

Κώστας Καπετανίδης, Συγγραφέας-Μελετητής | *Ο πόντιος δημοσιογράφος Νίκος Καπετανίδης και η εφημερίδα του «Εποχή»*

Ειρήνη Σαρίογλου, Ιστορικός-Γ.Γ. ΙΔΙΣΜΕ | *Η Μικρασιατική εκστρατεία από την πένα του δημοσιογράφου, πολεμικού ανταποκριτή, Κώστα Μισαηλίδη*

Τάσος Τέλλογλου, Δημοσιογράφος | *Ο ρόλος της «Καθημερινής» του Άγγ. Βλάχου, του «οίκαδε» και της διάκρισης αυτοχθόνων και ετεροχθόνων*

Την εκδήλωση χαιρέτισαν ο Δήμαρχος Κηφισιάς, **Γιώργος Θωμάκος**, ο επίτιμος Πρόεδρος και καθηγητής Χειρουργικής **Δημήτρης Λινός** και η πρόεδρος του Κ.Ε.Μ.Μ.Ε. **Έφη Κούτση**.

Γλώσσα εργασίας του Συμποσίου ήταν τα **ελληνικά**. Υπήρχε ταυτόχρονη μετάφραση στην **ελληνική Νοηματική Γλώσσα** καθώς και στα **αγγλικά**.

Μπορείτε να το παρακολουθήσετε στην ιστοσελίδα του Κ.Ε.Μ.Μ.Ε. <http://www.kemme.gr/> ή στο κανάλι του Κ.Ε.Μ.Μ.Ε. στο YouTube.

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Ύμνος για την Αλεξανδρούπολη

Επιμέλεια: *Ελευθέριος Θ. Χατζόπουλος*

Με τον Σερραίο φίλο μου Μανώλη Παπαδόπουλο υπηρετούσαμε μαζί ως νεοσύλεκτοι στο ΚΕΝ Κορίνθου τον Οκτώβριο του 1964 και στη συνέχεια στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού

(Σ.Ε.Α.Π.) στο Ηράκλειο της Κρήτης. Χάρη σε αυτόν είχαμε πάρει τιμητική άδεια για τη θεατρική παράσταση που είχε σχεδιάσει. Βρεθήκαμε στις Σέρρες στη δεκαετία του '80 και είμαστε συμπολίτες. Πριν κάποιες ημέρες μου έφερε το παρακάτω ποίημα, πόνημα δικό του, για την Αλεξανδρούπολη. Για να τον ευχαριστήσω ακόμη περισσότερο το μεταφέρω εδώ. **ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ.**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Αλεξανδρούπολη, κυρά, ατίμητο στολίδι
Στης Θράκης, "πέτρα" αστραφτερή, λάμπεις,
το δακτυλίδι.
Πατρίδα του Διόνυσου, του Ορφέα, των Θρακών
Γέφυρα συναντήσεων, λαμπρών πολιτισμών.

Όμορφα νεοκλασικά, με τέχνη καμωμένα
Δόξες παλιές θυμίζονε, από τα περασμένα.
Σαν την Λεονταρίδειο, καλαίσθητη σχολή
Αλλά και τη "Ζαρίφειο" (Ακαδημία σου)
την παιδαγωγική.

Στο Εθνολογικό και Εκκλησιαστικό Μουσείο
Ο πλούτος σου καταγράφεται, κι ολο το μεγαλείο.
Πολύμορφη η πολιτιστική ζωντανία στην πόλη
Με συναυλίες, θέατρα, που λαχταράνε όλοι.

Γνωστή για το φεστιβάλ παραδοσιακών χορών
Και για τα πανηγύρια σου, των γύρω των χωριών.
Κτισμένη πλάι στη θάλασσα, φωτόλουστη, λαμπρή
Φαντάζεσαι μεγαλόπρεπη, μα και αρχοντική.

Με σχέδιο ρυμοτομικό, μοναδικό για πόλη
Και τους φαρδιούς τους δρόμους σου, που τους
θαυμάζουν όλοι.
Αλεξανδρούπολη γλυκιά, που με τα θέληγτρά σου
Σαν τον μαγνήτη τους τραβάς όλους στην αγκαλιά σου.

Τα Θρακικά τα Τέμπη σου, κρύβουν μια γοητεία
Κι οι καταράκτες κι οι σπηλιές, πρωτοφανή μαγεία.
Μία αποκάλυψη, ένα φως, η μαγική σου φύση
Σαν χάρμα είναι των ματιών και της καρδιάς μεθύσι.

Γεμάτη αξιοθέατα, ρομαντισμό κι αγνότητα
Αλλάζεις τη διάθεση του κάθε ταξιδιώτη
Φιλόξενη και ζωντανή, σε χαίρεται το μάτι
Του παραδείσου ζηλευτό, ξεχωριστό κομμάτι.

Στις πλάζ η Κυανή Ακτή, Ντεμίρ Αλή, Δελφίνη,
Θα νιώσεις μια πρωτόφαντη κι ανείπωτη γαλήνη.
Γνωστές κι οι ντόπιες νοστιμιές που πρέπει να
γνωρίσεις,
Που αναδύουν άρωμα, Ανατολής και Δύσης.

Τοπικό κρασί και τσίπουρο, παραδοσιακούς μεζέδες
Και πλούσια νυχτερινή ζωή, προσφέρει στους
γλεντζέδες.
Ο φάρος επιβλητικός, σύμβολο και καμάρι
Στα καταγάλανα νερά, λικνίζεται με χάρη.

Πλάι στο φάρο οι προτομές, του ζευγαριού Βισβίζη
Και μια σημαία από ψηλά, πάντα κυματίζει.
Η Δόμνα η καπετάνισσα, γυναίκα του Αντώνη
Σκορπούσε τρόπο στους εχθρούς, ρίχνοντας με κανόνι.

Ναύτες και αξιωματικοί, πέσανε στον αγώνα
Να ζεις Αλεξανδρούπολη, ελεύθερη αιώνια.
Αρχόντισσα, τα τέκνα σου, τα άξια κι αντρειωμένα
Γράφανε με το αίμα τους, καινούργιο εικοσιένα.

Σ' εκείνους που σου χάρισαν τη Λευτεριά, τη Νίκη
Άγγελοι πλέκουν στέφανο, με δάφνη και φοινίκη.

Σειρούλα μου, σ' ευχαριστώ από καρδιάς.

Ελευθέριος Θ. Χατζόπουλος

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

Η Αλεξανδρούπολη έχει σχέση με την αρχαία Σάλη

Ισχυρίζεται ο Άγγελος Ποιμενίδης

Γράφει ο Θεόδωρος Ορδουμποζάνης

Πρόσφατα έπεσε στα χέρια μου από μια καλή φίλη ένα βιβλίο του αείμνηστου δασκάλου Άγγελου Ποιμενίδη με τίτλο «*Ιστορικά και Αρχαιολογικά Θέματα γύρω από την Αλεξανδρούπολη*» Έκδοσης Π. Αθανασόπουλου - Ε. Γιαννώτα του 1963. Ο ιστορικός πλούτος που υπάρχει εκεί μέσα είναι ανεκτίμητος και με εντυπωσίασε. Άλλωστε είναι γνωστό ότι ο συγγραφέας του βιβλίου, δάσκαλος πολλών συμπολιτών μας, αφιέρωσε τη ζωή του σε τρία πράγματα: Στην εκπαίδευση των μαθητών του, στο κυνήγι και στην μελέτη της τοπικής ιστορίας. Μάλιστα για τα δύο τελευταία ενδιαφέροντά του έχει γράψει πάρα πολλά άρθρα και βιβλία, στα οποία εμπεριέχεται η εμπειρία του από την ενασχόληση με αυτά.

Θα προσπαθήσω να παρουσιάσω μέσα από τις στήλες του περιοδικού κάποια κεφάλαια αυτού του βιβλίου που αφορούν στην πόλη μας και τους γύρω οικισμούς της μέσα από τα οποία ο συγγραφέας προσπαθεί να αναδείξει ότι η πόλη δεν είναι νέα και δεν έχει σχέση με τον μύθο του Ντεντέ, αλλά ιστορικά έχει σχέση με την αρχαιότητα, και συγκεκριμένα με την Αρχαία Σάλη. Και ξεκινώ από το:

Κεφάλαιο XXIV, Ενδείξεις που ενισχύουν την πιθανότητα ότι η Αλεξανδρούπολη κτίσθηκε στα χώματα της αρχαίας Σάλης», όπου αναφέρει:

«...Δεν είναι δυνατόν η Αλεξανδρούπολη να μην έχει σχέση με την παλιά αρχαιότητα της Θράκης, αν την ατενίσουμε στον χάρτη και αν ψαχουλέψουμε καλά γύρω της και, ακόμα, αν συγκρίνουμε τη θέση της με τον Δορίσκο και την Τραϊανούπολη.

Η θέση της σημερινής Αλεξανδρούπολης και των γύρω της αμπελιών, χωραφιών και λόφων έχει ανώτερα πλεονεκτήματα από τις δύο πόλεις, για να προκαλέσει εποικισμό παλαιών αποίκων και ειδικά των Σαμοθρακιτών. Βρίσκεται ακριβώς στο τέρμα του Δορίσκου, που εννοώ τον κάμπο και βαλτότοπος δεξιά και αριστερά της Σιδηροδρομικής γραμμής από τις Φέρες ως τον σημερινό σταθμό της πόλης μας. Και το τέρμα αυτό είναι σημαντικό από

Άγγελος Ποιμενίδης (1904-1966)

πολλές πλευρές. Έχει η πόλη μας κάμπο την περιοχή του σημερινού Μαϊστρου και Απαλού, αλλά και το λεκανοπέδιο της πόλης μας ως τον Σιδηροδρομικό Σταθμό του Ποταμού, που υπολογιζόταν πολύ καθώς φαίνεται από τα κάστρα του Άβαντα και Ποταμού και άλλων που θα δοθεί η ευκαιρία να κατονομάσω. Ακόμη η πόλη μας, βρίσκεται σε κάποιο ψήλωμα και θέση υγιεινότερη του Δορίσκου και την Τραϊανούπολη, που μαστίζονταν από την ελονοσία. Έχει επίσης και άφθονα πόσιμα νερά γύρω της, τα οποία έλειπαν από

τον Δορίσκο και την Τραϊανούπολη.

Έχει ακόμα και το πλεονέκτημα να βρίσκεται στην εκβολή του ξηροπόταμου Ιν-Ντερέ (ποτάμι Μαϊστρου) που δεν βλάπτει την πόλη μας, μια και βρίσκεται σε απρόσβλητο από τον ωφέλιμο αυτό ξηροπόταμο ψήλωμα. Έχει ακόμα και το προσόν, ότι η θάλασσα από τη σημερινή Αλεξανδρούπολη και πέρα προς Μάκρη, Μεσημβρία κλπ. να είναι βαθύτερη, από ότι στα αμμουδερά ακρογιάλια του Δορίσκου και της Τραϊανούπολης και κάποια λιμανάκια σχηματίζει ο γιάλος, που

δεν υπάρχουν στις άλλες. Λέτε σε τέτοιοιον τόπο να μην είχαν εγκατασταθεί οι Αρχαίοι;

Ίσα-ίσα από τη σημερινή Αλεξανδρούπολη και προς την Μάκρη - Μεσημβρία ο χώρος είναι θεσπέσιος για αποικισμό. Υπάρχουν χωράφια και η παρουσία της πυκνής αγριελιάς και μεγά-

λων δένδρων φανερώνει ύπαρξη παλιού οικισμού.

Η Ζώνη, το Σέρρειο, η Μεσημβρία και άλλοι οικισμοί, που δεν μας άφησαν στοιχεία οι αρχαίοι συγγραφείς - ιστορικοί - γεωγράφοι, ρήτορες, ποιητές, περιηγητές κ.λπ., αν παραδεχθούμε ότι κατείχαν τον χώρο δυτικά από την Σάλη και είναι πολίσματα χτισμένα όχι σε έδαφος καλλίτερο από απόψεως κάμπτου, νερού και στρατηγικής τοποθεσίας, τότε γιατί να μην τοποθετήσουμε στην Αλεξανδρούπολη την Σάλη, αφού ανακαλύφθηκε και σχετική επιγραφή.

Εδώ στον χώρο αυτό βρισκόταν συνεπώς και οι έρευνες των σοφών, εδώ πρέπει να στραφούν.

Πολύ χαρακτηριστικό είναι ότι από την Αλεξανδρούπολη και δυτικά κατά μήκος του γιαλού της (Μάκρη, Μεσημβρία, Μαρώνεια) αρχίζει η ζώνη της ελιάς. Όριο ανατολικό, η Αλεξανδρούπολη. Και γύρω απ' αυτήν όπου υπάρχουν ελαιώνες και παλιά δέντρα ελιάς, που αγρίεψαν από την εγκατάλειψη, υπάρχει και ιστορία άγνωστη. Σε κάθε συστάδα αιωνόβιων ελαιόδεντρων - Άβας, Ποταμός, κτήμα Αποστόλου, Χιλή, Σιμσάρη τσιφλίκι, Καβατζίκια κ.λπ. υπάρχουν σωρολίθια και μάλιστα πολλά και χαλάσματα παλαιών συνοικισμών.

Αυτά όλα βρίσκονται γύρω από την Αλεξανδρούπολη και δεν ερευνηθήκαν. Γι' αυτό και η Αλεξανδρούπολη είναι ξεκομμένη από την παλιά ιστορία της και περνά με το ντύμα της νέας πόλης, με ωραία ρυμοτομία, ως «νύφη του Θρακικού Πελάγους», «πόλις του πρασίνου» και των φρέσκων ψαριών και, καθώς βλέπω, θέλουμε να την προβάλλουμε στον τουριστικό στίβο με «πλαζ», περίπτερα και ξενοδοχεία, ενώ έχει και κατέχει άλλη προίκα αναμφισβήτητη και απαρύμιλλη. Την εξάρτησή της και τον δεσμό με την αρχαία Θρακική ιστορία.

Οι προϊστορικοί τύμβοι, TUMULI που την περιβάλλουν και τα κάστρα έστω τα Βυζαντινά ή φράγκικα, η επιγραφή του Φάρου, που αναφέρει ο Σαμοθράκης «Όρος χώρος Ιεράς Θεών κ.λπ.», οι τάφοι που συχνά βρίσκονται μέσα στην πόλη όταν ανοίγονται θεμέλια οικοδομών ή δρόμων, (αδιάφορο αν δεν αποκαλύπτονται κτερίσματα ή άλλες ενδείξεις ερμηνευτικές

της προελεύσεώς των), τα σωρολίθια γύρω από την πόλη μας, η Εγνατία οδός, που τη διέσχιζε κ.λπ. φανερώνουν ότι, η σημερινή Αλεξανδρούπολη, δεν είναι μοντέρνο φρούτο, αλλά χώρος κικονικής γης, άσχετη με το δέντρο του Ντεντέ και τη νέα βασιλική φορεσιά της.

Εξάλλου πολλά αρχαία νομίσματα βρίσκονται στα γύρω και κοντινά χωράφια της Αλεξανδρούπολης και τάφοι, άδειοι όμως, ίσως γιατί εσυλήθησαν.

Ξέρω επίσης καλά ότι στον χώρο της πλατείας Τρούμαν, δίπλα στο ξενοδοχείο «Μάζεστικ», όταν κτιζόταν τα μαγαζιά, βρέθηκαν αρχαία αγγεία μελανοβαφή και δυστυχώς οι εργάτες τα έσπασαν αφού δεν περιείχαν λίρες και φλουριά.

Αλλά και άγαλμα γυναικός «δίχως χέρι και κεφάλι»

βρέθηκε όταν χτιζόταν τα πρώτα σπίτια της Αλεξανδρούπολης, γύρω από τον Φάρο. Το άγαλμα αυτό επιμένει η Φρόσω Δημητριάδου ότι το έθαψε στα θεμέλια του σπιτιού η γιαγιά της όταν το έκτιζε (1886 πάνω κάτω), 30 μ. ανατολικά του φάρου. Τώρα το σπίτι έχει κατεδαφιστεί μαζί με όλα εκείνα τα κτίσματα για να ανοιχτεί η παραλιακή λεωφόρος και η Φρόσω Δημητριάδου μας οδήγησε με τον κ. Βαβρίτσα στον τόπο που είναι θαμμένο το αγαλματάκι. Εσημειώσαμε το μέρος για να ανασκαφεί όταν θα δοθεί η ευκαιρία.

Κάπου προς τον Φάρο θα ήταν χτισμένη η αρχαία Σάλη. Φυσικά και τα γύρω από τον Φάρο σπίτια χτίστηκαν σε θεμέλια παλιών κτισμάτων που τα πιθάρια τους διακρίνονται και σήμερα χωμένα στα χώματα της λεωφόρου Βασ. Αλεξάνδρου. Στον χώρο που δεν ασφαλοστρώθηκε ακόμη.».

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΗ

Ανανεωμένη κοινωνική δικτύωση με ευαισθησία για όλους

Του Αντιδήμαρχου Κοινωνικής Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων **Νικόλαου Βαφειάδη***

Στον Δήμο της Αθήνας κανείς δεν πρόκειται να μείνει απροστάτευτος. Με αυτό το σκεπτικό να αποτελεί την έμπνευση των επόμενων κινήσεών μας, η Αντιδημαρχία Κοινωνικής Αλληλεγγύης ξεδιπλώνει το νέο σχέδιο φροντίδας και ευαισθησίας για όλες και όλους.

Το νέο κοινωνικό δίκτυο της πόλης δεν έχει να κάνει με αυτό που οι περισσότεροι ίσως έχετε στο μυαλό σας. Δεν είναι ένα ψηφιακό κοινωνικό δίκτυο σε έναν εικονικό κόσμο. Πρόκειται για ένα δίκτυο προστασίας και παροχής άμεσων υπηρεσιών σε όλους -μα όλους- εκείνους που το έχουν ανάγκη στην πόλη μας. Και μάλιστα σε μια αντικειμενικά δύσκολη συγκυρία.

Πρόκειται για μια νέα προσπάθεια διεύρυνσης και διευκόλυνσης παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η οποία στοχεύουμε να φτάσει πιο γρήγορα και πιο εύκολα σε περισσότερους συμπολίτες μας, και κυρίως στους πιο ευάλωτους. Η αλήθεια είναι ότι η τελευταία κατηγορία συμπολιτών μας μας απασχολεί πολύ περισσότερο. Γιατί όσο πιο ευάλωτος είναι κάποιος, τόσο πιο δύσκολη καθίσταται η πρόσβασή του στις υπηρεσίες τις οποίες πρέπει να απολαμβάνει.

Έτσι ενισχύουμε τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες με τη Διανομή Τροφίμων, με τα προγράμματα για την Τρίτη ηλικία και τα ΑΜΕΑ, το «Βοήθεια στο Σπίτι», τις λέσχες Φιλίας, τη συνεργασία με την εταιρεία Νόσου Alzheimer, τη συνεργασία με την Ψυχογηριατρική εταιρεία «ΝΕΣΤΩΡ», και τη συνεργασία της ΑΜΚΕ «ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΑΤΙΑ» για στήριξη γυναικών ΑμεΑ που βιώνουν θέματα βίας και διακρίσεων.

Αναβαθμίζουμε τους όρους εξασφάλισης της ισότητας και την προστασία απέναντι στα φαινόμενα βίας με τη Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, τον Ξενώνα Κακοποιημένων Γυναικών και την Ευρωπαϊκή Χάρτα για την ισότητα των φύλων και την αντιμετώπιση των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων καθώς και τη συνεργασία με τη Διοτίμα, με το 11528 τη γραμμή υποστήριξη για την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ.

Φροντίζουμε για την ψυχική υγεία και τη στέγαση, με το πρόγραμμα στέγαση και εργασία για τους

αστέγους και τις ομάδες προστασίας ανηλίκων. Με τη συνεργασία του Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων & Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Δήμου Αθηναίων «Αθηνά Υγεία», που εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα με τίτλο «Make the Difference,»

Κάνουμε πιο άμεση την παρέμβασή μας με τις ομάδες του «Street Work» που όλο το εικοσιτετράωρο προσφέρουν βοήθεια σε όσους έχουν ανάγκη στους δρόμους της πόλης. Με την σε 24ωρη βάση φιλοξενία

για αστέγους, όπως το Υπνωτήριο του Πολυδύναμου Κέντρου όπου όσοι φιλοξενηθούν θα υποβληθούν σε RapidTest, και το Πολιτιστικό Κέντρο Γκράβας, όπου οι συμπολίτες μας μπορούν να λάβουν έτοιμα γεύματα, κουβέρτες και ό,τι άλλο χρειαστούν από το προσωπικό του Δήμου.

Και πέρα από όλα αυτά που ήδη υλοποιούμε, τώρα είναι η στιγμή να απλώσουμε όσο πιο πολύ μπορούμε το δίκτυο της κοινωνικής μας προστασίας. Με ποιο τρόπο; Βελτιώνοντας ακόμα περισσότερο τους όρους διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων και χτίζοντας γέφυρες επικοινωνίας και αλληλεγγύης με όλους τους συναρμόδιους φορείς αλλά και υπηρεσίες κρατικές και μη. Μιλάμε με Διεθνείς Οργανισμούς με μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση και προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και συνεννοούμαστε με κρατικές υπηρεσίες με αντίστοιχη εμπειρία και αρμοδιότητα.

Απώτερος στόχος να ενισχύσουμε τους όρους κοινωνικής συνοχής και ένταξης για όλους αδιακρίτως, πρόσφυγες, πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην πόλη μας, και κάθε είδους ευάλωτης κοινωνικής ομάδας. Γιατί για εμάς οι λέξεις «περιθώριο», «στίγμα» και «διακρίσεις» δεν υπάρχουν στο λεξιλόγιό μας. Γιατί απλά, όλοι όσοι μοιραζόμαστε τη ζωή στην πόλη της Αθήνας έχουμε το ίδιο δικαίωμα στην προστασία και την ευαισθησία.

* Ο συντάκτης Νικ. Βαφειάδης είναι συμπατριώτης μας, με καταγωγή από το Διδυμότειχο.

Μνήμες & πρόσωπα

Οι σελίδες αυτές είναι μια πρόσκληση-πρόκληση. Στείλτε μας φωτογραφίες από το οικογενειακό σας αρχείο, σε ενότητες (π.χ. σχολική ζωή, εκδρομές, σημαντικά γεγονότα της κοινωνικής και πνευματικής ζωής της πόλης κ.ά.). Οι φωτογραφίες γράφουν ιστορία. Το επόμενο θέμα, ελεύθερο.

Επιμέλεια: Παν. Τσιακίρης

Η φωτό με τον Διάδοχο και μετέπειτα Βασιλιά Παύλο είναι μπροστά στη λέσχη Ναυτοπροσκόπων, στο κτήριο που ήταν κολλητό στον φάρο.

Αρχείο Γεωργίου Αλεπάκου

Παρασημοφόρηση από τον Γενικό Αρχηγό Δήμητριο Μακρίδη στην παραλία.

Αρχείο Παν. Τσιακίρη

ΣΤ' ΤΑΞΗ στην Αραπίτσα Ναούσης, με τον καθηγητή Αλειφέρη, 1939.

Η πρώτη τάξη γυμνασίου (αποφοίτησαν το 1956) στην είσοδο του Αγίου Νικολάου με τους καθηγητές Πλαγιαννάκο και Αλειφέρη. Μερικά ονόματα από τους 85 συμμαθητές. Δ. Αποστόλου, ο αριστούχος της τάξης, Γ. Φουτσιτζίδης, Ν. Φαρδής, Κ. Ψύλλας, Γ. Ζωίδης, Α. Σκεύας, Δ. Μπέτσος, Ν. Μηχιώτης, Μ. Στυλιανού, Σ. Σκάβδης, Γ. Δαΐδης, Ν. Παλαιός, Α. Παναγόπουλος, Χ. Δαρδαμπούνης, Ιω. Δήμιτσας, Γιοφτισίδης, Ε. Ντομπρούδης.

Αρχείο Αντωνίου Σκεύα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ από τον Τύπο της Αλεξανδρούπολης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ

09.04.2021 **Υπουλη μεδόθεση για την εισβολή της τουρκικής γλώσσας στη Δ. Θράκη.** Πολίτες της Ξάνθης ανέφεραν ότι δέχθηκαν μηνύματα στα κινητά τους για εμβολιασμό γραμμένα στα τούρκικα. Ο δήμος Μύκης στέλνει λογαριασμούς ύδρευσης γραμμένους στα ελληνικά και τα τούρκικα. Η χρήση τους τουρκικής γλώσσας σε δημόσια έγγραφα είναι παράνομη.

09.04.2021 **Τα «Δαρδανέλια» της Ξηράς βρίσκονται εδώ στον Έβρο.** Η Θρακική Διώρυγα μεταξύ Αλεξανδρούπολης και Μπουργκάς στη Μαύρη Θάλασσα αξίζει ίσα με δύο τουρκικές διώρυγες. Όπως έγραφε και ο τέως βουλευτής Έβρου κ. Χρήστος Κηπουρός το 20007, είναι σχέδιο που ενδιαφέρει και τους Ρώσους και τους Αμερικανούς.

09.04.2021 **Πρωθείται το ζήτημα των τριών φραγμάτων του Έβρου.** Έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση της μελέτης για την κατασκευή του φράγματος του Δερειού στον Νομό Έβρου, με 2 εκατομμύρια ευρώ.

15.04.2021 **Ένα «πράσινο θαύμα» στο Δημοτικό Σχολείο των Ριζίων στον Έβρο.** Οι μικροί μαθητές, με την προτροπή και την καθοδήγηση της εμπνευσμένης δασκάλας κ. Ρούλας Λεύκελη, καλλιεργούν σπάνιους σπόρους στο σχολικό θερμοκήπιο. Νέα πνοή στους κατοίκους του ακριτικού χωριού. Η ιδέα βρήκε πολύτιμους συμπαραστάτες στην Ένωση «Μαζί για το Παιδί».

22.04.2021 **Πρόβες στο Θρακικό Πέλαγος.** Δοκιμαστικές πλεύσεις κάνει το νέο σκάφος του Λιμενικού, το οποίο είναι ειδικών αποστολών με σχεδίαση παντός καιρού και αβύθιστο. Το σκά-

φος είναι δωρεά της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών. Επίσημα εγκαίνια την Παρασκευή 23/4/21.

13.05.2021 **Η Αλεξανδρούπολη αποκτά γυναικείο ποδόσφαιρο.** Δημιουργείται γυναικεία ομάδα με 15+1 τμήματα υποδομών με συμμετοχή στη Γ' Εθνική. Έναρξη εγγραφών 17/5/2021.

13.05.2021 **Να μην κλείσει η Τράπεζα Ελλάδος στην Αλεξανδρούπολη** ζητά από τον Διοικητή της Γιάννη Στουρνάρα ο Αντιπεριφερειάρχης Έβρου Δημήτρης Πέτροβιτς. Αναγκαία η λειτουργία της στην παραμεθόρια περιοχή μας.

14.05.2021 **Πειραματικό σχολείο αποκτά η Αλεξανδρούπολη.** Το 6ο Γυμνάσιο θα λειτουργήσει ως Πειραματικό τη νέα σχολική χρονιά, με υψηλά εκπαιδευτικά κριτήρια. Ευκαιρία για όλα τα παιδιά του Έβρου.

19.05.2021 **Έργα αναβάθμισης του Αερολιμένα** Αλεξανδρούπολης. Περιλαμβάνουν κατασκευή νέου Πύργου Ελέγχου, σύστημα παροχής αεροπορικών καυσίμων και Ελικοδρόμιο στη Σαμοθράκη.

20.05.2021 **Περισσότεροι φοιτητές στο Δημοκρίτειο.** Ενώ στα άλλα πα-

Επιμέλεια: Υβόννη Δαΐδου

νεπιστήμια της χώρας μειώνεται ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών κατά 7%, στο ΔΠΘ έχουμε αύξηση κατά 2,2%.

20.05.2021 **Εκαντοντάδες εκατομμύρια για τη σίτιση παράνομων μεταναστών.** Ούτε ευρώ για το Δημογραφικό. Το 2020 ήταν το έτος κατά το οποίο η Ελλάδα κατέγραψε τη μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού σε καιρό ειρήνης στη νεότερη ιστορία. Αντί λοιπόν η κυβέρνηση να δώσει κίνητρα και να ανακοπεί η πορεία αυτή, διαθέτει 823 εκατομ. ευρώ για τη σίτιση 40.000 παράνομων μεταναστών, με τρία γεύματα την ημέρα, σε έξι μεγάλες γεωγραφικές ζώνες.

21.05.2021 **Δεύτερο χρυσό μετάλλιο για τον Δημοσθένη Μιχαλετζάκη.** Ο «χρυσός» παραολυμπιονίκης

του Ρίο, μετά το χρυσό στα 100 μ. πεταλούδα, κατέκτησε και το χρυσό στα 100 μ. ελεύθερο S8, στο Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα κολύμβησης που διεξήχθη στη Μαδέιρα της Ισπανίας.

21.05.2021 Ο... εποικισμός της χώρας συνεχίζεται. Αδειάζουν τα ΚΥΤ των νησιών και γεμίζει η ενδοχώρα με χιλιάδες αλλοδαπούς μετανάστες. Οι περισσότεροι είναι Αφγανοί και Πακιστανοί. Κανείς δε γνωρίζει τον πραγματικό αριθμό των λαθρομεταναστών, που διαμένουν στην Ελλάδα. Η εισβολή από τον Έβρο συνεχίζεται καθημερινά.

ΓΝΩΜΗ

29.04.2021 Ξεκίνησε η αντιστροφή μέτρηση για την κατασκευή του νέου κλειστού γυμναστηρίου. Εγκρίθηκαν οι όροι δημοπράτησης του νέου γηπέδου διεθνών προδιαγραφών. Έως τον Ιούνιο η κατάθεση προσφορών.

07.05.2021 Συγκεντρώσεις στην Αλεξανδρούπολη κατά του νομοσχεδίου για τα εργασιακά. Πραγματοποιήθηκαν μία συγκέντρωση από ΑΔΕΔΥ και ΣΥΡΙΖΑ και μία από το ΠΑΜΕ και άλλα σωματεία.

13.05.2021 Η Αλεξανδρούπολη έγινε τραγούδι! Η 101η επέτειος της απελευθέρωσης αποτέλεσε έμπνευση για τρεις συμπολίτες μας, τους Πασχάλη Μπούρα (στίχοι), Μπάμπη Τσακαλίδη (μουσική) και Εύα Κανατά (τραγούδι) για τη δημιουργία του ξεχωριστού τραγουδιού «Αλεξανδρούπολη».

12.05.2021 Δυναμική επανεμφάνιση του ιστορικού τμήματος στίβου του ΜΓΣ Εθνικού. Διακρίσεις, θετική παρουσία και ατομικά ρεκόρ στους Διασυλλογικούς Αγώνες Ανδρών Γυναικών ΑΜΘ στην Καβάλα.

13.05.2021 Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κατερίνα Σακελλαροπούλου θα πραγματοποιήσει τριήμερη επίσκεψη και θα παρευρεθεί στους εορτασμούς

της επετείου της απελευθέρωσης της Αλεξανδρούπολης.

26.05.2021 Το ακριτικό μας Σουφλι κατάφερε να λάμψει. Η εκδήλωση με τίτλο «40 χρόνια Ελλάδα και ΕΕ: Με ρίζες από μετάξι και ευρωπαϊκά φτερά», διοργανώθηκε και υλοποιήθηκε στο πλαίσιο προγράμματος, στο οποίο συμμετείχαν μαθητές - πρόσβεις του ΓΕΛ Σουφλίου και το οποίο είναι εγκεκριμένο από το ΥΠΑΙΘ, από το Γραφείο ΕΚ και το αντίστοιχο στις Βρυξέλλες Πρόγραμμα «Σχολεία-Πρόσβεις του ΕΚ».

31.05.2021 Οι ΘΡΑΞ-ΠΑΝΚΣ πάνε Επίδαυρο. Η μπάντα από τον Έβρο, που ξεκίνησε από τα πανηγύρια –και στα οποία με χαρά επιστρέφει σε κάθε ευκαιρία–, έχει πλέον ανοίξει τα φτερά της και πετάει σε νέους δημιουργικούς αιθέρες. Το συγκρότημα θα ντύσει με πρωτότυπη μουσική τις «Βάκχες» του Ευριπίδη στις παραστάσεις που θα δοθούν στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου αλλά και σε άλλες σκηνές, αυτό το Καλοκαίρι.

31.05.2021 Σε άθλια κατάσταση η Αγία Σοφία έναν χρόνο αφότου έγινε τζαμί. Το χάλι του μνημείου παγκόσμιας κληρονομιάς στηλιτεύουν Τούρκοι χρήστες του διαδικτύου, που καταγγέλλουν ότι αντί το μνημείο να προστατευθεί καλύτερα, όπως υποσχέθηκε ο Τούρκος Πρόεδρος, αντιθέτως δεν το φροντίζουν καθόλου.

03.06.2021 Δε θα σφυριξεί τελικά το τρένο στη Θράκη... Λεωφορεία θα μεταφέρουν τους επιβάτες τους από Αλεξανδρούπολη ως Δράμα. Συνεχίζεται η απαξίωση του σιδηροδρόμου

παρά τα χαμόγελα από την πρόσφατη ανακοίνωση για επανέναρξη δρομολογίων.

09.06.2021 Επανεκκίνηση στις πεζοπορίες του Δρομέα Θράκης. Η πρώτη διαδρομή που επιλέχθηκε από την Ομάδα του Πεζοπορικού Τμήματος Δρομέας Θράκης είναι αυτή στον Άβαντα «Μονοπάτι Σπηλιάς».

09.06.2021 Μεγάλη επιτυχία και διακρίσεις για ομάδες ρομποτικής Αλεξανδρούπολης. Οι ομάδες της Αλεξανδρούπολης GRC3040-RoboGamers & GRC3050 - Intelligent Robots από το Computer Action κατάφεραν να προκριθούν στο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Ρομποτικής και Καινοτομίας που θα πραγματοποιηθεί με Virtual τρόπο (εξ αποστάσεως) στις 24/6/2021 στη Θεσσαλονίκη από την EduACT. Το φετινό θέμα του διαγωνισμού είναι «Βρείτε έναν καινοτόμο τρόπο να κάνετε τους ανθρώπους πιο δραστήριους (στην άσκηση και στην άθληση)».

14.06.2021 Η Ελληνική Επανάσταση "ζωντάνεψε" στο ιστορικό κτήριο της Ζαριφείου Ακαδημίας. Μέσα από την τεχνική του Projection mapping ο κόσμος είχε τη δυνατότητα να παρακολουθήσει μια οπτικοποιημένη αφήγηση του αγώνα του 1821, μέσα από έργα τέχνης που αναφέρονται σε αυτόν τον αγώνα.

ΓΝΩΜΗ 14.06.2021

**ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ (ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ)
ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ Ή ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ**

MARIA GIASSEMAKI
ARCHITECT N.T.U. (ATHENS)

11, LEMBESSI STR, 117 42 ATHENS
TEL. (+30) 210 9231 346
Fax: (+30) 210 9231 392
Mob.: 6944 247 744
E-mail: mgias@tee.gr

ΓΙΑΣΕΜΑΚΗ ΧΑΡΑ

ΓΡΑΦΙΣΤΑΣ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΛΕΜΠΕΣΗ 11 ΑΘΗΝΑ 117 42
ΤΗΛ. 210 9231 363 κιν. 6944 346 348
Fax: 210 9231 392

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΥΡΙΔΟΥ του ΣΠΥΡΟΥ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

ΘΗΣΕΩΣ 25 ΜΑΡΟΥΣΙ 151 24
ΤΗΛ. 210 6129 044 κιν. 6974 003 216

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ του ΙΩΑΝΝΗ
ΚΑΘ. ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

ΟΥΡΑΝΟΥ 6 ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ 166 71
κιν. 6983 930799

ANNA ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

Κλινικός Ψυχολόγος
M.Sc. Εθνικό & Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών
Φθιώτιδος 38, Αμπελόκηποι
+30 210 691 2677 κιν. +30 694 634 3398
An.Apostolidou2@gmail.com

MARTINH ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΣΥΝΤΗΡΗΤΡΙΑ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ (ΠΕ)
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (ΜΑ)
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ 3 ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ
546 36 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ./FAX: 2310 412413 κιν. 6973 486888

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

ΒΑΣ. ΟΛΓΑΣ 6 (2ος όροφος)
Τ.Κ. 54640 ΦΑΛΗΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 869588

ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ
του ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΛΟΥΚΑ ΜΠΕΛΛΟΥ 13 ΑΘΗΝΑ 115 24
210 6927 058 6973 224 639
E-mail: nchatzian@tee.gr

ΠΑΘΟΛΟΓΟΑΝΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ Ν. ΙΩΝΙΑΣ

Δρ. Ζαφειράτου Αικατερίνη

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών
Dott. University of Bologna

Α. ΚΑΛΒΟΥ 3, Ν. ΙΩΝΙΑ, Τ.Κ. 142 31
ΤΗΛ. 210 2794570 - 6944 147035
FAX: 210 2794570
e-mail: zafiratou@gmail.com

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ
του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ 13 ΑΘΗΝΑ 115 24
ΤΗΛ. 210 6916789 κιν. 6936 928534
E-mail: nicolhat@hotmail.com

ΑΓΑΘΗ ΣΠ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15 ΑΘΗΝΑ 105 52
ΤΗΛ. 210 3248100

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΓΚΑΡΔΙΑΚΟΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Μετεκπαιδευθείς στα ενδοστοματικά εμφυτεύματα
στο DGI του Λονδίνου και στην Υποστηρικτική Αγωγή
του στόματος στον ογκολογικό Ασθενή

Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 309 ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 172 36
ΤΗΛ. 210 9754299 FAX: 210 9765433
κιν. 6944 341321 e-mail: gkardiak@otenet.gr

ΘΕΜΗΣ Α. ΛΥΜΠΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - D.E.A PARIS II

ΤΣΙΜΙΣΚΗ 33 (8ος όρ.) 546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 282142 κιν. 6944391166
e-mail: lymbop@hol.gr

ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΤΑΞΙ

ΤΗΛ. +30 6932 300 167

Email: kostagerakas1@gmail.com

ΕΠΙ ΤΟΠΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ

ΣΑΛΟΝΙΩΝ – ΧΑΛΙΩΝ

ΚΑΙ ΜΟΚΕΤΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΛΗΣMD, Mc ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ

Επιμελητής Ορθοπεδικής Κλινικής 424 Γ.Σ.Ν.Ε

Παθήσεις Σπονδυλικής Στήλης Ενηλίκων & Παιδων
Μετεκπαιδευθείς:

- Queen's Medical Centre, Nottingham, UK
- Royal Hospital for Sick Children & Royal Infirmary, Edinburg, UK
- Frenchay & Southmead Hospitals, Bristol, UK
- Αρθροσκοπική Χειρουργική • Αθλητικές κακώσεις
- Τραυματολογία • Επεμβάσεις Αρθροπλαστικής
- Ιατρείο Οστεοπόρωσης

Αγίας Σοφίας 48 - 6ος όροφος
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ.: 2310 228928 κιν. 6974018900

e-mail: cvkortho@gmail.com

THEODOR GIASSEMAKIS

PROJECT & CONSTRUCTION CONSULTANT

11, LEMBESSI STR, 117 42 ATHENS

TEL. (+30) 210 9231 346

Fax: (+30) 210 9231 392

Mob.: 6944 189 360 E-mail: mgias@tee.gr

ΓΚΑΡΔΙΑΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 225-227

ΤΗΛ. 6977 338808

ΠΟΛΥΖΩΗΣ ΜΑΚΡΑΣ του ΑΓΓΕΛΟΥΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ
ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 176 ΑΝΩ ΓΛΥΦΑΔΑ 166 74

ΤΗΛ. 210 9646 995 κιν. 6944 549 654

E-mail: makras@internet.gr

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΦΩΝ ΧΟΛΟΓΟΥΝΗ
ΜΕΛΕΤΕΣ - ΕΠΙΒΛΕΨΕΙΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ**ΧΟΛΟΓΟΥΝΗΣ ΟΔ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ**

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΕΚΑΤΗΣ 14 ΚΥΨΕΛΗ 113 64

ΤΗΛ. 210 6142790 - 210 6140618

FAX: 210 8055638

e-mail: holojim1@otenet.gr

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΓΑΛΕΤΖΑΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 56 (4ος όρ.) 106 78 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 210 3831737 - 210 3803803

FAX: 210 3301910 κιν. 6977349339

e-mail: galetzas.e@dsa.gr

ΑΛΕΞΙΟΣ Ι. ΞΕΝΙΤΙΔΗΣ

ΜΑΙΕΥΤΗΡΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

Ειδικευθείς στην Εμβρυομητρική Ιατρική
στο Kings College Hospital Λονδίνου
Πιστοποιημένος από το Fetal Medicine Foundation

- ΑΥΧΕΝΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ • Β' ΕΠΙΠΕΔΟΥ
- ΥΠΕΡΗΧΟΚΑΡΔΙΟΓΡΑΦΙΑ
- ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Τσιμισκή - Φαλήρου 16 1ος όροφος Αλεξανδρούπολη

ΤΗΛ. 25510 88047 FAX: 25510 88657

κιν. 6955 69 79 77

ΜΑΡΙΑΝΘΗ Θ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ 9 ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ. 210 3813 997, 3813 977

Fax: 210 2813 897

ΕΙΡΗΝΗ Σ. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΜΑΡΑΣΛΗ 21 ΑΘΗΝΑ 106 76

ΤΗΛ. 210 7215 546 FAX: 210 7215 622

κιν. 6932 243 736

e-mail: igranmatopoulou@gvm-law.gr

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΣΚΑΒΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Λ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 270 (3ος όροφος)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

ΤΗΛ. 25510 25239 κιν. 6943 165 675

e-mail: skavdis@yahoo.gr

Dr ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ. ΧΑΡΙΤΟΥΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ

ΕΡΜΟΥ 75 (ΜΕ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΗΛ. 2310 221972

e-mail: haritoudis@gmail.com

google+οφθαλμολογικό ιατρείο στην Ερμού

ΝΑΝΤΙΑ ΜΑΛΑΚΟΖΗ

Καθηγήτρια Μουσικής (Σοπράνο)
Καθηγήτρια Εικαστικών (Ζωγράφος)
Συντηρήτρια Έργων Τέχνης Αρχαιοτήτων

ΜΑΚΡΗ ΤΗΛ. 25510 71124

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΑΝΑΤ. ΘΡΑΚΗΣ 13 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 25510 26247
κιν. 6937191145

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΜΝΙΔΗΣ

ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 8 - Ν. ΧΗΛΗ

(προς καφέ Ορίζοντας)

Τ.Κ. 68100 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 25510 39863 κιν. 6944546838
<http://mouseio-evrou.site.gr>

ΓΙΑΝΝΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΟΣ - ΗΠΑΤΟΛΟΓΟΣ

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών
Συνεργάτης Ευρωκλινικής Αθηνών
Μετεκπαιδευθείς στο Παν/κό Νοσοκομείο
San Raffaele - Μιλάνο, Ιταλία

- Ενδοσκοπήσεις Πεπτικού • Ενδοσκοπική Υπερηχοτομογραφία

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 14
Κεντρική Πλατεία Γέρακα

ΤΗΛ./FAX: 210 6616019 κιν. 697 22 79 468
ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΠΛ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Δ.Π.Θ.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Λ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 197 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ 68100
ΤΗΛ. +30 25510 22706 κιν. +30 6973384974
e-mail: k_papado@tee.gr

LEON TOURS
ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 4, Αλεξανδρούπολη
Τηλ.: 25510 27754 e-mail: info@leontours.gr www.leontours.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

- Παρακαλούμε τους αναγνώστες μας, όσοι επιθυμούν να δημοσιευθούν εργασίες τους στο επόμενο τεύχος (Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος) με σχετικό ιστορικό, πολιτιστικό, κοινωνικό περιεχόμενο ή φωτογραφίες, να αποστείλουν τα κείμενά τους οπωσδήποτε μέχρι τις **15 Σεπτεμβρίου 2021** και να υπογράψουν την εργασία τους. Υπενθυμίζουμε ότι υπάρχει περιορισμός χρόνου από το Ταχυδρομείο. Οι φωτογραφίες να συνοδεύονται πάντα από σαφείς λεζάντες με αρχείο προέλευσης και δεν επιστρέφονται.

Σ.Ε.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Έφυγαν από κοντά μας :

- Δετσαρίδης Παναγιώτης, Δικηγόρος ετών 91, στις 27.03.21
- Γίστσαλη Ελένη, Δικαστική υπάλληλος, 77 ετών, στις 29.02.21
- Γερωντοπούλου Ασπασία, Συνταξιούχος Εμπορικής Τράπεζας, στις 18.04.21
- Αρσενικής Χριστόδουλος, Συνταξιούχος, ετών 85, στις 13.04.31

Οι παραπάνω υπήρξαν θερμοί υποστηρικτές και φίλοι του περιοδικού μας.

Εκφράζουμε τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στις οικογένειές τους και ευχόμαστε να είναι ελαφρύ το χώρα της Θρακικής γης που τους σκεπάζει.

Παράταση θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν.4756/2020 (ΦΕΚ Α' 235/26.11.2020) «Παράταση θητείας των διοικητικών οργάνων των συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων, συνταξιούχων και εργοδοτών» η θητεία των διοικητικών οργάνων εφόσον είτε έληξε από την 11.6.2020 και εφεξής, είτε λήγει για πρώτη φορά ενόσω βρίσκονται σε ισχύ τα έκτακτα μέτρα για τον περιορισμό της διασποράς του covid-19, είτε έχει παραταθεί... παρατείνεται έως την 30.6.2021.

Παρατείνεται επομένως μέχρι 30.6.2021 και η διετής θητεία του εκλεγέντος κατά τις αρχαιρεσίες της 22.4.2019 διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου. Η Τακτική Γενική Συνέλευση θα συγκληθεί και οι αρχαιρεσίες θα διεξαχθούν σε χρόνο και με τις προϋποθέσεις της εκδοθησόμενης νεότερης νομοθετικής διάταξης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Συνταγές (όχι μόνο Θρακιώτικες)

Επιμέλεια: Στρατούλα Κουκουρίκου

Παγωτό με ροδάκινα

Υλικά για μαρινάδα

600 γρ. ροδάκινα (γερμάδες, είναι πιο ζουμερά ή λευκόσαρκα)
500 γρ. κρέμα γάλακτος
500 γρ. γάλα
300 γρ. ζάχαρη
4 κρόκοι αυγών

Εκτέλεση

Βάζουμε στο μπλέντερ τα ροδάκινα, κομμένα και καθαρισμένα, μαζί με την κρέμα γάλακτος (εάν δεν τα παίρνει το μπλέντερ, το κάνουμε σε δύο δόσεις). Έχουμε βρασμένο το γάλα, χτυπάμε τους κρόκους με τη ζάχαρη και αραιώνουμε με το γάλα, ανακατεύοντας. Βάζουμε την κρέμα σε χαμηλή φωτιά, συνεχίζουμε το ανακάτεμα και, πριν πάρει βράση, τραβάμε την κατσαρόλα να κρυώσει και κατά διαστήματα ανακατεύουμε. Τέλος προσθέτουμε τον πολτό από τα ροδάκινα και την κρέμα, κάνουμε ένα πολύ καλό ανακάτεμα και αδειάζουμε στην παγωτιέρα.

Καροτόπιτα με αμύγδαλα

Υλικά

500 γρ. καρότα
300 γρ. αμύγδαλα
300 γρ. ζάχαρη
150 γρ. αλεύρι
6 αυγά
1 ποτηράκι ρούμι ή κονιάκ
5 κουταλιές σούπας νερό
χυμό από 1 λεμόνι
1 κουταλιά της σούπας μαγιά σε σκόνη

Και κάτι από Πασχαλιά, σε φωτογραφία.

Εκτέλεση

Χτυπάμε τους κρόκους με το χλιαρό νερό, ρίχνουμε λίγη-λίγη τη ζάχαρη, τον χυμό του λεμονιού και το λικέρ. Χτυπάμε σφιχτή μαρέγκα τα ασπράδια και ενσωματώνουμε στο μίγμα. Συνεχίζουμε με το αλεύρι, τη μαγιά, τα αμύγδαλα αλεσμένα και τέλος τα καρότα τριμμένα. Σε βουτυρωμένο ταψάκι ρίχνουμε το μίγμα και ψήνουμε στους 180° για μία ώρα.

Σαβαρέν ή Μπαμπά

Υλικά

150 γρ. βούτυρο
50 γρ. ζάχαρη
350 γρ αλεύρι
20 γρ. μαγιά μπύρας
2 αυγά - 1 πρέζα αλάτι
1 φλιτζανάκι του καφέ γάλα

Για το σιρόπι

150 γρ. νερό
150 γρ. ζάχαρη
για επάλειψη, 100 γρ. μαρμελάδα βερούκοκο (ελαφρώς αραιωμένη)

Εκτέλεση

Βάζουμε το αλεύρι κοσκινισμένο σε λεκανάκι. Ρίχνουμε τη μαγιά και τα αυγά. Ανακατεύουμε καλά, να είναι μαλακό και αραιό το μίγμα. Σκεπάζουμε για 1 ώρα περίπου να διπλασιαστεί σε όγκο. Δουλεύουμε το βούτυρο με τη ζάχαρη, το αλάτι και τα προσθέτουμε στη φουσκωμένη ζύμη. Τα ζυμώνουμε όλα μαζί, αδειάζουμε σε φόρμα και το αφήνουμε να φουσκώσει ξανά.

Το ψήνουμε στους 180-200° μέχρι να ροδίσει.

Ετοιμάζουμε το σιρόπι και μόλις πάρει βράση το αποσύρουμε και σιροπιάζουμε. Τέλος, λιώνουμε τη μαρμελάδα σε μπεν-μαρί και με πινέλο αλείφουμε όλη την επιφάνεια. Σερβίρεται και με σαντιγί.

Ποιος από εμάς τους μεγαλύτερους δε θυμάται τους υπέροχους μπαμπάδες που έφτιαχνε στο ζαχαροπλαστείο του, στο κέντρο, ο συγχωρεμένος ΡΟΥΝΤΗΣ (ο πατέρας της Ζηνούλας)!

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΥΓΓΡΟΥ 137 (5ος όροφος) - Τ.Κ. 171 21 Ν. ΣΜΥΡΝΗ - ΤΗΛ. 210 3215354